

Sejem kmetijske
mehanizacije

JOŽEFOVO '95
od 17. do 20. marca 1995

UGODNI SEJEMSKI POPUSTI
tabakum Novo mesto, Podbevškova 5

DOLENJSKI LIST

Št. 9 (2377), letno XLVI • Novo mesto, četrtek, 2. marca 1995 • Cena: 120 tolarjev

Ford Paič
PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax.: 0608/61-450

HALO-ALO
PIZZA
068/24-415
ZARADI VAS!

CESTA PRIHODNJE LETO

OSILNICA - Cesta Kočevska Reka-Borovec-Osilnica, ki bo tudi bližnjica od Osilnice do Kočevja in Ljubljane, bo po zatrjevanju najodgovornejših dokončana do konca prihodnjega leta. Tudi zdaj se lahko pripelje iz Kočevja do Osilnice, a po obkolpski lokalni cesti, ki je bila zgrajena konec minulega leta, nima pa še uporabne dovoljenja. Tudi nadaljevanje obkolpske oz. občabanske ceste od Bezgarjev do Podplanine bo predvidoma dokončano v dveh letih.

MUZEJ ZAVZELI OTROCI - Minuli teden je bilo v veliki razstavni dvorani galerije Dolenjskega muzeja zelo živahno. Veliko pregledno razstavo stripa in animiranega filma Mikija Mustre (intervju z njim objavljamo v Prilogi) so namreč spremhale dopoldanske Zvitorepce delavnice, katerih se je udeleževal mojster Muster in pomagal otrokom iz novomeških in okoliških šol pri praktičnem spoznavanju stripa. Učenci šmarješke osnovne šole so "očetu" priljubljenih junakov stripa v zahvalo za vse, kar jim je lepega in zabavnega narusal, izročili domače darilo. (Foto: M. Markelj)

Za spravo z zgodovino

Nedava počastitev spomina na 35.000 žrtev angloameriškega bombardiranja Dresdna v eni sami noči je pokazala, kako je mogoče izraziti človeško pieteto, ne da bi spremenili zgodovino. Nemški predsednik Herzog je v svojem govoru opozoril, da čustva, ki jih zbuja spomin na tragični dogodek, ne opravijo poskusov, da bi zmanjševali odgovornost Nemčije v drugi svetovni vojni. Sklicujem se na ta primer, ker bi rad opozoril, da je tudi nam Slovencem potrebna politična modrost in moralna volja, da bi ob bližnji 50. obljetnici presegli protislovje med pietetnim in zgodovinskim. Samo tako je mogoče uresničiti zamisel o spravi, ki jo mnogi napačno tolmačijo kot odpovedovanje zgodovinski resnic. Ne gre za nikakršno pobotonje med nedkanjimi partizani in domobranec. Gre za spravo enih in drugih z zgodovino, ki se že zgodila in je nemože več spremeniti. Možno pa jo je preseči, tako kot jo je preseglo že življenje samo, in prispevati, da bodo novim rodom prihranjene obremenitev s posledicami preteklosti.

Na osnovah moralne indiferentnosti in pačenja zgodovine ni mogoče presegati preteklosti. Če se politiki do tega spoznanja ne morejo dokopati oz. če bodo še naprej razplamtevali in poglabljali sovraštvo med Slovenci na osnovi delitev v vojni, o kateri je svetovna zgodovina že izrekla sodbo, potem se Sloveniji in Slovencem obeta zelo negotova in mračna prihodnost.

BOGDAN OSOLNIK

Tovarna pohištva v Brežicah je za zdaj splavalna

Z veliko odrekanja ljudi, ki so tam zaposleni

BREŽICE - Brežiška Tovarna pohištva se je na osnovi velikega odrekanja, popuščanja in potrežljivosti sindikata in vseh delavcev izkopala iz največjih težav. V podjetju z veseljem povedo, da že drugo leto poslujejo brez izgube. Tako so zadovoljni z rezultati lanskega in predlanskega leta, še vedno pa imajo v spominu leto 1992, ko so bili prisiljeni v nepriljubljene ukrepe in so število zaposlenih zmanjšali, tako da jih zdaj dela le 280.

Po besedah direktorja Izidorja Slatnerja ima podjetje realne možnosti, da tudi v tem letu izpolni programe in načrte, če le ne bo prisiljen v izplačevanje plač, ki bi bile zaradi preveliko breme. Tovarna pohištva še vedno ohranja visok delež izvoza, saj na domačem trgu ne more vsega prodati. Izvozi od 55 do 60 odst. vsega pohištva in je prisiljena na tuji tržišči prodajati po nižjih cenah kot tamkajšnji proizvajalci. Če hoče na primer prodajati v Nemčiji, mora biti za 15 odst. cenejša od njihovih proizvajalcev. Sicer pa TP Brežice spet pridobiva tržišča na območju bivše Jugoslavije, Vzhodne Evrope in tudi arabskega sveta.

B. D. G.

POGOVOR O SLOVENSKO-HRVAŠKI MEJI

OTOČEC - Tu se je nedavno za zaprtimi vrati sestala slovensko-hrvaška komisija za določitev meje. Mejo so izločili iz celote vseh odprtih vprašanj v odnosih med državama, ker menijo, da bo dokončna razmejitev ozemelj obeh držav izjemno dolg postopek. Delegaciji Slovenije in Hrvaške, ki sta ju vodila dr. Iztok Simoniti in dr. Hrvoje Kačić, sta med drugim tudi menili, da je potrebno sprejeti sporazum o obmejnem sodelovanju in prometu, saj bi ta sporazum odpravil marsikatero sedanj težavo v življenju ljudi ob meji.

Skoraj šest milijonov mark za razvoj obrti in podjetij

V novomeški občini razdelili vse razpoložljive objekte

NOVO MESTO - V štirih letih, od leta 1991 do 1994, je sklad za razvoj obrti in podjetništva v takratni novomeški občini podelil za več kot 3 milijone nemških mark ugodenih kreditov, poleg tega pa so zagotovili še za blizu 2,7 milijona mark bančnih kreditov in subvencij obrestnih mer.

SLUTNJA POMLADI - Včasih znova tako težko čakamo. Kakšna srča, da je ne more nič ustaviti in preprečiti njenega prihoda. Včasih pa pride tako, kot je zapel Oton Župančič: Po stranskih poteh, po tistem matuh, skrivaj, ko v strahu, prišla je pomlad. Pri tem skrivnem prihodu ji pomagata tudi deklici, ki sta zadnjih prelepo soboto v osončeni tihoti pod Zajčjim Virom v gorjanskem Podgorju nabirali zvončke. (Foto: A. B.)

SEJEM RIBOLOV IN LOV

LJUBLJANA - Danes dopoldne bodo ob 10. uri v hali A na Gospodarskem razstavišču odprli tradicionalni sejem Ribolov in lov.

VRME
V drugi polovici tedna bo spremenljivo oblačno vreme z občasnimi padavinami.

PRFORCENHAUSIMA VSE V SVOJIH VAJETIH - Kolikšno moč ima pustna oblast v Kostanjevici, so tamkajšnji šelmarji pokazali v nedeljo, ko so (sicer le za nekaj trenutkov, pa vendar) izza oblakov in dežja uspeli priklicati celo sonce, ki je privabilo na plan številne ljubitelje tega običaja, ki v najstarejšem dolenjskem mestecu poteka neprekinitno od leta 1849, njegovi začetki pa segajo že v leto 1854. Letošnji pust je v tem mesecu nekaj posebnega tudi zato, ker je po 40-letnem premoru spet zaigrala domača godba na pihala, ki je domača opozorila na prihajajoči pust že v tem krajtu ni bati, saj je podmladek, ki sodeluje pri pripravah 4-dnevnega rajana, vedno številnejši, privedite že kar zelenega repertoarja pa privablja ljudi iz širše okolice. (Foto: T. Gazvoda)

TERMOTEHNIKA

NOVO NOVO-NOVO

Lasten BBS sistem!

Za naše stalne kupce in poslovne partnerje smo v Termotehniki uvedli lasten BBS sistem. Daje možnost, da se preko telefona in modem kartice na naš računalnik poveže vsak, ki ima PC računalnik z modem kartico. Ta sistem omogoča komuniciranje med dvema računalnikoma. Partner pa si lahko na svoj računalnik v vsakem trenutku prenesi našo listo zalog materiala z vsemi podatki o količinah, cenah in ostalo. Med sabo je možno pošiljati naročila za materiale, dopise, obvestila, telefakse, se stavljati predračune itd.

Želimo in priporočamo, da to možnost izkoristite vsi, ki imate svoje poslovanje urejeno sodobno in v tem je v pomoč PC računalnik. O tej novosti zahtevajte še druge podatke na tel. 068/322-550, 323-903, 323-933, fax: 068/322-050.

Nagrada tega tedna je 55510 ANICA JOŽEF, ŠMARJEŠKA ČESTA 32, NOVO MESTO

Nagrado lahko dvigne v trgovini TERMOTEHNIKA, Mlinarska pot 17, Novo mesto

VEČ KOT TRGOVINA

TRGOVINA PODGORJE

Ljubljanska c. 27,
Novo mesto

Tel.: 068/316-115

POSEBNA PONUDBA

- moške obleke 23.700 SIT
- moške hlače 5.600 SIT
- porcelan — 45-delni sevis za 8 oseb 8.900 SIT

UMRL HUBERT PEHANI

V 95. letu starosti je v Ljubljani umrl prof. dr. phil. et med. Hubert Pehani, redni profesor in dolgoletni predstojnik Biološkega inštituta Medicinske fakultete, po rodu iz Žužemberka. Bil je vodja raziskovalne naloge Vpliv kratkovalovnih žarkov na ultrastrukturo celic v razvoju in diferenciaciji, sodeloval je pri raziskovalni nalogi Razvoj metod poklicnega svetovanja za študij medicine in poklic zdravnika. Napisal je več samostojnih publikacij ter znanstvenih in strokovnih člankov.

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:

• *Ne vlečejo vsak na svojo stran*

na 5. strani:

• *Hčeri Tesnil postali pastorki*

na 7. strani:

• *Gre pri šoli za izsiljevanje?*

na 9. strani:

• *Eno leto zapora za roparski napad*

na 11. strani:

• *Si Slovenija lahko privošči Ruglja?*

na 12. strani:

• *Stvaritelj Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika*

na 15. strani:

• *Puhoglavo spakovanje na radiu*

Kaj mislite o trojkah?

Potem ko otroškim vzgojiteljem, pravnim državi in dušnim pastirjem ni uspelo narediti ulic in zelenic spet varnih za občane, je odrešenik prišel v osebi prvega Nacional socialne zveze Slovenije Matjaža Gerlanca. Slednji je rekel, da bodo vse bolj ogrožene prebivalce v prihodnje varovale trojke. Dodatno varovanje s trojkami so sredi februarja že zagotovili Maribor. Stasiti fantje so ob prvem nočnem nadzirjanju nekaterih mariborskih mestnih predelov delovali dokaj miroljubno, zato jih policija ni preganjala. Ukrepa bo takrat, je dejal minister za notranje zadeve, ko bodo Gerlančeve skupine ogrožale javni red in mir oziroma ko bodo prestopile zakska določila. Po odgovor o tem, zakaj so se trojke sploh pojavile, ni treba daleč. Slovenijo pretresa afera za afero, v ljudeh pa se načrte krepi občutek, da policija, sodišča in kar je še drugih poklicanih varuhov reda nočjo in ne znajo obvarovati državljanov pred kriminalci vseh vrst in ras.

V takih razmerah so Sloveni z občutkom osebine in narodne ogroženosti samo čakali na nekoga, ki jih bo varoval pred zlom vseh vrst. Ta nekdo so tudi Gerlančeve trojke. Toda na trojke, ki so že delovali v zgodovini, imajo ljudje slabe spomine. Kaj kaže današnja anketa?

Dr. JANEZ JANŽEKOVČ, zdravnik iz Novega mesta: "Se dobro se spominjam trojk iz leta 1941. Če nisi bil z njimi, je bilo po tebi. Z izkazovanjem moči ne bomo naredili ničesar, potrebna je pamet. Omenjeni poskusi - to je patologija. Če se Slovenci nameravamo obladovati na tak način, tudi jaz hočem orožje. Trojke nam ne bodo prinesle pravnega reda. Res pa je, da ga naša država sama ni sposobna narediti."

ANTON ZUPANIČ, upokojenec iz Dragomilje vasi pri Metlikah: "O trojkah ne mislim nič dobrega. Če bi začela z njimi ena stranka, se lahko čez čas za to odloči še več strank in preplavijo državo. Menim, da je policija tako močna in učinkovita, da lahko zavaruje Slovence in Slovenke pred notranjim sovražnikom, pa tudi, da vsaj za sedaj še vzdržuje red, čeprav kriminal narasca. Tudi občani bi morali biti bolj osveščeni, drugače ne bo pomagala nobena trojka."

TATJANA WEISS, administratorka v klavnicni KZ Črnatelj: "Menim, da je policija še dovolj sposobna, da lahko poskrbi za varnost državljanov in da ji vsaj za sedaj to še uspeva držati na vajetih. Na srečo vsaj v Beli krajini še ni toliko kriminala. Če se bo kriminal povečeval, bo policija potrebovala pomoč, tudi trojka. Trojka naj bi bila pooblaštila policijo, ne pa da delajo samoiniciativno, saj v slednjem primeru lahko pride do zlorab."

SONJA STAROVEŠKI, prodajalka iz Krškega: "Nihče nas ne bo nikoli tako ščitil, da bi bili povsem varni pred vsem, kar se danes dogaja. Najboljše je, da vsak sam gleda, s kom se druži in kaj počne. Pri trojki se ne ve, kakšni so v resnici njihovi cilji. Ne verjamem, da bi lahko kaj povečale varnost posameznika. Saj imamo že močno policijo, pa ne pomaga. Pred našim blokom, tako rekoč pod našim oknom, so pretepli in okradli žensko."

HRVOJE ORŠANIČ, dipl. inž. gozdarstva iz Brežic: "V Brežicah ne potrebujemo nobenih troj, še najmanj takih, ki so politične narave. Take bi se lahko kaj hitro sprengle v kaj drugega. Če bi bilo že potrebno za varnost organizirati občane, bi to moralno biti v sodelovanju s policijo. Zaradi porasta kriminala bi morali sprostiti nabavo orožja za poštenje državljanje. Ti zdaj ne smejmo imeti orožja, istočasno pa ima vsak lopov pištolo."

DEJAN HOGE, delavec na čakanju iz Ribnice: "V Ribnici lahko kdor zneri in če so take trojke za varovanje občanov, to ne bi bilo slablo. Člani trojki bi se ob posredovanju izpostavili napadu, zato bi morale biti oborožene vsaj s sprejem, ki umiri ali onesposobi napadalca. Vprašanje je, kaj bi storile, če bi na primer policist kaj narobe delal. Take trojke se ne bi smeje spremeniti v polvojaške ali vojaške oddelke, kar se je v zgodovini že dogajalo."

KARLO ŠPEHAR, trgovec iz Kočevja: "Trojke so potrebne predvsem kot pomoč starejšim, da ne bi bili žrtve pobalivov in kriminalcev, kar se zdaj dogaja. Tega je vedno več in to ne le pri nas, ampak tudi v nekaterih drugih državah, kjer so tudi že ustanovili nekaj podobnega za pomoč starim. Gotovo pa bi bilo narobe, če bi te trojke prerašle v pretepaške skupine ali vojaške oddelke, kar se je dogajalo med prvo in drugo svetovno vojno."

VINKO RENKO, papirničar, doma z Leskovca v Podborštu (pri Šentjanžu na Dolenjskem): "Nič nimam proti tako imenovanim trojkam. Politično sem sicer neopredeljen. Policija se je pri nas že kar preveč razrasla, in se bojim, da bomo postali policijska država. Ne predstavljam si, da bi te trojke zamenjale policijo, ampak bi bile nekakšna civilna kontrola izvajanja reda in miru, da bi se navadni smrtniki ne bali kriminalcem niti policijev."

DIANA TRATAR, srednješolka iz Trebnjega: "Moje stališče do formiranje Gerlančevih troj oziroma Lapovih Slovenskih sokolov je, da gre pri vsej zadevi za nekakšno provokacijo manjših, marginalnih in v slovenski javnosti manj znanih političnih strank, ki skušajo na nek način razburkat javno mnenje, obrniti pozornost nase in si morebiti nabratni nekaj političnih točk. Osebno bi rekla: Ne, hvala za take trojke, je že dosti policijev!"

Renault tretji v Evropi in prvi v Sloveniji

V Sloveniji lani nad 12 tisoč prodanih vozil

Renault je s svojimi avtomobili v lanskem letu osvojil 11 odst. evropskega trga, kar je najvišji tržni delež te firme na stari celini v zadnjih 10 letih. Po tržnem deležu je Renault v Evropi uvrščen na 3. mesto. Na trgu, kjer so leta 1994 prodali 11,9 milijona avtomobilov (5,8 odst. več kot leto poprej), je Renault prodal 1,3 milijona avtomobilov, kar je za 9,3 odst. več kot leta 1993. Skupna svetovna prodaja Renaultovih vozil vključno z lahkimi dostavnimi vozili pa je lani znašala do blizu 1,83 milijona vozil.

Z laguno, ki so jo začeli prodajati lani spomladni, so dosegli takojšen uspeh na vseh evropskih trgih. Renault je bil lani edina avtomobiliska znamka, ki je imela med 20-imi najbolje prodajanimi modeli v Evropi kar 4 svoje modele: clio, renault 19,

ENOLETNO JAMSTVO ZA PRAVILA IN DELE - Pooblaščena servisna mreža Renault v Sloveniji od začetka tega leta daje za kakovost svojih popravil in vgrajenih izvirnih Renaultovih delov enoletno jamstvo. Lastniki Renaultovih avtomobilov bodo jamstvo za rezervni del in opravljeno popravilo uveljavili z računom za nakup dela in plačilo servisnih storitev v pooblaščeni mreži; za vgrajene akumulatorje pa velja celo 2-letno jamstvo.

twingo in laguno. Clio pa je bil sploh najbolje prodajani francoski avto v Evropi leta 1994.

Po odlični prodaji v letu 1993 (več kot 60.000 na novo registriranih avtomobilov) se je lani prodaja novih avtomobilov v Sloveniji za skoraj 23 odst zmanjšala. Renault je klub vseh tudi lani ostal vodilna avtomobiliska znamka v Sloveniji in je z 12.429 prodanimi avtomobili svoj tržni delež povečal na 28,8 odst. Poleg povečanja svojega tržnega deleža štejejo za posmemben uspeh dejstvo, da so bili lani med štirimi najbolje prodajanimi modeli v Sloveniji kar trije Renaultovi: r-5 Five, clio in r-19.

A. B.

VEČERNA ŠOLA PODJETNIŠTVA

KOČEVJE - Klub podjetnikov zahodne Dolenjske zbira prijave za Večerno šolo podjetništva, ki jo organizirajo Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje podjetnikov Slovenije in Ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Program šole je bogat in so za takoj izobraževanje pokazali veliko zanimanja tudi podjetniki z območja zahodne Dolenjske, ko se je bilo treba prijaviti za šolo, pa je zanimanje izginilo oz. ga je malo. Cena izobraževanja je 144.000 tolarjev, od tega zneska pa bi približno polovico plačala Gospodarska zbornica Slovenije, drugo polovico pa podjetje.

letom ter pomagali družinam v stiski. Posebnost Beti je v strukturi zaposlenih. Od 1.570 jih je 416 hrvaških državljanov, od tega jih 196 dela v Hrvaški. Ob tem se odpirajo problemi s prevozom ljudi na delo, dajan-

Novosti v zdravstvenem zavarovanju (3)

Razširjene pravice slepih in slabovidnih ter slušno prizadetih otrok do pripomočkov - Pripomočke bo od 1. aprila predpisoval le osebni zdravnik ali za to pooblaščeni

Ena izmed pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se nanaša tudi na možnost zavarovanja oseb, da lahko v upravičenih primerih dobijo ortopedski, slušni ali drug tehnični pripomoček. V primerjavi z dosedanjem uredbijo so razširjene pravice slepih in slabovidnih oseb do kasetofona, do Braillovega pisalnega stroja in do psa vodiča.

Razširjene so tudi pravice nekaterih slušno prizadetih otrok do pripomočkov za daljnško sporazumevanje. Pomembna novost v Pravilih je možnost izposoja nekaterih dragih pripomočkov ter tistih, ki jih zavarovane osebe ne uporabljajo trajno. Izposoja naj bi začela z aprilom letos. Pravila določajo tudi trajnostno dobo posameznih pripomočkov. Po izteku te pridobi oseba pravico do novega pripomočka le v primeru, če je postal prejšnji zaradi anatomskih ali funkcionalnih sprememb neuporaben.

Novost je tudi v predpisovanju pripomočkov. Do 1. aprila je to še v prisotnosti zdravnika ustrezne specialnosti, po novem pa bo pripomoček za zdravljenje na domu predpisoval osebni zdravnik, za zahtevnejše pa bo upravni odbor skupščine Zavoda pooblastil določene ustanove oziroma

ma posameznike. Pri upravičenosti do pripomočkov velja pravilo, da zavarovani osebi pripada funkcionalno ustrezni in najcenejši pripomoček. Za boljšega je potrebno doplačilo.

Pravila so zdravniki dolžni nuditi storitev takoj, če pa po presoju zdravnika storitev ni nujna, je izvajalec dolžan voditi knjigo čakajočih, kamor stranke vpisuje po vrstnem redu. Na zahtevo zavarovane osebe mora izvajalec tudi seznam tudi pokazati. Oseba, ki ne želi čakati na vrsto, se lahko odloči tudi za samoplaciško ambulanto, vendar v tem primeru nima pravice do povračila stroškov zdravljenja, zdravil, tehničnih pripomočkov, prevoza in drugih storitev.

Pravila uvajajo red v obvezno zdravstveno zavarovanje. Izvajalec zavarovani osebi ne sme zaračunati nikakršnih doplačil za delež vrednosti storitev iz obveznega zavarovanja. V

Pravilih je natančno določeno, kdaj so zavarovane osebe dolžne doplačevati oziroma plačati zdravstveno storitev. To velja za zahteve, ki niso pravica iz zdravstvenega zavarovanja ali v primeru uveljavljanja pravice po drugačnem postopku in v drugačnem standardu, kot je opredeljen za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Zavarovana oseba ima pravico, da si sama izbere zdravstveni zavod. Zato osebni zdravnik napoti osebo le k zdravniku ustrezne specialnosti in pri tem na napotnici ne določi tudi zdravstvenega zavoda ali zasebnika. Zavod oziroma zasebniška, ki opravlja ustrezno specifično dejavnost, si nameže zavarovana oseba izbere sama. Pri tem velja načelo, da si praviloma izbere tistega, ki je njenemu bivališču najbližji, v nasprotju z pripomočkom izvajalcu pravico do povračila potnih stroškov. To načelo velja tudi za izbiro osebnega zdravnika, zobozdravnika in ginekologa v osnovni zdravstveni dejavnosti. (Prihodnji o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju)

T. GAZVODA

Ne vlečejo vsak na svojo stran

Dušan Semolič, Gregor Miklič in Brane Mišič z Zveze svobodnih sindikatov na obisku v Beli krajini - Pogovor v Beti - Zaupniki opozorili na pritisk nanje

ČRНОМЕЛЈ, МЕТЛИКА - Pretekli teden so Belo krajino obiskali predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič ter člena predsedstva Gregor Miklič, ki ima na skrb pravna vprašanja, in Brane Mišič, ki skrbti za kolektivna pogajanja in ekonomska vprašanja.

Gostje so najprej obiskali črnomaljski obrat Beti in si ogledali proizvodnjo. V Metliki pa so se sestali z direktorjem Beti Miroslavom Štimcem, predsednikom konference sindikata Beti Dušanom Rusom, predsednico sindikata v črnomaljskem obratu Sandru Ružič ter predsednikom belokranjskega območnega sindikata Jožefom Kočevarem. Dušan Rus je poudaril, da so odnos med vodstvom kolektiva in sindikatom na zdravih temeljih, da drug drugega poslušajo in ne vlečejo vsak na svojo stran. Ni se že zgodilo, da ne bi bila plača na določen datum in po kolektivni pogodbi, z vsemi dodatki in še 15 odst. povrh. Izplačali so redni regres in še dodatnega pred novim

njenim delovnih dovoljenj, drugačnim obračunavanjem plač za slovenske in hrvaške delavce, a ne na željo Beti. Zaposleni si to razlagajo po svoje, sindikat pa mora biti neprestano v vlogi pojasnjevalca.

Miroslav Štimac je spomnil na problem, značilen za tekstilne tovarne, ki veliko izvajajo. To je devizni presežek, ki ga ima Beti za okrog

9 milijonov DEM. V zahodno Evropo izvozi 80 odst. kapacitet, v republike bivše Jugoslavije pa le 3 odst., medtem ko je pred vojno kar 47 odst. A čeprav dobro posluje, ni zadolžena in 20 let ni imela izgub, se boje, kaj bo, če ne bo prislo do tečajne korekcije. Beti, ki je koncern s štirimi hčerami in krovnim podjetjem, je predala program lastnjenja. Gre za kombinacijo internega lastnjenja in javne prodaje. Za gotovinsko kupovanje se niso odločili, ker menijo, da bi s tem naredili napako.

M. BEZEK-JAKŠE

OBISK S SINDIKALNEGA VRHA - Predstavniki Beti: direktor Miroslav Štimac ter sindikalista Sandra Ružič in Dušan Rus (od leve proti desni) v pogovoru z gosti iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Branetom Mišičem, Gregorjem Mikličem in Dušanom Semoličem. Iz Beti so opozorili, da je zaščita domače industrije prelabna, iz sindikatov pa, da bi morali dvigniti plače v najnižjih tarifnih razredih. (Foto: M.B.-J.)

Za slovo nakupili avtomobile

Občinski svet Ivančne Gorice po 7 urah ni sprejel zaključnega računa občine Grosuplje za leto 1994

IVANČNA GORICA - Občinski svetniki občine Ivančna Gorica na petkov, skoraj 7-urni seji niso sprejeli zaključnega računa proračuna občine Grosuplje in žiro računov upravnih organov te občine za leto 1994, saj naj bi bilo v predloženem gradivu predvsem pa delovanju občine Grosuplje v njenih zadnjih zdihljajih, še predno so iz te nastale tri nove občine: Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica, vse premalo jasnih in čvrstih osnov za delitveno bilanco.

Predsednik občinskega sveta Jurij Gorišek (SKD) je kar nekajkrat poudaril, da se on kot magister ekonomije in izvedenec za finančna vprašanja komaj razume, kaj se skriva v ne dovolj razumljive podani obrazložitvi preloženega gradiva za večino svetnikov. Višnjegorčana Pavla Groznik (SKD) in Franca Goodeša (LDS), nekdanjega ministra za borce v slovenski vladi, je podobno kot druge svetnike motil dvakratni rebalans proračuna občine Grosuplje, še zlasti pa, da je drugega tik pred novim letom (21. decembra), ko je bilo že jasno, da je občina Grosuplje razpadla na tri občine, sprejel kar sam grosupeljski izvršni svet.

Stevilni svetniki so se spotikali še ob en "biser" grosupelskih oblastnikov, ki so tik pred novim letom kupili še 5 osebnih avtomobilov (4 favoriti

mag. Jurij Gorišek, predsednik občinskega sveta Ivančne Gorice

tov in enega clia), zato jih je zanimalo na koga so registrirana ta vozila, ki bi vsekakor tudi morale biti predmet delitvene bilance, čeravno se zavedajo, da je denar, porabljen za ta nakup, pravi drobiž v primerjavi z drugimi številkami v zaključnem računu. Nedvomno pa drži eno: ne predsednik sveta mag. Gorišek, ki je poudaril, da bodo zelo težko sprejeli predvideno delitev, ne da bi pre

GREGORJEV SEJEM NA VESELI GORI

ŠENTRUPERT - Na Veseli gori bo v soboto, 11. marca, tradicionalni Gregorjev sejem. Na sejem so vabljeni kupci in prodajalci živine, kramarskega blaga, izdelkov domače obrti, strojev za kmetijstvo ter sadik in selemen.

V ZABUKOVJU KMETIJSKO TEKMOVANJE

ZABUKOVJE - Kmetijska svetovna služba vabi na seviško občinsko tekmovanje z naslovom "Mladin in kmetijstvo", ki bo v soboto, 11. marca, ob 17. uri v osnovni šoli v Zabukovju.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Ponedeljkova tržnica je že v veliki meri kazala spomladansko podobo. Regrat, motovilec in teloh je bilo videti kar na nekaj mizicah. Cene so bile naslednje: regrat 800, šopek teloha 150, sadike vinske trte 150, jajca 20, smetana 600, sirček 200, propolis 200, med 400, jabolka 100, prekajena slanina 1000, prekajene klobase 1200, krvavice 400, krompir 50, koren 150, kislo zelje in repa 150, slivovka 600 in fižol 300 tolarjev. Pri Sadiju in zelenjavji je fižol 290, banane 110, limone 142, solata 153, radič 184, rozine 320 in orehi 1000 tolarjev. Djejadi zaračunava: banane 120 tolarjev, nektarine 680, mladi krompir 250, fižol 300, pomaranče 70, paradižnik 320, rdečo redkvico 80 (šopek), kivi 180, jabolka 100, cebulo 120 in česen 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu je bilo naprodaj 280 puškov, starih do tri mesece, in 60 starejših. Mlajših so prodali 150 po 330 do 370 tolarjev, starejših pa 25 po 210 do 270 tolarjev kilogram žive teže.

ŠENTJERNEJ - Na sejem je bilo predstavljenih 217 prašičev, težkih do 30 kg, in 14 večjih. Od lažjih je bilo prodanih 71 prašičev po 380 do 400 tolarjev kilogram žive teže, od večjih pa 5 po 250 do 280 tolarjev kilogram žive teže. Na sejmu je bilo tudi 23 konj, ki so bili na prodaj po 150 do 200 tolarjev kilogram žive teže. Pripeljana so bila tudi 3 odrasla goveda, vendar niso zamenjala lastnika; od telet pa je bilo prodano eno po 520 tolarjev kilogram žive teže. Tekstil, suho in tehnično robe ter podobno je ponujalo 49 stojničarjev, za hrano in piće pa so skrbeli 3 bifeji. Sejem je obiskalo preko 2.500 ljudi.

kmetijski nasveti

Ne dognojujmo na slepo!

Kot je poljedelcem dobro znano, ima dušik v pridelovanju intenzivnih sort pšenice "odločilno besedo". Gnojenje z dušikom odloča o velikosti pridelka, medtem ko je pri starih domaćih sortah dušik spodbujal le pretirano rast in poleganje ter tako pripomogel k njihovemu zatonu.

Zal pa se z dušikom ne da gnojiti na zalogo, kot je to mogoče s fosforjem in kalijem. Dušično gnojilo v nitratni obliki je lahko topljivo in rastlini lahko dostopno, hkrati pa tudi nevarno za podtalnico; če pa je dušik v amoniakalni obliki, izhlapeva in onesnažuje zrak. Zavoljo enega in drugega je treba ozimanim gnojiti v več obrokih in prav zdaj smo pred prvim spomladanskim dognojevanjem.

Najprej je treba na njivi ugotoviti, kako je ozimina prezimela. Če nastejemo na kvadratnem metru več kot 500 rastlin, je potrebno redčenje z mrežasto brano, če pa jih je manj kot 170, je posevek predek in ga je bolje preorati ter zasejati kaj drugega. Štejemo tako, da v posejani vrsti prestejemo število rastlin v dolžini enega metra, to pa pomnožimo z 8, če je medvrstna razdalja 12,5 cm, ali s 7,7, če je bila sejalnica naravnana na medvrstno razdaljo 13 cm.

Za prvo spomladansko dognojevanje, ki spodbuja predvsem razraščanje pšenice, je potrebnih 50 do 75 kg čistega dušika na hektar, kar pomeni 200 do 280 kg 27-odstotnega dušičnega gnojila KAN. Seveda je to zelo odvisno od založenosti tal z dušikom, kar se najzanesljiveje ugotovi z posebno laboratorijsko analizo, slonečno na vzorcih zemlje, vzetih iz treh slojev ornice tja do globine 90 cm. Po ceniku kmetijskega zavoda stane takšna analiza 6.000 tolarjev za vzorec in se vedeta izplačati samo na večjih s pšenico zasejanih površinah. Vsekakor bo prej ali slej konec dognojevanja na pamet, ali na slepo, v to bo poljedelcu prisilila ekonomika, še bolj pa ekologija, ki vse pogosteje opozarja na nevarnost nitratov za pitno vodo.

Se previdnejši je treba biti pri drugem dognojevanju, to je v času, ko se na pšenici bilki pojavi prvo ali celo že drugo kolence. Načeloma naj bi tudi takrat dognojili z enako količino dušika, vendar je še bolj treba upoštevati zaloge dušika v tleh in stanje posevka. Le analiza zemlje lahko zanesljivo pokaže, ali dognojevanje morda sploh ni potrebno.

Inž. M. L.

Novi okusi belokranjskih mesnin

Poltrajnim, barjenim in dimljenim mesnim izdelkom in črnomaljske klavnice se bodo kmalu pridružili še trajni izdelki - Nesorazmerje v cenah med uvoženim in domačim mesom

ČRNOMELJ - Tukajšnja klavica črnomaljske kmetijske zadruge se je novembra predlani preselila v nove prostore v poslovni coni Majer. Pred preselitvijo je bilo v Črnomelu precej pomislikov o smradu in onesnaževanju bližnje Lahinje, ki pa se niso potrdili. Klavica ima namreč predčistilno napravo, kjer mehansko in kemično očistijo odpake, ki gredo potem še v bioško čistilno napravo.

To pa ni edina novost, saj so s preselitvijo v klavnicu precej razširili proizvodnjo. V stari klavnici so namreč le klai in pripravljali sveže meso za maloprodajo. V novi pa so pričeli s predelavo mesa v mesne izdelke pod skupnim imenom "belokranjske mesnine". V začetku so bili to poltrajni, barjeni in dimljeni mesni izdelki. Slednji so dimljeni z naravnim dimom, saj kurijo z drvmi, tako da okus spominja na domače salame. Njihovi izdelki so že v prvem letu dobili potrditev tudi pri strokovnjakih, saj so na lanskem kmetijsko-zivilskem sejmu v Gornji Radgoni prisodili hrenovki srebrno medaljo, za črnomaljsko salamo in šunko v ovitku pa so si prislužili bronasto medaljo.

Klub temu, da je prodaja dobro stekla po vsej Beli krajini, Dolenjski in Posavju so, kot pravi vodja klavnice

Martin Plut

Martin Plut, v kmetijski zadrugi spoznali, da so lahko kos veliki konkurenčni le, če ponudijo na trgu čim več različnih izdelkov in različnih okusov. Tako so nedavno pričeli s proizvodnjo trajnih izdelkov, kot so goveja specilna salama, čajna klobasa, domača suha salama in belokranjska pancetta. Že doslej pa so imeli v zimski sezoni lovsko salamo. Novi trajni mesni izdelki so sedaj še v sušilnici, v drugi polovici marca pa bodo že na prodajnih policah. V klavnici razmišljajo tudi o novih izdelkih in s tem o dodatnih zaposlitvah. Sedaj je v klavnici zaposlenih 22 ljudi, odkar pa so se preselili, so jih na novo zaposlili 6.

Martin Plut opozorja tudi na ponudbo mesa mladega pitanega goveda iz uvoza, ki ga je moč dobiti že po 440 tolarjev kilogram, medtem ko so tople polovice domačega mladega pitanega goveda po več kot 500 tolarjev za kilogram. Toda klub takšnemu nesorazmerju v cenah črnomaljska kmetijska zadruga odkupuje za klavnico izključno domačo živino, seveda pa le toliko, kolikor lahko tudi proda.

M. BEZEK-JAKŠE

Gregorjev kmetijski sejem

10. marca se bo v Novem mestu začel tridnevni sejem z veliko ponudbo in vzorednimi prireditvami

NOVO MESTO - Ko je veljal še starci (julijanski) koledar, je godoval sv. Gregor prav na dan začetka pomladni, z novim koledarjem, ki ga je predelal prav on in ga uporabljamo še danes, pa se je njegov god pomaknil nazaj. Klub temu v ljudskem mišljenu gregorjevo (12. marec) še vedno velja za začetek pomladni in začetek dela na polju.

Na ta dan (12. marca) pa se bo končal tridnevni kmetijski sejem, ki ga prireja Mercator KZ Krka PE Agroservis iz Novega mesta. To bo že druga večja tovrstna prireditve novomeske zadruge (prva je bila lani septembra na Grabnu). Upajo pa, da bosta tako jesenski kot spomladanski sejem postal tradicionalna.

Sejem bo na krajši otvoritveni slovenski, ki bo v petek, 10. marca, ob 10. uri odprt novomeski župan Franci Končilja. Ob tej priložnosti bodo tudi pokušnja izdelkov nekaterih dolenjskih prehrambenih podjetij. Na sejmu se bo predstavilo več kot 60 domačih in tujih razstavljalcev kmetijske tehnike in opreme ter kmetijskega repremateriala. Na ogled in naprodaj bo skoraj vse, kar pri delu potrebujejo tako kmetovalci kot vrtičarji, čebelarji ali gozdarji. V času sejma bodo mogoči tudi ugodni nakupi, saj bo veljal 2-odst. sejemske poštu za traktorje Zetor in 5-odst. poštu za program Save iz Kranja.

Še nekaj drugih podatkov: Skupno je bilo lani v Sloveniji 147.000 čebeljih družin. V Zvezni komisiji z zdravljem in živilstvom (OREHI IN MEDOM) - Tople palačinke namazemo z žlico drobno zmletih orehov in pol žlico medu. Če se bojite popackati se, jezte palačinke s krožnikom, če se bojite zgage, pa orehe nadomestite z lešniki ali mandlji. Pa dober teč!

Slovenci in čebele

Ljudje so si prisvojili čebele že v kameni dobi, udomačili jih pa tudi danes ni mogoče. V nevejši dobi smo Slovani najbolj čebelarski narodi, med njimi pa prvi Rusi in Slovenci. Tako pride v Rusiji na tri prebivalce ena čebelja družina, v Sloveniji pa ena na 12 ljudi. Pri drugih narodih je to razmerje dosti širše.

Še nekaj drugih podatkov: Skupno je bilo lani v Sloveniji 147.000 čebeljih družin. V Zvezni komisiji z zdravljem in živilstvom (OREHI IN MEDOM)

- Palačinke z orehi in medom - Tople palačinke namazemo z žlico drobno zmletih orehov in pol žlico medu. Če se bojite popackati se, jezte palačinke s krožnikom, če se bojite zgage, pa orehe nadomestite z lešniki ali mandlji. Pa dober teč!

zo čebelarskih društav Slovenije je včlanjenih 6.850 čebelarjev, samo v čebelarska društva 1.800, okrog 2.000 pa je neorganiziranih čebelarjev. Čebelarji gojimo različno število družin, v povprečju pa jih ima vsak 14. Lani smo pridelali povprečno 12,5 kg medu na družino, skupaj 1.838 ton. Pridelki medu so v različnih letih in čebelarjih, na različnih pašah in lokacijah zelo različni: od nekaj kilogramov do prek 100 kg, dolgoletno povprečje pa je 10 do 15 kg na družino. Imamo okrog 800 prevoznih čebeljnjakov na kamionih, vlačilcih in kontejnerjih, kar je izjemnost v svetu. Okrog 120 čebelarjev goji nad 100 družin, poklicnih čebelarjev je 40 do 60, okrog 1.500 polpopoklicnih in cela množica ljubiteljskih.

JANEZ FIRM

DAVKI BODO LETOS ENAKI LANSKIM

LJUBLJANA - Lani se katastrski dohodek, ki ga ugotavljajo na osnovi povečanja cen pridelkov in materialnih stroškov ter prirasta lesne mase, ni povečal, zato ne bo običajne letne valorizacije. Z drugimi besedami povedano: letos se ne bodo povečali davki in tisti prispevki, ki so vezani na višino katastrskega dohodka, tu pa je daleč največji prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje. Ker mnogi ljudje davke in prispevke zmanjšujejo ali mečejo v skupni koš, ponovimo, kaj je davek oz. dohodnika. To je 8-odstotna (od katastrskega dohodka) dajatev državi. Plačujejo jo le tisti lastniki zemljišč, ki imajo letni katastrski dohodek višji od 271.555 tolarjev. Sebenki so torej oproščeni plačila davka. Drugače pa je s prispevkom za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki znaša 18 odst. katastrskega dohodka in je za lastnika kmetijske zemlje precej večje breme kot davek.

• Zadružni delavci smo bili deležni nezaupanja v starem režimu in tudi v novem ni nič drugače. (Jože Starič, direktor KZ Krka Novo mesto, v izjavi tedna v Kmečkem glasu)

Rekordno mleka na Kočevskem

Na farmah Mlaka in Koblarji nad 7.000 l mleka na leto - Sodi v evropski kakovostni razred

KOČEVJE - "Na farmi Mlaka, kjer imamo 395 krav, smo v minulem letu pridobili 2.837.630 l mleka ali 7.190 l na krav; na farmi v Koblarjih, kjer imamo 199 krav, pa 1.356.871 l, kar da za obe farmi skupaj povprečje 7.064 l mleka na kravo letno," je povedal direktor kmetijstva pri M-KG Kočevje Alojz Vidic.

Ta rezultat je pomemben predvsem, ker gre tu za več sto krav. Na kočevskih farmah pridelava mleka na rašča za okoli 3 odstotke na leto, hkrati pa so v desetih letih zmanjšali količino močnih krmil od 45 dag za

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemančič

Prim. dr. Peter Kapš

Vino in zdravje (5)

Energijske vrednosti vina ne daje samo alkohol, temveč tudi sladkor in nekatere kisline (vitamin C, mlečna, citronska itn.).

Fober je dajal morskim prasičkom vino in čisti alkohol v enaki koncentraciji kot v vinu. Živali, ki so pile čisti alkohol, so doble hude motnje, nekatere tudi s smrtnim izidom. Pri živalih, ki so pile vino z enako količino alkohola, pa se motnje niso pojavile. Iz poskusa lahko sklepamo, da vino vsebuje neke še nepoznane snovi, ki zmanjšujejo škodljivi vpliv alkohola na organizem.

Vsa ugotovljena dejstva o vplivu vina na organizem, bodisi ugodnem ali neugodnem, pa pri zmerneh ali kulturnem pitju, npr. 1 do 2 decilitra ob obroku hrane skoraj ne pridejo v poštev.

Nosečnicam odsvetujemo vsakršno uživanje vina, tudi kulturno.

Maury: "Vino je najboljše zdravilo"

Danes zdravnik predpisujejo vino, celo v okvirih "uradne" medicine, pri teh stanjih: pri zmanjšanju teku in slabem prebavu oz. izločjanju želodčnega soka; pri slabokrvnosti, zlasti zaradi pomanjkanja železa; pri debelosti oz. kot del shujševalne diete, kjer del ogljikovih hidratov v dnevnem obroku hrane nadomestimo z vinom; pri povišanih lipidih oz. za zviševanje posebnega varovalnega holesterola v krv (HDL holesterol: holesterol, vezan na lipoproteine zelo visoke gostote); kot baktericidno sredstvo (mešanica higieničnih sumljivih vode in vina na pitje).

Veliko je prizadevanj za spoznavo in razvoj naravnih antioksidantov. Tako mora tovarna olj dodajati vitamin E olju, da ne postane peroksidirano (žaltavo).

Clovek mora nenehno dobavljati vitamin E in druge antioksidante za varstvo svojih mačob. V ravnici z tem še niso zadovoljni. V Sloveniji je na leto odkupljeno 360 do 370 milijonov litrov mleka. M-KG Kočevje je v tej številki udeleženo z okoli 7 milijoni litrov.

J. P.

ZDRAVJE - Novomeški župan Koncilia, ki je znan po svojih gajljivih in lepo zvenečih govorih ob vsaki priložnosti, ponavadi govor zaključi s tem, da vsem prisotnim zaželi "ljubega zdravja". Ob nedavnem obisku ministra za okolje in prostor dr. Gantjarja, ki je prišel v Novo mesto ob dokončanju gradnje 48 neprofitnih stanovanj, pa se je župan v svojem govoru tej navadi iznevil. To je še toliko bolj bodlo v ušesa, ker je bila ravno takrat na vrhuncu epidemija ošpic, ki se je preverjeno začela v Koncijskem občini.

SEMAFOR - Predsednik novomeškega občinskega sveta Janez Mežan, sicer profesor slovenščine na novomeški gimnaziji, bi lahko ponovno poučeval še v kakšni posebni avto šoli, in to kot specialist za semafor. Na začetku vsake seje občinskega sveta Mežan ubogim neukim svetnikom razloži, kakšne barve karton morajo digniti, če glasujejo za (zelen), proti (rdeč) ali se vzdržijo (rumen). Glede na to, na kakšni ravni v občinskem svetu razpravljam o zaključnem računu lanskega občinskega proračuna, je takoj posebnoščka nazorna razloga kar ustreza.

ROMI - V lanskem občinskem proračunu je bila tudi postavka: Odškodnine po Romih. Z načrtovanega milijona tolarjev za povračilo teh škod so z rebalansom proračuna to vsoto znižali na 800 tisočakov, pa tudi tega zneska niso porabili. Za povračilo (prijavljenih in ugotovljenih) škod, ki so jih povzročili Romi, je šlo iz lanskega proračuna 765.000 tolarjev. "Tudi Romi niso več tisto, kar so bili. Kam bomo prišli, če še oni ne bodo več izpolnjevali plan?" je slišati iz zaskrbljene ust. Boljši poznavalci razmer pa namigujejo, da so se škode zmanjšale, zato ker so iz novomeške občine nekatere s cigankimi navadami odšli v Ljubljano.

PLAČE - Da ne bi v povezavi z ljubljanskim primerom prišlo do kakšnih govorov, je sekretarka novemstne občine Novo mesto Martina Vrhovnik na zadnji seji občinskega sveta javno povedala, kakšne plače so novomeški občinski veljaki dobili za lanski december. Najvišja funkcionarska decembarska plača je znašala 224.000 tolarjev, najnižja pa 179 tisočakov. Toliko, se pravi 179.000 tolarjev, je bila najvišja plača za uslužence, povprečna decembarska plača za uslužence (sem niso všeti funkcionarji) pa je znašala 87.000 tolarjev.

Ena gospa je rekla, da ni dovolj, da povede, kakšne so bile decembarske plače v novomeški občinski upravi. Da bi prišli stvarem do dna, bi bil za začetek potreben potapljaški tečaj.

SUHOKRANJSKI DROBIZ

DRUŠTVO VINOGRADNIKOV - V Suhih krajini deluje tudi društvo vinogradnikov, ki združuje vinogradnike z Lisce, Hriba, Boršta in Stare gore pri Dvoru. V petek so imeli vinogradnike tudi predavanje in podelitev priznanj za najboljša rdeča in bela vina. V oceni je bilo 17 belih in 8 rdečih vin. Med najboljšimi so izstopala vina Vidmarja, Konteta, Goriska, Legana, Lavriča, Kocmura in Grčarja idr. Društvo vodi predsednik Anton Konda iz Žužemberka, tajnik pa je Janez Hrovat iz Podgora.

NAJIZVIRNEJŠI SUHOKRANJSKI KEKS - KZ Žužemberk je razpisala natečaj za najizvirnejše ime keksov. Učenci osnovne šole Žužemberk so poslali zvrh koš predlogov, najizvirnejši pa so: Sončni žarek, Grajske kronice, Zlati cvet, Grajski medenjak, Kremički, Tolovajčki, Suhki, Žužki, Poljubi me, Sladki doživljaj in še mnogi drugi. Gradbeni dela za novo proizvodnjo so že v teku, zato upajmo, da se bomo čim prej sladkali s temi dobrotnami.

S. M.

POHOD NA SLIVNICO IN K SV. ANI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi planinice v soboto, 11. marca, na Slivnico in k Sv. Ani. Pohod bo primeren za vsakogar. Odhod avtobusa izpred avtobusne postaje v Novem mestu bo ob 6. uri. Cena izleta za odrasle je 1.000, za otroke pa 600 tolarjev. Za izlet se lahko prijavite na tel. 26-525 (zvečer) ali 21-446 do 9. marca.

* Janši je komunistična oblast naredila prvo večjo krivico, ko ga je izključila iz svojih vrst. (Miheljak)

IZ NAŠIH OBČIN

Peterica naj bi razpravljala o cestah

V KS Hinje še vedno težave s cestami

HINJE - V krajevni skupnosti Hinje imajo še zmeraj težave s slabimi cestami. Še vedno se do Hinj ne da pripeljati po asfaltu, ker je na vseh vpadnicah še nekaj odsekov v makadam, in sicer v makadamu slabše vrste. V zvezi s hinkskimi cestami se v vsaj v zadnjem letu stanje ni premaknilo na bolje.

Območje Suhe krajine, ki vključuje Hinje, je Slovenija sicer razglasila za demografsko ogroženo ozemlje. Bolj kot uvrstitev na seznam ogroženih bi pomagal razvojni denar, tega pa je vsaj za dokončno asfaltiranje cest pre malo.

Ker so se izjavilova vsa upanja na prihod bogatega botra, ki bi plačal polaganje asfalta na preostalih kilometrih makadama, Hinjčani zdaj

* V vodstvu KS Hinje predlagajo, naj omenjenih pet občin zahteva od prijednosti državne ustanove prekategorizacijo vsaj katere od neASFALTIRANIH cest na območju Hinj v regionalno cesto. Zdaj omenjene makadamske ceste niso regionalne in zato niso v državni pristojnosti.

L. M.

ŠUBIC V DOMNU

DRUŽINSKA VAS - V Penzionu Domen so konec prejšnjega tedna postavili razstavo slik in risb akademiskega slikarja Jureta Šubica iz Maribora. Isto je 46. samostojna razstava tega ustvarjalca, na njih pa razstavlja delu iz zadnjih dveh let svojega ustvarjanja. Šubic sodi v generacijo slikarjev, ki so končali akademijo v času "slikarstva nove podobe".

Slikarji so obravnavali tudi predlog statuta, skupaj z dopolnitvami župana in svetnikov pa ga bodo dali pravniku, ki bo presodil pravnost člena.

Tudi izgnanci zahtevajo popravo krivic

Terjajo odškodnino

NOVO MESTO - Slovenski izgnanci iz let 1941-1945 z območja Dolenjske so se v soboto dopoldan v velikem številu udeležili občnega zborna krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije. Glavni namen srečanja, ki se ga je udeležila tudi predsednica Komisije za socialno-zdravstvena vprašanja in odškodnino pri DIS Ivica Žnidarič, so poslali odprt pismo poslancem državnega zborna. Od njih pričakujeta pobudo, naj se v predlog zakona vnesе dodatno besedilo, da se del kupnine od prodaje nepremičnin nameni tudi skladu za poplačilo vojne odškodnine slovenskim izgnancem.

Vlada Republike Slovenije je doslej zavrnila vse predloge. Tako se izgnanci ponovno obračajo na poslance sprošnjo, naj se izgnancem priznajo pravice iz socialnega, zdravstvenega in pokojninskega varstva ter vsaj minimalna vojna odškodnina.

J. PAVLIN

PRIČAKUJEJO, DA JIH BODO POSLACI PODPRLI - Skoraj sto izgnancov se je v soboto dopoldan zbralo na občnem zboru v dvorani nove občine. Bo njihov protest in pismo poslancem zaledlo? (Foto: J. Pavlin)

Delo v državni upravi steklo

Novomeška upravna enota dela za območje občin Novo mesto, Šentjernej in Škocjan

NOVO MESTO - Od 147 zaposlenih v nekdanji novomeški občinski upravi jih po novem na novi upravni enoti sedanje državne uprave dela okoli 90. Novomeška upravna enota deluje na območju vseh treh občin, ki so nastale iz nekdanje novomeške, se pravi mestne občine Novo mesto ter občin Šentjernej in Škocjan. Delujejo v istih prostorih kot prej in razporeditev ljudi je tako kot prej, ko so vse zadeve, ki sedaj sodijo pod državno upravo, urejali v enotni novomeški občini.

"Vse naše sedanje delo poteka tako, da bi bil prehod na novo organizirnost za ljudi čim manj moč," pravi vodja upravne enote Jože Preskar. "Tudi zato je januarja 15 naših delavcev pravzaprav delalo za potrebe novih občin Šentjernej in Škocjan, kjer so tako rekoč brez kadrov in občinske uprave. Dobro sodelu-

jemo tudi z novo mestno občino Novo mesto. Seveda pa je tudi v upravni enoti delo potekalo tekoče. Samo na področju prometa so v tem mesecu naši delavci opravili več kot 2.000 zadev, v matične knjige je bilo v tem mesecu vpisanih preko 1.900 sprememb, na oddelku za okolje in prostor smo v prvem letosnjem mesecu obravnavali 217 vlog, od tega 46 za lokacijsko in 21 za gradbeno dovoljenje," našteva Preskar. "Naša naloga je dobro v plodno sodelovanje z občinami, na območju katerih deluje enota, tako bo potem tudi manj težav pri nadzoru dela organov lokalne skupnosti, kar je tudi naša naloga. Vsekakor pa je naš osnovni cilj doseči čim boljšo kakovost pri odločjanju v upravnem postopku, da bo čim manj konfliktov in pritožb in da bodo zadeve rešene v čim krajšem času."

A. B.

Prostori občine v župnišču

Najugodnejša ponudba za občinske prostore - V župnišču bo tudi knjižnica - Izvolili nadzorni odbor

SENTJERNEJ - Šentjernejski svetniki so se v ponedeljek, 27. februarja, na 3. redni seji med drugim seznanili tudi z rezultati razpisa za pridobitev poslovnih prostorov nove občine. Prispele so tri ponudbe: ena možnost naj bi bila na Rojahu, druga nad bistrom Bacardi v središču Šentjerneje in tretja v stavbi župnišča (nekdanja Iskrina upravna stavba).

Komisija, ki ima na skri prostorsko problematiko, se je odločila, da je (tudi cenovno) najprimernejša lokacija v župnišču, kjer bi za potrebe občine preuredili srednji del stavbe,

prostori pa so sicer z manjšimi posegi in nakupom opreme že primerni za uporabo. Svetniki so pooblastili imenovano komisijo, da sklene najemno pogodbou.

Svetniki so obravnavali tudi predlog statuta, skupaj z dopolnitvami župana in svetnikov pa ga bodo dali pravniku, ki bo presodil pravnost člena.

T. G.

KRUH S POMOČJO PLEVELA - Vse tako kaže, da so časi, ko so naše gospodinje pekle kruh iz moke, vode, soli, maščob in kvasa, že na nami. Težko je verjeti, vendar v Dolenjskih pekarnah v Novem mestu se lahko pohvalijo, da edini v Sloveniji pečejo kruh tudi z dodatkom plevela. Da ne bo pomote, kruhu dodajajo naravni aktivator DAR, ki ga pridobivajo iz rastlin darovalk, ki sodijo v skupino žitnih plevelov. Ta naravni aktivator poskrbi, da kruh povsem naravnov vzhaja, da je precej boljšega okusa in kruh ostane dolgo svež. Pred dnevi so v prostorih restavracije na Bregu izdelovalci in uvozniki predstavili ta novi izdelek, ki ga v Dolenjskih pekarnah že dodajajo kruhu in pecivu. Na sliki: Vera Splichal iz Dolenjskih pekarn v razgovoru s predstavnikom izdelovalca podjetja Partner iz Heppenheim v Nemčiji ter dr. Branko Gajic, ki mu je uspelo iz divjih rastlin izločiti fiziološke aktivne snovi. (Foto: J. Pavlin)

Koliko delavskih plač za vodo?

Hrib ima včasih preveč vode, velikokrat pa premalo - Z gasilskimi cisternami ali iz Krke - Plačilo smeti pogojujejo z napeljavo vodovoda - Komunala že pripravlja

HRIB - Prebivalcem Hriba pri Beli Cerkvi delata sive lase hudourna in pitna voda. Prve imajo pogosto v izobilju in preveč v bližnjem podvozu pod magistralno cesto. Velik del leta pa trpijo pomanjkanje pitne vode.

V februarju domačini na svoje veselje praviloma z vodovodom nimač težav, vendar jih zadovoljstvo mine ob misli na sušna poletja. Na Hribu ima samo nekaj hiši vaški vodovod, ki pa ga vroče sonce vsako leto prisili k mirovanju. Kadar je suša, vozijo vodo iz doline gasilci s cisternami ali pa domačini sami, ki jo načrpojajo iz bolj ali manj umazane Krke.

Doslej so pooblaščeni ljudje na Hribu že dvakrat zakoličili traso vodovoda, vendar so zabiti količki vsakih zginali v vodovoda v vasi se do danes ni. Kot pravijo na Hribu, so doslej že tudi plačevali krajevni samoprispevki za vodovod, vendar se iz te zbiralne akcije ni izčimilo do danes se nič dobrega za boljšo hribovsko oskrbo z vodo.

Ko na Hrib dobijo domačini račune in opomine za plačilo smetarje, se z vsemi močmi upirajo plačilu. Prepričani so, da kot prebivalci vasi nimajo smeti, pri čemer verjetno ne

RADODARNI PUSTNI POKROVITELJI

NOVO MESTO - Letošnje tradicionalna otroška maškarada, ki so jo v torek popoldne pripravili aktivisti Zveze prijateljev mladine, je bila največja doslej tudi zaradi številnih pokroviteljev, ki so prispevali več kot 150 bogatih nagrad za najbolje ocenjene maske. Med največje sodijo zagotovo Dolenjske pekarnice, ki so s 600 krofi pogostile udeležence povorce. Pomagali so tudi učenci Šolskega gostinskega centra, za ansamble so prispevale osnovne šole Novo mesto in uprava vrtcev, pomagali so delavci Agencije za šport, policisti in še mnogi. Več kot 70 pokroviteljev je prispevalo nadvse bogate nagrade. Pa zapisimo le nekatere: dva radikalna sprejemnika, zlate verižice in prstane, izlet v Benetke, kosilo za 8 oseb, bunde, kvalitetne igrače, ure, pice, razne obrtniške usluge in še in še. V menu maškar, ki so z nagradami odšle domov, se organizator zahvaljuje vsem pokroviteljem.

JUTRI NOVA TRGOVINA

DRAGA - Podjetje Jordan iz Drage pri Šmarjeških Toplicah bo jutri ob 12. uru v Ivančni Gorici v poslovni zgradbi IMP Livar odprlo tehnično trgovino, kakršno že ima ob sedežu firme v Dragi. Omenjeno podjetje iz Drage se ukvarja s prodajo in servisiranjem vodomerov ter z montažo toplovodnih, vodovodnih, plinskih in elektro inštalacij in bo vse to nudilo tudi v svoji izpostavi v Ivančni Gorici. Jordan je kot prodajec vodomerov generalni zastopnik za firme SPX in Meinecke.

Lani brez denarja

Odgovori na vprašanja bralke iz Šentjerneja

SENTJERNEJ - Bralka iz Šentjerneja je dežurnemu novinarju pretekli teden v zvezi z delovanjem krajevne skupnosti Šentjernej zastavila kar nekaj vprašanj, na katere sta odgovorila predsednik KS Miha Rejc in Jože Bregar, direktor podjetja Prag.

Svet krajevne skupnosti je kot vsak letu tudi lani odobril denar za noveletno obdaritev otrok. Ker je v 6. mesecu samoprispevec ugasnil, je krajevna skupnost v drugem kvartalu leta ostala brez denarja, zato tudi sredstev za dedka Mraza ni bilo.

Gradnja poslovilne dvorane z vežicama v Šentjerneju teče že od leta 1989, ko so odkupili zemljišče, z gradnjo pa so začeli leta 1992, vendar vse v obsegu razpoložljivih sredstev. Lani je bilo za izgradnjo namenjenih 5.075.024 tolarjev, vlaganja in sam potek izgradnje pa je bil podrobno dokumentiran v Glasniku KS Šentjernej, ki je izsel maja lani in ga je prejelo vsako gospodinjstvo v KS. Lani so nabavili stavbo pohištvo, tempo nadaljnje gradnje pa bo odvisen od sredstev, ki jih bo nova občina namenila temu projektu.

O namenu ustanovitve in lastnemu podjetju Jordan iz Drage pri Šmarjeških Toplicah so pisali 8. decembra lani. Direktor podjetja je Jože Bregar, izbran pa je bil na podlagi določil aktu o ustanovitvi in statutu podjetja. Po zakonu o gospodarskih družbah razpis za direktorja ni obvezen, lastnik podjetja, ki je v tem primeru krajevna skupnost, pa ima pravico, da direktorja imenu

LETALIŠČE - Ko so si Črnomaljci ob občinskem prazniku ogledali pristajanje in vzletanje vojašnih helikopterjev na črnomaljskem nogometnem igrišču, so ugotovili, da bi bili tudi njihov stadion primeren za letališče. V Metliku je ob tem nastal preplah. "Črnomaljem ci niso dovolj, da nam speljujejo carino. Sedaj bi radiše letališče, ko je vendar znano, da je belokranjsko letališče v Prilozu v metliški občini," so ogorčeni Metličani. A Črnomaljci na to ne rečejo nobene. Pričakovati pa je, da si bodo dali v naslednjih fazi speljati skozi Črnomelj še Kolpo.

OGRAJA - Črnomaljci še vedno ne morejo skriti ogorčenja, ker se je na "suhem mostu" porušila ograja. Na občini pojasnjujejo, da so na nevarnost, da se bo ograja porušila, opozorili direkcijo za ceste, ki je opravila ogled poškodovanega ograja, jo poslikala in naredila zapisnik. Po večkratnem posredovanju občinjarjev so na direkcijo dejali, da so na rekonstrukcijo ograje dali v plan, ki ga morajo še potrditi. A ograji niso bile mar administrativne ceremonije, porušila se je, preden je republiškim birokratom uspelo odločiti, ali je potrebna povrnila ali lahko počaka še nekaj let.

"**STRAŠEN DEČEK**" - Črnomaljski svetnik Boris Mužar je na sejah občinskega sveta pravi "enfant terrible", kakov je rekli Francozi. Več je za mikrofonom kot v klopi in ne prestane podučuje, svetuje, graja. A le on ve, ali zato, ker se je toliko naučil kot prejšnji podpredsednik občine, ali zato, ker se hoče mačevati za vse nevečnosti, ki so mu jih povzročili delegati, ko je vodil seje.

Sprehod po Metliki

LANJ JĒ BILO V METLIKI 125 filmskih predstav, ki si jih je ogledalo 6.344 gledalcev. Med najbolj obiskanimi filmi so bili: Denis Pukora, Aladin, Sam doma, Ledena steza, Očka v kriku, Kremenčekovi, Maverick, Nori detektiv, Varovanec, Rešnične laži, Trije lovi in potepin, Štiri poroke in pogreb, Hitrost ter Forrest Gump. V Ljudski knjižnici, kamor kino dejavnost sudi, ugotavljajo povezano zanimanje za kino predstave.

HOTEL BELA KRAJINA JE UREDIL v nekdajni sejni sobi posebno sobo za svečnejša srečanja. V njej imajo sestanke, konsili ali večerje imenitnejši klub in družbe. Ni se bat, da soba v prvem nadstropju ne bi bila dovolj izkoriscena, saj je imenitnežev ali takšnih, ki se za to imajo, iz dneva v dan več. Časi sivega poprečja so nam iosti in gostinski lokalci, kajdaj kaj nase, bodo morali imeti posebne sobe, kjer se za dober vris in začetek vsaj kadut ne bo smelo.

METLIŠKI ZLOBNEŽ MATJAŽ RUS je na prireditvi ob osmedesetnici pisatelja Jožeta Dularja med drugim povedal tudi to, da mu je profesor pred leti z avtomobilskimi vrati pomotoma priščipnil prst desne roke. Zlobnež, ki jih je poleg Matjaža še nekaj v Metliku, je ob tem pripomnil: "Gospod Dular bi storil občini veliko uslugo, če bi Matjažu namesto prsta priščipnil jezik."

Trebanjske iveri

CONA - Trebanjskega župana Cirila Pungartnika so po objavi v tej rubriki v prejšnji številki začeli "bombaridati" številki obrtniki, da hočejo tudi oni zemljo zaston, kot naj bi jo dobili kolegi v novi obrtni coni ob vpadnicu iz Mirenske doline. Župan kategorično zanika, da bi komurkoli črnih kakšno o zastonjeni zemlji v obrtni coni. Je pa sevniškemu županu v resnici rekel, da ne ve, od kod oziroma kakšno so (bili) viri obrtnikov, ki so velikopotezno zastavili svoj razvoj. Vsekakor ti z velikimi in tudi dokaj lepimi poslovnimi stavbami sprememljajo podeželsko podobo Trebnega v mestno. To, ali gre pri sevniških in trebanjskih obrtnikih, ki nimajo te sreče ali sposobnosti, da bi tako skrivnostno prišli do finančnih virov, za užajenost in zavist ali pa za iskreno željo, da bi se tudi oni dokopali do kakšnega "zlatega runa" za svoj razvoj, je pa že drugo vprašanje.

FIKUS - Za svojo "mater" - Tesnila, p.o., ki pa jo imajo zaposleni v "hčerah", v TMT-ju in TIT-u, že nekaj časa bol za mačeho, ne najdejo lepih besed. Pravijo, da je od Tesnila, p.o., ostalo le še vodstvo firme: direktor, tajnica in fokus. No, v zadnjem času je Tesnila, p.o., okrepila ekipo Dušana Pluta, bolj znanega po Novolinu in dosežkih njegovega križnega menedžmenta v Adri, Sopru in še kje. Zaposleni v pastorkah so tako jezni na svojo mačeho, ki jih zapostavlja, da so ji lani nehal platičevi 40.000 mark mesečne najemnine za prostore.

BOJKOT? - Na petkov seji občinskega sveta je od predstavnikov sedme sile sedel le novinar Dolenjskega lista. Še ta je po pol drugi ur odbrzel na podobno seanso v Ivančno Gorico. Posledica sklepa, da novinarjem ne bodo pošiljali gradiv!

IZ NAŠIH OBČIN

Manj stipendij za nevhaležne pedagoške poklice

Samo za više letnike

METLIKA - Edini osnovni Šoli v metliški občini, metliška in podzemelska, sta na osnovi kadrovskih potreb za naslednjih deset let predlagali, naj občina za naslednje šolsko leto razpiše devet stipendij za padagoske delavce.

Soli sta predlagali šest stipendij za učitelje razrednega pouka ter po eno za učitelje glasbenega pouka, tehnike in fizike ter slovenskega jezika in knjižničarja. Župan pa je, ko je predlagal svetnikom v odločanju razpis stipendij, predlog šol oklestil skoraj za polovico. Po njegovem naj bi občina razpisala tri stipendije za diplomirane učitelje razrednega pouka ter po eno stipendijo za predmetnega učitelja glasbe in profesorja slovenskega jezika s književnostjo in knjižničarja.

Svetniki takšnemu okrnjenemu predlogu sicer niso opozorili, povajile pa so se dileme, ali bi stipendije podelili študentom v 1. ali šele v 3. letniku. Svetniki je bila prepričana, da bi že zaradi spodbude moralni dati stipendijo v 1. letniku, saj so idealistični, ki se odločijo za študij te smeri.

vendar je na koncu prevladalo drugačno mnenje, saj bo občina razpisala stipendije za više letnike visokih pedagoških šol, čeprav je župan dvomil, da bodo v višjih letnikih sploh našli stipendiste.

M. B.-J.

ZOPET OKULIST

METLIKA - V optiki "M" Marka Bosiljevca v metliškem trgovsko-poslovnem centru bodo imeli od 6. marca naprej poleg redne optične dejavnosti zopet tudi okulistične preglede vida. Tovrstne preglede so pred časom že imeli, sedaj pa so dokupili sodobno opremo in dobili tudi soglasje ministrstva za zdravstvo. Naročila za preglede v optiki "M" že sprejemajo osebno ali po tel. 58-345.

PRAVICE NEKDANJIH

TREBNJE, - Tukajšnji občinski svet je sklenil s 14 glasovi "za" omogočiti bivšemu predsedniku izvršnega sveta Jožetu Rebolju delovno razmerje do konca junija letos in 1,6 milijona tolarjev denarnega nadomestila iz občinskega proračuna. Bogdanu Brezniku, bivšemu podpredsedniku IS SO in sekretarju sekretariata za družbeno planiranje in gospodarstvo, so zagotovili izplačilo njegove plače za januar, februar in marec 1995 v brutu znesku 1,1 milijona. Svet je podpril mnjenje komisije za mandatna vprašanja, volitev in imenovanja, ki je ponovno obravnavala vlogo bivšega namestnika, načelnika UIS Novo mesto Pavla Žagarja, da bi mu občine soustanoviteljice za predčasno upokojitev dokupile 5 let. Komisija se namreč ni strinjala, da bi iz občinskega proračuna izplačila Žagarju delež v višini 952.000 tolarjev. In svet je s tem zadevo Žagar dal ad acta.

OBLAČILA IZ DOMAČEGA PLATNA

-Učenci in učitelji Tekstilne šole iz Metlike so se na Sejmu mode 95 v Ljubljani predstavili s kolekcijo mladostnih oblačil, izdelanih iz domačega belokranjskega platna, torej tkanine iz lanu v plateni vezavi. Modeli so sešiti iz modnega nebeljenega platna, ki so ga reljefno obdelali z vrlico ter robove okrasili z resami. Oblačila so modnih linij, kreatorji iz metliške šole pa so se poigrali z nasproti: oprijeto-široko, mini-maksi. (Foto: Vesna Čurk)

SPREJET OSNUTEK STATUTA

METLIKA - Metliški svetniki so brez večje razprave sprejeli osnutek statuta občine. Svetniki so opozorili predvsem, da je v statutu premalo zastopano delo in vloga krajevne skupnosti, spotaknili pa so še ob medobčinsko sodelovanje ter vprašanje občinskega praznika in grba. Sicer pa pismene pripombe na statut sprejemajo na občini še do 9. marca, potem pa jih bo komisija za pripravo tega akta vnesla v statut.

Ko bo mir, bodo imeli poklice

V ČRNOMLJU so nedavno pričeli z izobraževanjem mladih beguncev za pomožne tekstilce in kuhrske pomočnike - Velika pomoč organizacije Nuova Frontiera in Evropske unije

ČRNOMELJ - Za tiste begunce iz Bosne in Hercegovine, ki želijo po osnovni šoli pridobiti poklic in za tiste, ki zaradi vojne nekaj let niso obiskovali šole, v Sloveniji organizirajo tečaje poklicnega usposabljanja. Potekajo pod pokroviteljstvom vladnega urada za priseljevanje in begunce, ministristva za šolstvo in UNHCR. Gre predvsem za usposabljanje za poklice, ki jih bodo potrebovali pri obnovi BiH.

Nosilec programov poklicnega usposabljanja je italijanska nevladna organizacija Nuova Frontiera, ki ima sedež v Milenu, financira pa jo Evropska unija. Pretekli mesec so pričeli s tovrstnim izobraževanjem tudi v Črnomlju. Vanj je vključenih 33 beguncev, starih od 16 do 25 let,

izobražujejo pa se za pomožnega tekstilca in kuhrskega pomočnika. Po končanem izobraževanju v sredini junija bodo dobili certifikate za 1. stopnjo izobrazbe, veljavni pa bodo v Sloveniji in BiH. Največ pozornosti bo namenjeno praktičnemu pouku. V Črnomlju poteka izobraževanje

ŠIVLJE BODO - Begunci iz BiH, ki živijo v črnomaljski občini, so hvaležni vsem, ki so jim omogočili izobraževanje za šivilje in kuharje. V begunkem centru imajo tudi šivalnico, tako da slušateljice tudi takrat, ko ni pouka, rade sedejo za šivalne stroje in naredijo kaj uporabnega. (Foto: M. B.-J.)

beguncev v okviru Ljudske univerze, ki dela pod okriljem Zavoda za izobraževanje in kulturo. Ob pričetku usposabljanja je slušatelje obiskal Pierre Borgoltz, odpravnik poslov Delegacije Evropske komisije pri Evropski uniji v Ljubljani. Dejal je, da vsi upajo, da se bodo razmere v BiH uredile in da bo zavladal mir. "Vendar je jasno, da so vsaj za sedaj pogoji za vrtnitev v BiH vse prej kot idealni. Negotovost, ki se podaljšuje, pa zahteva izboljšanje življenjskih pogojev za vse, ki so daleč od doma. Ena od dobrih pobud je poklicno izobraževanje za bosanske mladostnike," je dejal ob začetku izobraževanja Bergoltz. Diktatorica Zavoda za izobraževanje in kulturo Nada Žagar pa je poudarila, da je bil obisk Pierre Bergoltza v Črnomlju toliko pomembnejši tudi zato, ker so se dogovorili o novih programih izobraževanja beguncev v Črnomlju v prihajajočem šolskem letu. Poleg tega bo Evropska unija financirala tudi črnomaljske izobraževalne programe, namenjene brezposelnim slovenskim mladim. M. BEZEK-JAKŠE

ODVOZ SMETI IZ VSEH NASELIJ

SEMIČ - V semiški občini je črnomaljska Komunala doslej odvajala smeti iz 26 naselij, v katerih prebiva 2.361 prebivalcev. Od 1. aprila pa bo odvajala smeti še iz 24 drugih naselij v občini, za katere je Komunala nabavila skupne posode za zbiranje odpadkov, ki jih bo odvajala vsak drugi teden.

KOMU NADOMEŠTILO?

METLIŠKI - Tukajšnji občinski svetniki so na zadnji seji razpravljali o spremembah odlokova na nadomestilu za uporabo stavbne zemljišč v občini. Spremembe, ki so jih predlagali, so bile, naj bi krajevne skupnosti dobile nazaj ves denar, ki so ga zbrali, in da naj občanom, ki živijo v težkih socialnih razmerah, omogočijo oprostitev ali olajšave pri plačilu prispevka. O tem pa naj odloči center za socialno delo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi.

Metliki prepričani, da jim bo država končno plačala zemljišče, na katerem je zgrajen mednarodni mejni prehod. Doslej ni plačala ne občinske zemlje in spremembe namembnosti zemlje.

ZUPAN BRANKO MATKOVIČ je povedal, da so lanski nepokriti izdatki povzročili letos likvidnostne težave. Če bo potrebno, bodo v skrajni sili prodali nekatere občinske nepremičnine, kot so garaže, poslovni prostori, gradbene parcele. Naložbe, ki so jih načrtovali letos, bodo vsekakor urednili, vendar še v drugi polovici leta.

Ilijšča, ne komunalnega prispevka niti ni povrnila stroškov gradnje asfaltne cestne priključka med cestami proti Križevki vasi in metliškim kopališčem, ki je bilo prej zaradi mejnega prehoda neuporabno. Za plačilo vsega tega je bila napisana vrsta zahtev in cenitev za najmanj 20 milijonov tolarjev.

M. BEZEK-JAKŠE

ČISTILNE AKCIJE

SINJI VRH - Turistično društvo Sinji Vrh bo letos nadaljevalo z čistilnimi delovnimi akcijami, ki so bile v preteklem letu zelo uspešne. Prve akcije bodo že konec tega tedna in sicer v soboto, 4. marca, na Sinjem Vruhu ter v nedeljo, 5. marca, prav tako na Sinjem Vruhu in v Šperharjih. Vse akcije se bodo pričele ob 8. uri, zbirno mesto pa je v Šperharjih pri cerkvi sv. Roka, na Sinjem Vruhu pa pri cerkvi sv. Janeza Krstnika. Organizator svetuje, naj vsi, ki bodo prišli na akcijo, prinesajo s seboj primerno orodje.

KNJIŽICA O GRADOVIH - Tudi civilna (ne le sakralna!) kulturna dediščina je naša, zato ne bi smeli dovoliti, da izgine. Graščine so najstarejši spomeniki, celo bolj kot cerkev, je poudaril dr. Marko Marin ob predstavitvi knjižice Ivana Jakiča Graščinski objekti na območju občine Trebnje v tukajšnjici Knjižnici Pavla Golie. Nekatere graščine so območju sedanje trebnjske občini so bile po Marinovih besedah najlepše v Sloveniji. Knjižico je ocenil kot pomembno gradivo za vse, kar je bilo v njeni domeni in interes. Avtor Ivan Jakič je povedal, da je njegov cilj fotografsko dokumentirati vse grajske objekte v Sloveniji; v njegovih bogatih fototekah manjka še 50. Samostojni podjetnik Marko Kapus, ki je založil omenjeno knjižico (izdala jo je občina Trebnje), je omenil še nekaj načrtov svoje firme Studio 5. Med temi je v pripravi: knjiga o Arheoloških najdiščih v občini, zbornik o Mokronogu in monografija o Mirenskem gradu. Na sliki: skrajno levo avtor knjižice o gradovih Ivan Jakič, skrajno desno dr. Marko Marin. (Foto: P. Perc)

Milan Nosan, direktor Tesnil TMT, d.d.

bomo skušali še vnaprej dobro dela, spor s Tesnil, p.o., pa bomo preustili sodišču," je povedal direktor Tesnil, TMT, d. d., Milan Nosan.

P. PERC

V Tesnilih, TMT, d.d., Trebnje lani pozitivno poslovali, navzlic zaostajanju za načrti - Stroške so zadržali na vajetih - Letos 12 milijonov mark prihodka?

VELIKA LOKA - Navkljub temu da so v lanskem poslovtem letu v Tesnilih, Tovarni motornih tesnil (TMT), d.d., plan dosegli le 80-odstotno, je vodstvo zelo zadovoljno z rezultati poslovanja v celoti, predvsem pa, da so izognili "rdičem številkom."</

Glažuta sameva

Ostala brez najemnika in brez bioenergetika - Pričnost za novo občino

LOŠKI POTOK - Iz nekdanjega gozdarskega doma se je Glažuta v zadnjih letih razvijala v privlačen rekreativno-turistični center z možnostjo daljšega bivanja. Cvetel je lovski turizem, privlačna pa je bila tudi v zimskem času, saj je okolica primerjana za smučanje, saj je lastnik GG Kočevje vložil znatna sredstva za urejanje smučišč, ki pa žal niso nikoli zavile v polnem pomenu besede.

Glažuta sicer leži visoko med močnimi gozdovi, vendar je dobro povzeta z okoliškimi večjimi kraji, v zadnjih nekaj letih pa je postala znana tudi po bioenergetiku, ki je tu uspešno deloval in privabljalo množico ljudi. Z dosedanjim najemnikom se je po mnenju pristojnih v GG zataknilo, ker ni plačeval najemnine, pa tudi bioenergetik se je preselil drugam.

Po oblikovanju novih občin Glažuta spada pod občino Loški potok. Ker se širijo govorice o prodaji in celo o ceni objektov, smo povprašali direktorja GG Kočevje Branka Južniča.

Povedal je: "O prodaji objekta slišim prvič. Zakaj je najemnik zapustil Glažuto, ste že sami ugotovili. Res pa je, da je podjetje v reorganizaciji in temu bo sledilo lastnjenje. Sami se s tem domom ne bomo več ukvarjali. Če bomo še komu oddali v najem, računamo na dobro organizacijo, ki bo sposobna skrbeti za objekte in okolico. Za zdaj je še vse odprto."

J. P.

PREDAVANJA ZA KMETE

KOČEVJE, OSILNICA, FARA - Kočevska enota Kmetijske svetovalne službe je izvedla za kočevske in osilniške kmete štiri predavanja: o "Somatskih celicah v mleku, ki kažejo zdravstveno stanje živali", o "Možnosti kmetovanja v Osilnici in okolini", o "Novih možnostih paše živine", in o tem, kako pasejo na Novi Zelandiji, kjer je pašništvo zelo razvito. Minuli petek je bil v Osilnici razgovor o ovčereji, še ta teden pa bo pri Fari predavanje o osnovah pridelave krompirja in koruze. Tako kmete seznanajo z najnovejšimi dosežki na posameznih področjih kmetijstva. Razveseljivo je, da so predavanja zelo dobro obiskana prav v Osilnici, kamor redno prihaja okoli 50 ljudi.

STATUT KMALU POD STREHO

RIBNICA - Statutarna komisija občine Ribnica je že pripravila osnutek statuta občine, o katerem bo razpravljal občinski svet na prvi seji, ki bo predvidoma 6. ali 7. marca (prej je bila seja predvidena za konec februarja, a so datum spremenili). V marcu pa je predvidena še ena seja sveta, na kateri naj bi bil sprejet predlog statuta. Komisija za mandatna vprašanja pa tudi že pripravlja predloge, kateri člani sveta bodo zastopali svet v posameznih odborih javnih zavodov in drugod.

IMENOVANI ODBORI

KOČEVJE - Na zadnji seji občinske svete so imenovali več odborov, kot: nadzorni odbor (predsednik Matjaž Lesar), odbor za finance (predsednik Zdravko Janeš), odbor za urbanizem (predsednik Bojan Kocjan), odbor za družbene zadeve (predsednik Franci Gornik) in odbor za krajinske skupnosti (predsednik Jože Novak).

GASILSTVO NISO LE VAJE - Največje gasilsko društvo v sevnški občini je seveda tisto v mestnem središču. Toda na podeželju društva precej lažje privabijo v svoje vrste mladež, ker je pač manj možnosti za zabavo in koristno izrabo prostega časa. Zatorej se sevnški gasilci lotujejo številnih prijemov, da bi zadržali in morda še povečali gasilski podmladek. Tako so zimske počitnice za 39 najmlajših članov izkoristili za kopanje v Termah Zreče. Pred odhodom s kombiji se je manjša skupina prestavila z dežja pod kap v značilno gasilsko pozno. (Foto: P. P.)

Strokovnost pred strankarstvom?

Sevnški župan Jože Peternek pozval stranke in občinske svetnike, naj v občinske odobre predlagajo predvsem strokovnjake - Kakovosten statut občine - Praznik

SEVNICA - Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da je sevnška borčevska organizacija poslala na občino približno dve strani dolgo protestno pismo oziroma utemeljitev, zakaj naj bi v statutu občine ne spremenili datuma občinskega praznika.

Kot smo že poročali, so na seji sevnškega občinskega sveta svetniki najbolj polemično razpravljali o v delovnem gradivu statuta občine ponujeni inačici, ali naj ostane sedanji praznik občine 12. november v spomin na akcijo komandirja Brežiške čete Dušana Kvedra-Tomaža ali naj bi raje praznovali 2. maja v spomin na narodobuditeljski vseslovenski tabor v Sevnici. Na zadnji, že 4. seji so prejšnji teden sevnški svetniki to zagato salomonsko rešili brez razprave z jednatom 120. členom: "Do sprejetja odloka o prazniku občine Sevnica je praznik občine Sevnica 12. november."

Kaj to pomeni? Ali na svetnike v naslednji "vojni" oz. naslednjem ostri polemiku na občinskem svetu ali bodo počakali, da se poležejo strasti? Morda pa so predlagatelji spremembe na prvi pogled velikodušno pristali na

dosedanji občinski praznik, ker pač racunajo, da čas in neusmiljene fiziološke zakonitosti delajo zanje, ne pa za bivše partizane oz. borce zoper način, ki jih boli premašo spoštljivi ali celo žaljivi odnos do njihovega nesebičnega boja in žrtvovanja? Vsekakor se je ob prvotni polemiki o zgodovinski in politični teži oz. pomenu praznika za lokalno okolje, ko bili na tehnici obe inačici, že rahlo zarisovala polarizacija med desnico in levico, naposled pa je le prevladal zdrav razum. Precej je k umirjenemu in spravljivemu tonu prispevalo tudi nekaj svetnikov t.i. desnih strank, gotovo pa niso bile odveč zlasti številne pripombe svetnika Franca Pipana (ZLSD), ki je kot pravniki lahko imel največ tehnih pripombe na osnutek statuta, na tej seji pa je spomnil tudi na besede prebrisanega srbskega politika Pašića, da se je v poli-

tiki treba zavedati, da nisi vedno na vrhu, zatorej je potrebna strpnost do (trenutne?) opozicije oz. drugega milieščih.

P. P.

Odpadkov nič več v Kolpo ali bližnji gozd

10. junija spet akcija

KOSTELSKO - Evropsko leto varstva narave so ob Kolpi vzeli resno. Na sestanku minuli petek, ki ga je sklical Turistično športno društvo Kostel, so se pogovorili o odvozu odpadkov s tega območja in ustrezni dopolnitvi občinskega odloka o tem. Izkušnje zadnjih let, predvsem še med turistično sezono, so pokazali, da je potrebno s tega območja redno odvajati odpadke, in to iz vseh vasi, da katerih je možen dostop s kamionom.

Krajani bodo odpadke odlažali v polvinilne vrečke, kante za odpadke in v manjše zabojnike, turistom, tabornikom in izletnikom pa bodo na razpolago veči zabojniki za odpadke, ki bodo med turistično sezono v Kužlu, Vasi, Fari, Zavrtkah, na Žagi in v Kostelu. Čimprej bo treba v Vasi postaviti še kontejner za zbiranje stekla. Cena odvoza odpadkov ne bo višja, kot je v Kočevju, čeprav bodo prevozni stroški za to območje večji. Sklenjeno je že, da bodo 10. junija spet organizirali ekološko akcijo čiščenja Kolpe in pritokov, še prej pa bodo poskrbeli za odstranitev divjih smetišč okoli vseh vasi.

J. P.

Gnojevka ni več jabolko spora

Zeleni, ribiči, inšpektorji in kmetijci na okrogli mizi o proizvodnji in uporabi gnojevke na farmah M-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje - Razmere se izboljujejo

KOČEVJE - Še pred nekaj leti so imeli krajani, ribiči in inšpektorji veliko pripomb zaradi onesnaževanja Rinže z gnojevko in silašnimi sokovi in so zlasti obsojali pomor rib v drugega vodnega živila. V zadnjih letih pa M-KG (M-Kmetijsko gospodarstvo) veliko vlaža v varovanje narave in primernejše gnojenje, zaradi česar so odnosi vedno boljši, pa tudi razmere v vodotokih se izboljujejo (žal pa je porastlo število drugih onesnaževalcev, zlasti v mestu Kočevje).

mi, ko je zemlja zmernjena, ker je tudi strokovno napačno. Zeleni bodo v kratkem organizirali poseben posvet.

J. PRIMC

Večina ljudi še vedno ne zaupa zgodbam o parku

Ob razpravi na nedavni skupščini Zelenih Kočevje

KOČEVJE - Na zadnji skupščini Zelenih Kočevje so veliko govorili o "Kočevskem naravnem parku". Med drugim je bilo poudarjeno, da kaže Evropa velik posluh v zanimalju zaradi pomeni park veliko prednost za Kočevsko in lepše življenje njenih prebivalcev, da bodo veliki denarji od letelci drugam, če bomo tako brezbrinili ali celo odklonili od parka itd. Seveda je na Kočevskem tudi več skupin prebivalstva (predvsem kmetov), ki opozarjajo, da park le ni prednost.

Zato je čas, da ljudem povedo vso resnico. Predvsem je treba ponoviti, kaj določajo naši predpisi o naravnih parkih, za kakšen naravni park na Kočevskem gre in kaj bo v parku dovoljen oz. prepovedano. Predvsem pa je treba povedati, koliko je tistih evropskih denarcev za slovenske naravne parke, kje je ten denar oz. kako je bil porabljen. Ugotoviti je treba, kaj se je že zgodilo. Seveda pa morajo zagovorniki parkov

• DEKLEVA ŠE NAPREJ PREDSEDNIK - Kočevski Zeleni so na petovi skupščini ocenili svoje delo kot uspešno in vedno bolj cenjeno med občinami. To so utemeljili tudi z dejstvom, da so pred nedavnimi volitvami računali na enega občinskega svetnika, izvoljeni pa so bili kar trije. Poročali so o svojem dosedanjem delu in sprejeli program za naslednji dve leti ter izvolili novo vodstvo oz. v glavnem potrdili dosedanje. Tako je predsednik še naprej Brane Dekleva, podpredsednik Bojan Kocjan itd.

jamčiti ne le s svojo častjo, ampak tudi premoženjem oz. kazensko odgovornostjo, da bodo njihove obljube uresničene. Tudi med Zelenimi Slovenije je namreč že prišlo do ločevanja, vključevanja dela Zelenih v drugo stranko in poskusov odprtih premoženja pravim Zelenim itd.

JOŽE PRIMC

SREČANJE Z DUHOVNIKI

KOČEVJE - Župan Janko Veber in v.d. načelnika upravne enote Janko Veber sta minuli teden imela srečanje z duhovniki kočevske dekanije. Duhovniki so opozorili, da je treba pospешiti reševanje denacionalizacijskih zahtevkov Cerkev, da naj bi lokacijska in gradbina dovoljenja za gradnjo in obnovo sakralnih objektov dobili brez birokratskih zapletov ter da je Cerkev na Kočevskem skupaj s prebivalci revna, potrebuje po obnovah sakralnih objektov pa velike. Zato so menili, naj bi tudi občina sodelovala pri obnovi kulturnih spomenikov, kot so cerkev. Največ problemov je v kočevski župniji, ki je največja, pa tudi v drugih jih ne manjka. Župan in v.d. načelnika sta obljudila pomoč v mehjih možnosti.

V. D.

KOZICE IZGINILE, ZEMLJA OSTALA

KOZICE NAD PREDGRADOM - Ob koncu minulega leta so lastniki posestev te opuščene vasi, ki se nahaja na nadmorski višini 750 metrov, vzpostavili bivšo agrarno skupnost. S tem želijo dobiti nazaj nepremičnine, ki so bile po drugi svetovni vojni prenesene v družbeno lastino. Ob tej priložnosti so solastniki zemljišč te skupnosti obudili spomin na dogodek te vasi, ki je imela pred sto leti 43 prebivalcev. Število pa se je vedno bolj zmanjševalo in je bilo leta 1931 le še osem prebivalcev. Vas je italijanska okupacijska oblast požgala, češ da je zatočišče partizanskim enatom.

V. D.

TEHNIČNA BAZA TUDI V KOČEVJU

KOČEVJE - Avto-moto zveza Slovenije priredi danes dopoldne v Hotelu Valent in Kočevju tiskovno konferenco, na kateri bo predstavila med drugim svoja prizadevanja za bližnje odprtje svoje tehnične baze v Kočevju.

• Primer Hitler dokazuje, da demokraciji niso nevarni posamezni ekscesi, ampak stranke, ki gradijo na najnižjih človekovih strashih in predsodkih. (Kulan)

INVALIDSKO PODJETJE SE LASTNINI

PONIKVE PRI VIDEM-DOBREPOLJAH - Podjetje za zaposlovanje in usposabljanje invalidov DVZ je organizirano kot družba z omejeno odgovornostjo in se uspešno posveča poklicnemu usposabljanju in zaposlovanju invalidov, izdelavi drobnih kovinskih predmetov, izdelkov iz umetnih materialov, papirja in lesa, izdelavi idejnih osnutkov, reliefnih podlag in raznih odlikov. Ta čas ima že 25,4 odst. olastnjenega kapičata, ki je rezerviran v skladu s predpisi o denacionalizaciji, preostalih 74,6 odst. pa predstavlja družbeni kapital. Pred časom so objavili program lastninske preoblikovanja in upajajo, da ga bodo kmalu uresničili. V. D.

LUKNJE NA CESTI IN V ZOBEH - Magistrala cesta med Kočevjem in Ribnico je potrebna prelaga, saj so v njej že take luknje, da ogrožajo avtomobile in voznike. Podobne luknje imajo v zobe Kočevje. V zdravstvenem domu manjka najmanj dva zobotzdravnika.

VRSTE PRED LOTOM - Vse manj navadnih ljudi verjame, da si lahko zasluzijo za pošteno življenje z delom, zato so pred prodajalno sreča lota vse daljše vrste.

DEKLICE "SNOPČKAJO" - Veliko pripomb je zaradi pisanje mladih in otrok. Celo nekatera rosnoma mlada dekleta pridno "snopčkajo" (prijelo žganje). Vse kaže, da je tako početje nekaj povsem nedolžnega, saj celo ubjalcev petletnega otroka niso priprili takoj po storiti zločina, češ da po zakonu za to ni utemeljen razlogov.

NEVARNE ŽOGE - Oni dan sta se dva otroka žogala kar na pločniku ob prometni cesti (pri spomeniku v Kočevju). Majšemu je žoga ušla iz rok na cesto in je letela v njegovo nogavno pred avto. Prisebnemu vozniку in mimočodemu, ki je zakričal, gre verjetno hvala, da otrok ni končal pod kolesom. Kdo bi bil kriv?

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Po čem sklepala, da naše zdravstvo ni niti piškavega oreha vredno?

- Ker mora župan iskati zdravstveno pomoč ne le v sosednjih občinah, ampak celo v sosednjih državah.

Ribniški zobotrebc

PLOŠČATE MAČKE - Te dni je na magistralki cesti precej povoženih mačk. Spomladi jih paritev nagoni sili v nepremisljena dejanja, in namesto da bi končale pod mačkom, končajo pod avtomobilom.

EN SAM DOLGČAS - Mladi pravijo, da je v Ribnici en sam dolgčas, saj ni ne služb ne zavabe. Včasih so bili vsaj koncerti v gradu, pa se je župnik pritožil, da hrup preveč moti, in so bili še ob to.

KULTURNA DELITEV - Delitev na stare in mlade je tudi na področju kulture in zabave. Mladi imajo radi predvsem disco, starejši pa zahajajo celo v Miklovu hišo, kjer kot pravijo prvi - "so veliki hodnik in nekaj slik, na katere se ne spozna in mi ne pomenijo nič".

KAJ BO Z BAZENOM? - V Ribnici so različni predlogi o tem, kaj storiti s pokritim plavalnim bazenom, ki je zaprt. Mladi bi želeli, da bi ga odprli, ta želja pa je za oblast očitno premajhna.

Sevnški paberki

NI ŠALA - V tej rubriki praviloma ne objavljamo šal, kot dobro vedo tisti, ki redno prebirajo to rubriko. Le na nekoliko lahkočnejš

DOMAČ PTIČ - Včasih je bil občaj, da so si Kostanjevčani za pusta sposodili godbo iz Šentjerneja ali Krškega. Letos so lahko domačini po nekaj desetletij dolgem premoru za nedeljsko budnico slišali domačo godbo. Upamo, da jim od letos dalje ne bo več potrebovno ob 5. uru naviti budilki, da bi se prepričali, kašnega izvora je glasba.

NA TUJEM - Krčani, predstavniki občine in gospodarstva, so sredi februarja kolovratili po avstrijski Koroški. V Bilčovsu so se predstavili njihove Obrtne zbornice pogojarjali s kolegi iz Slovenske gospodarske zveze v Celovcu. Sogovorniki so se dogovorili za nekaj konkretnih oblik bodočega sodelovanja. Kaj natančno, ne vemo, saj so volitve mimo, pa zato nihče nima več potrebe, da bi o vsaki pasji procesiji obveščal novinarje.

KAM SODI LUKEC? - V Posavju deluje plesni klub, ki ga so poimenovali Luke. Ta Luke ima roditelje, nima pa svoje pripadnosti, lahko bi celo rekli državljanstva. Nekaj časa so krški plesalci tekmovali in trenirali v okviru Zveze kulturnih organizacij, kjer so amaterski kulturi odzirali preveč čvenka, zato se jih je ta otrešla. Menda z izgovorom, da sodi tako vrsta dejavnosti k športu. V Športni zvezi se s tem niso strinjali, prepričani, da je ples kultura. Ob vsem tem v Krškem še vedno trdijo, da je mladina njihovo največje bogastvo.

ŠANJSKI - Dream team krškega košarkarskega kluba Interier je z zadnjem tekmo ob trdnjača tla vrgel tudi Draža Radeja. Sanjsko ekipo, ki naj bi klub zanesljivo popeljala v prvo ligo, je medtem ob zit pritisnil kraski Zidar. Interierovi bodo morali za prehod k najboljšem po zgledu Zidarja tudi sami močno pljuniti v roke.

Krške novice

VSI ZA ŠOLO - Zanimivo je, da je vsak govornik na seji brežiškega občinskega sveta na začetku poudaril, kako zelo je za gradnjo šole. Prav trudili so se, da ne bi kdo po pomoti pomisli, da je kateri med njimi proti gradnji. Morda v strahu pred dveh profesorjem, bolje rečeno ravateljema, ki sta tokrat sedeča v zadnji vrsti. Kljub vztrajnemu izkazovanju podpore šoli jih je prof. Martin Šoško prav dobro razumel. Tako je na koncu poudaril, da si ne želi, "da bi bili vsi za šolo, ki je NE bo".

LUKNJE - Sprememba namembnosti zemljišč buri duhove že dolgo, še posebej pa v zadnjem času. Nekateri so razumeli, da je treba za vsak kvadratni meter kmetijske zemlje odsteti po 100 mark. Toda njihov strah je bil prevelik, saj naj bi povprečni znesek nadomestila znašal okrog 20 mark od kvadrata. Poleg tega je treba plačati spremembo le za pozidano zemljišče. Tako je bilo menjalo tudi ob gradnji igrišča za golf na Mokricah. Tam so plačali spremembo namembnosti le za luknje na igrišču.

VSE TEČE - Vse se tudi razvija in sprememba. Tako tudi Ciril Kolešnik, ki je ob začetku svojega mandata za predsednika izvršnega sveta ostal nastopil proti samoprispevkom. S tem je tudi precej prispeval k neuspehu referendumu za podaljšanje občinskega samoprispevka. Verjetno mu je čez čas kolcalo po samoprispevku; zdaj se samoprispevki nič več ne brani, celo zavzema se zanje.

POSAVCI - Slovensko kmetijstvo se ima precej zahvaliti posavski trmovlavnosti. Država si je desetletja na vse kriplje prizadevala iztrbiti krško-polskega prasiča. Merjasce so na silo kastrirali, vendar se kmetje na Krškem polju niso dali. Pasmo so ohranili in zdaj je nenačuda spet proglašena (celo od nekaterih istih ljudi) za potrebno, dragoceno in pravzaprav nepogrešljivo. Podobno se je dogajalo s konji. Zdaj so dosegli priznanje pasme. In še nauk zgodbe. Tudi če država Posavce kastrira, jih iztrebila ne bo.

TURNIR V PLESU

DOBDOVA - Posavski plesni klub "Luke" organizira to nedeljo v dobovski športni dvorani državni kvalifikacijski plesni turnir v latinskoameriških in standardnih plesih, na katerem pričakujejo čez 200 plesnih parov vseh kategorij. Pionirji ter obe kategoriji mlajših mladincev bodo plesali dopoldne od 10. ure dalje. Med njimi se bo za najvišje uvrstitev potegovalo tudi 15 parov posavskoga plesnega kluba. Ob 15. uri bo turnir za mladince, starejše mladince in člane C razreda, medtem ko se bo ob 18. uri pričelo tekmovanje mladincev, starejših mladincev in članov B razreda ter članov A in mednarodnega razreda.

Kot je napisal znani ruski filozof, so literati najbolj ničevi ljudje na svetu. Popravljam ga v toliko, da na bolj ničevi niso, ničevi pa so. (Rebula)

IZ NAŠIH OBČIN

Ni ga kraja brez cestnih križev

KS Senovo ima največ preglavic z bohorskimi cestami - Bo regionalna cesta skozi kraj, ki je že 3 leta gradbišče, končana letos? - Rešujejo tudi vodooskrbo

SENOVO - Senovčani upajo, da bo država v letošnjem letu dokončala rekonstrukcijo regionalne ceste Brestanica-Koprivnica. Ne samo zato, ker je ta cesta že od leta 1993 gradbišče, ampak tudi zato, ker je od njene dokončne izgradnje odvisna tudi prenova javne razsvetljave, kanalizacije in ploščnikov v kraju. S cesto je povezan tudi začetek del za izgradnjo bencinske črpalki.

Okoli Senovega ima polovico vseh cest (55 km) krajevni značaj in zanje je dolžna skrbeti krajevne skupnosti. Zaradi tega se krajani nenehno ubadajo z vprašanjem rednega in še posebej zimskega vzdrževanja teh cest. Na njihovem območju je še 60 km vseh cest neasfaltiranih. Najteže je z bohorskimi, kjer je treba vzdrževati tudi več kilometrov dolge ceste do posameznih kmetij.

V minulem letu so asfaltirali čez 3 km cest: Mali Kamen-Škvarč, Brezje-Presladol, Vas-Plešivec, Mali Kamen-Orešje in Reštanj-Krpati. Za letos načrtujejo posodobitev ceste na Bohor (občinska), cestne povezave s severno občino (Zg. Blanca) ter ulice Senovo-Armec in ceste Srebnotno-Šedem, ki ju bodo denarno in s prostovoljnimi delom podprtli krajani. Prenovili naj bi 3,7 km cest, za zdaj pa še ne vedo, kolikšen del od 9 km dolgega odseka proti Bohorju bodo mogli urediti v tem letu. Poleg tega so že začeli z deli na cestah Belo-Reštanj in Senovo-Ravne, kjer si bodo pomagali s sredstvi za sanacijo območja ob zapiranju rudnika.

Kot sta povedala predsednik sveta KS Ludvik Grilc in tajnik Marjan Šebjan, so vasi v krajevni skupnosti kar dobro oskrbljene z električno in

DANES V KRŠKEM 2. SEJA SVETA

KRŠKO - Krški župan Danilo Siter je za danes popoldne sklical 2. sejo občinskega sveta. Na njej naj bi med drugimi imenovani predsednika in podpredsednika občinskega sveta, tajnika občine in nadzorni odbor. Odločali naj bi se o odkolu o začasnici organizaciji občinske uprave, o načrtu delovnih mest in o predlaganih spremembah začasnega statutarnega akta občine.

dokončati 100 metrov globoko vrtino, za katero pravijo, da ima dovolj vode, zgraditi črpališče in vodovodno omrežje ter ga priključiti na že obstoječi sistem. To naložbo vodi občina, projekti so že v izdelavi, na Senovem pa upaja, da bo občinski proračun za take naložbe krajevni skupnosti namenil najmanj toliko denarja kot pretekla leta.

Organom krajevne skupnosti se je že iztekel mandat, zato zdaj težko pričakujejo sprejetje občinskih statutov, saj se nalože kopijoči. Potrebnega je razširitev pokopalnišča in odkup zemljišč za to, nerešeno je vprašanje rudniškega odlagalisača jalovine "Štire", tu je še zapiranje rudnika, vključevanje kraja v iskanje novih delovnih mest in ustrezno sanacijo okolja rudnika. Imajo še nekaj nerešenih plazov, velik in premalo uporabljen kulturni dom, ne vedo še, kaj bo z malo rudniško železnico in še bi se našlo odprtih vprašanj.

B. D. G.

SREČANJE REJNIŠKIH DRUŽIN - Krški Center za socialno delo je minilo soboto spet pripravil vsakoletno srečanje rejniških družin. Medtem ko so otroci uživali ob ogledu filmske uspešnice Levij kraj, so rejniki prisluhnili predavanju dr. Mirana Možine o družini med idilo preteklosti in negotovostjo prihodnosti. Po pogovoru na to temo so se otroci in rejniki srečali na manjši pogostitvi v avli krškega Kulturnega doma, ki je hkrati priložnost za navezavo stikov in izmenjavo izkušenj med udeleženci te humanitarne dejavnosti. (Foto: B. D. G.)

Posavska večerna šola podjetništva

Trenutno najboljša oblika

KRŠKO - 19 podjetnikov iz Posavja - 8 iz severne, 10 iz krške in eden iz brežiške občine - je prejšnji teden začelo z večerno šolo podjetništva, ki jo pripravljajo GZS, Združenje podjetnikov Slovenije, Ministrstvo za gospodarske dejavnosti in Gea College, d.d. Malo in srednje podjetništvo ima vedno večji delež v družbenem proizvodu, zato je velikega pomena znanje, ki ga morajo podjetniki vedno znova pridobivati.

V Krškem bo šola potekala do 23. maja dvakrat tedensko po dve urah. Tretjina programa je teoretičnega, tretjina praktičnega proučevanja iz primerov, vključeno pa je tudi praktično delo. Program je sestavljen iz petih modulov, ki združujejo 29 tem, moduli pa se nadgrajujejo.

Udeleženci 90-urne šole prispevajo 85.200 tolarjev, 30.000 tolarjev za posameznika prispeva Zbornica, 20 odstotkov pa Ministrstvo. Ker je Posavje v samem vrhu po brezposelnosti in številu stecajev, sta se Območna gospodarska zbornica in Združenja podjetnikov odločila za izboljšanje stanja s pomočjo izobraževanja. Da je le-to podcenjeno, kaže tudi nizko število kadrovskih stipendij. Kot je povedal predsednik odbora Združenja podjetnikov Posavje Emil Vehovar, bodo z večerno šolo podjetništva, če bo zanimanje, nadaljevali tudi drugo leto.

T. G.

V mestu precej prostora neizrabljenega

Ob praznih prostorih upravičena novogradnja?

BREŽICE - Kot je na zadnji seji sveta dejal občinski svetnik Tone Zorko, je lani občinska skupščina obravnavala 7 različnih projektov za prostor okoli Brežic. Kot predstavnik mestne KS Brežice je opozoril, da je treba pošteno razmisli, ko se posega v prostor, in pretehati, ali ni morda že v sedanjem mestnem prostoru kaj praznega.

Sam je pri tem navedel, da se sredi mesta že lep čas nahaja prazni lokal s 1000 kvadratnimi metri prostora, prazna je tudi propadajoča stara osnovna šola, ki bi se jo pred leti še dalo obnoviti. "V mestnem jedru je tudi kompleks zemljišč, ki je bil nekoč že opredeljen, pa nismo znali pristeti na pravem koncu. Cesta slobode je ostala nerealizirana, Prešernov kompleks neopredeljen," je še dejal Zorko.

Poleg prostora, ki ga navaja Zorko, bi se v mestu našlo še več drugih praznih prostorov, od bivšega doma letalcev, doma JLA, nekdaj trgovine s pohištvo. Predstavnik posavje, pred časom z velikim pomponom odkritih prostorov (kleti) pod mestnimi hišami in doma učencev pa do že leta propadajoče stavbe nekdanjih DPO, kjer je danes le vadišče brežiških strelec.

Problem je z druge strani osvetil Ciril Kolešnik, ki sedaj vodi družbene javne službe pri občini Brežice. Povedal je, da občina pri tem ne more kaj veliko narediti, saj so v večini primerov lastniki prostora tisti, ki iz različnih interesov prostorov ne želijo prodati ali oddati v najem.

B. D. G.

MAJHEN ODZIV PODJETNIKOV - Na novinarski konferenci je o zanimaju za izobraževanje spregovoril Emil Vehovar: ob 700 poslanih obvestil posavskim podjetnikom za večerno šolo se jih je odzvalo le 19.

Rada sta plesala že v vrtcu

Sebastjan Vodlan in Urška Klakočar iz kluba "Luke" odslej v višji kategoriji

KRŠKO - Sebastjan in Urška sta sošolca in sta dober par. Oba sta zdaj v 6. razredu krške osnovne šole in že 6. sezono zapored plešeta skupaj - prva tri leta sta plesala družabne plese, nato športni plese. Volja in vztrajnost - vsak teden 13 ur rednih treningov in ob nedeljah tekmovanje na turnirjih - sta jima pomagala na poti navzgor.

Novembra sta se v latinskoameriških plesih uvrstila v višjo (B) od dveh kategorij, v katerih tekmujejo mlajši mladinci; minulo nedeljo sta v višji kategoriji prvč nastopila tudi v standardnih plesih. S prestopom v višjo kategorijo ne bosta več omejena v oblike in programu, tako da bodo lahko koreografijo prilagajali nujnim sposobnostim. Sebastjan in Urška si zdaj veliko nadeljata od polagata na državnem prvenstvu v latinskoameriških plesih.

Njun trener je Dušan Vodlan, Sebastjanov oče, kije zaslužen za razvoj plesne dejavnosti v krški občini in Posavju. Programme in koreografije jima, tako kot za ostale pare posavskega plesnega kluba "Luke", pripravljata Šana in Marko Vodnik, mednarodno priznana trenerja iz Ljubljane. Oba enkrat tedensko prihajata v Krško, Sebastjan in Urška pa se vsako sredo vozita na trening tudi v Ljubljano. Tako skupaj trenirata 9 ur na teden sama in še 4 ure v skupini, po potrebi tudi več.

Rada plešeta, se posebej zdaj, ko tekmujeta v športnih plesih, in ne mislita kmalu prenehati. Urška bo letos končala tudi 6. razred glasbenih šole (igra klavir). Plesala sta že v vrtcu, par pa je nastal po zaslugu Urške sramotljivosti. Potem ko sta dve deklici Dušanu Vodlanu že odločili, da bodo plesali s Sebastjanom, je Urška, kot je pozneje povedala, pristala, ker jo je bilo

SEBASTJAN IN URŠKA

sram reči ne. Mlada krška plesalca, ki se med 20. slovenskimi klubimi s preko 1000 registriranimi plesalcimi prejela navzgor, si predvsem želite dvorano oz. boljši prostor za treninge. Zdaj plesni pari vadijo v Domu mladih, baraki, ki je namenjen skorajšnjemu rušenju. "Želimo si boljše razmere za delo in upamo, da bodo uresničili načrti o dvoranah nad novim poslovni centrom, ki ga bodo gradili tu," doda še Dušan.

Tekmovalni ples prinaša tudi veliko stroškov: potni stroški za domače in mednarodne turnirje, nastopi, oblike, štartnine, prehrana.

Urška in Sebastjan sta letos potrebovala samo za oblike 3.000 mark.

Pri stroških si klub pomaga s prispevki staršev, z dejavnostjo Plesne šole, s šolnino in s sponzori. V nekaterih podjetjih še naletijo na razumevanje, sistemskoga finančiranja pa plesni klub ni več deležen, odkar so ga izključili iz občinske Zveze kulturnih organizacij. Zdaj ne spada do ne kulturi in ne športu, a vendar z delom nadaljujejo.

B. D. G.

Gre pri šoli za izsiljevanje?

Kratki roki in pogojevanje vzbudili vrsto dvomov glede gradnje nove srednje šole - Je vse le posledica pomanjkanja časa in nespretnosti strokovnih služb?

BREŽICE - Potem ko so brežiški svetniki nedavno podprli gradnjo nove srednje ekonomike in trgovske šole v Brežicah, so z dopisom iz Ljubljane zadeve spet zapeltile. V njem ministerstvo za šolstvo postavlja Brežičanom izredno kratke roke za pridobitev in predložitev lokacijske dokumentacije, izbor projekt

Izšla nova Res

Deseta številka
grosupeljske literarne revije

GROSUPLJE - Izšla je nova, 10. številka revije Res, ki izhaja pri založbi Mondena, izdaja jo Literarni klub Grosuplje, njena urednica pa sta Ivo Ferberžar in Jurij Hudolin. Zamisel o reviji se je porodila v okviru grosupelskega literarnega kluba. Najprej je izhajala po imenu Semenje, leta 1989 pa so jo koncepcionalno razširili in ji izbrali ime Res. Deseta številka je izrazito literarna, saj poleg kratkega intevjuja s pesnikom Danetom Zajcem in kratkih zabeleži o knjižnih novosti prinaša literarna besedila. Kot pesniki se predstavljajo Primož Repar, Marko Elsner Grošelj, Tatjana Soldo in Milan Vincetič, kot prozaisti Maja Novak, Andreja Lutman in Armando Albansky ter kot dramatik Goran Gluvič. Literarni del zaključuje prevod drobca iz obsežnega besedila mladega bosanskega pisatelja Gorana I. Jankovića.

PREDSTAVITEV KNJIGE "PIJ, KUME MOJ DRAGI!"

METLIKA - Kmetijska zadruga Metlika in Dolenjska založba-Tiskarna Novo mesto vabita na predstavitev knjige mag. Andreja Dularja z naslovom "Pij, kume moj dragi!" in s podnaslovom "Vinogradništvo in vinogradniki Bele krajine". Knjiga bosta v petek, 3. marca, ob 17. uri v jedilnici metliške vinski kleti predstavila dr. Janez Bogataj in avtor.

"VDOVA ROŠLINKA" V METLIKI

METLIKA - V soboto, 4. marca, bo ob 19. uri v kulturnem domu Metlika KUD Mirna Peč uprizoril igro "Vdova Rošlinka". Vstopnina bo 500 tolarjev.

FORUM ZA KULTURO

BREŽICE - Minuli petek je skupina občanov pod vodstvom Brežičanke Anite Pegam ustanovila Forum ustvarjalcev kulture. Obetajo si, da bo sodelovanje na tem področju rodilo kulturne sadove, ki jih v domači občini zelo pogrešajo.

Predstavitev mlade likovnice Mojce Lampe

Razstava v OŠ Šentjernej

Letos smo na OŠ Šentjernej pripravili proslave za učence in večerno proslavo za odrasle, da bi mlaude ustvarjalce, pevce, igralce, plesalce, glasbenike in pesnico Petro Klepac predstavili čim širi javnosti. Slovesnost večera je za otvoritev razstave izkoristila tudi mlaude slikarka domačinka Mojca Lampe. Svoj talent za likovno izražanje je pokazala že v osnovni šoli. Med študijem na Pedagoški fakulteti v Mariboru so profesori v Mojci kmalu odkrili umetniškitalent, zato so ji predlagali, da študij preusmeri na Akademijo za likovno umetnost. Sprejem izpite je uspešno opravila, nato pa je dve leti izpolnilovala svojo risbo. V tretjem letniku se je odločila, da se posveti predvsem slikarstvu. Sprejela je izjav barve, njeni intenzivnosti je dodala pastoznost. Sčasoma so barve postajale bolj zamokle, kontrast svetlobe in sence je razgibal formo realnega prostora, osredotočenega na interier. Mojca ob novih spoznanjih nadgrajuje svoj koncept. Njen cilj je izpolnjevanje v diplomskem študiju, najverjetneje v tujini.

Svoj pesniški prvenec je predstavila tudi petošolka Petra Klepac. Program prazničnega večera je obogatil tudi nastop Mešanega pevskega zborja Vlaste Tavčar pod vodstvom zborovodja Milana Pavliča.

MAJA BREGAR

Najbolje urejena slovenska šola je v Velikih Laščah

Prejela republiško na- grado

VELIKE LAŠČE - Pred kratkim je bila podeljena državna nagrada za najbolje urejeno šolo v Sloveniji. Dobila jo je šola "Primož Trubar" v Velikih Laščah. Laščani pravijo, da je za nagrado najbolj zaslужen ravnatelj šole Edi Zgonc, ki ni le mož idej, ampak zna zamisliti tudi uresničiti. Ravnatelja Zgonca smo vprašali, s čim si je šola zaslužila to največje priznanje.

"Noben izmed učiteljev in učencev ne kadi, alkoholizem je pri nas neznan in prav tako nasilje med učenci ali nad njimi. V naši šoli vse leto ni bil razbit noben stol, razbita ni bila nobena vtičnica ali luč. Tako nismo imeli izdatkov za odpravo takih škod in smo lahko več denarja namenjali za preurejanje šolskih prostorov, nakup sodobne opreme in sodobnih učil pa tudi za urejanje okolice. To vse pa je v korist vsem 353 učencem, za katere nam je uspelo zagotoviti tudi že enoizmenski pouk."

J. PRIMC

DVA PARA SE ŽENITA

VELIKA LOKA - Tamkajšnje kulturno društvo Ivan Cankar bo naslednje leto praznovalo 50-letnico delovanja. Že letos bodo ta jubilej počastili tako, da bodo gledališčniki postavili na oder igro, ki so jo kot prvo zaigrali že pred petimi desetletji. V soboto ob 19. uri bodo tako spet postavili na oder veseloigr "Dva para se ženita ali gonja za srečo". Premiera bo v prostorih Kulturnega doma. Igra je režiral Ludvik Bizjak ob pomoči dolenjskega "krjavila" Daniela Barleta.

• Umetnost je laž, ki nam pomaga odkriti resnico. (Picasso)

UMETNIKI IN KRUH - Udeleženci in organizatorji slikarske kolonije so zbrali na Otočcu. Umetniki bodo na temu kruha ustvarjali v svojih ateljejih, razstavo pa bodo v prostorih mecenja kolonije Dolenjskih pekar na Novem mestu odprli 30. marca. (Foto: A. B.)

Kulturniški zapleti v Kočevju

Predsednik ZKO Kočevje Valentin Južnič: "Počutimo se nepotrebe in želimo to razčistiti"

KOČEVJE - Po upokojitvi tajnice ZKO Kočevje leta 1990 je ZKO zamrla in so jo spet obudili oktobra lani, novembra pa je bil izbran za novega tajnika Martin Marinč, ki je povedal, da je dobil decembra lani za delo (svojo plačo) in materialne stroške 200.000 tolarjev, nato pa nič. Očitno iz tega izhaja občutek o nepotrebnosti ZKO.

Posveta so udeležili še predstavniki Kulturnega centra Kočevje, Muzeja Kočevje, župan Janko Veber, v.d. upravne enote Bogomir Štefanič, sekretar v ministrstvu za kulturo Jože Osterman, tajnik ZKO Slovenije Vojko Stopar in drugi gostje.

Razgovor je poleg statusa ZKO zajel vprašanja Kulturnega centra, ki je po prenehjanju dela ZKO prevzel nekatere njene dejavnosti, zdaj pa si želi razmejitev dela; Muzeja, ki je nekdaj kot Pokrajinski muzej deloval za območje od Barja do Kolpe, in Knjiznice, ki nujno potrebuje primerne prostore. Očitno so vsi zapleti nastali zaradi pomanjkanja denarja. Župan Veber je poudaril, da bo finančiranje kulture potekalo skladno s predpisimi in odločitvami občinskega sveta. Sekretar Osterman je opozoril, da bodo morda manjkajoči denari dobili z (dovoljenim?) zvišanjem občinskega proračuna prek zdaj dovoljene porabe. Spregovoril je tudi o predpisih, ki jih za to področje pri-

KULTURNE NEJASNOSTI - Na fotografiji tajnik ZKO Slovenije Vojko Stopar (levi) in sekretar v ministrstvu za kulturo Jože Osterman (poleg njega) sta odgovarjala na številna vprašanja kočevskih kulturnih delavcev.

pravijo, o "kulturnem tolarju" in da bo država (so)financira dela tiste dejavnosti, ki so republikega pomena, ostale pa bo treba pokriti v občini. Poudaril pa je tudi, da kulture ne kaže preveč centralizirati.

Sekretar Osterman je med razpravo o knjižničnih opozoril, da mora po

predpisu vsaka občina imeti tudi

knjižnico in da je malo verjetno,

da bo lahko imela na primer Osilnica, še manj možnosti za to občino pa

je, da bo imela ZKO oz. poklicnega

tajnika ZKO. Zato je smotrono prelivanje dela in programov. Nič pa ni

rekel o prelivanju denarja oz. pokri

vanja stroškov za tako delo.

J. PRIMC

Zvestoba partizana in generala

V Novem mestu predstavili Zvestobo, knjigo upokojenega generala Staneta Potočarja, rojaka iz Mirne Peči - Pred izidom nove knjige o narodnoosvobodilnem boju

NOVO MESTO - Pred dnevi so tujaki predstavili knjigo upokojenega generalpolkovnika Staneta Potočarja "Zvestoba", ki jo je izdal Društvo piscev zgodovinarjev narodnoosvobodilnega boja Slovenije. Knjiga je zapisana kot pogovor med Potočarjem in zgodovinarjem Martinom Ivaničem.

Zvestoba obravnava številna vprašanja v zvezi z utrjevanjem jugoslovanske državnosti in težnjami

Slovenije za svojo lastno svobodo. Nastala je po Potočarjevih številnih življenjskih izkušnjah, ki jih ni malo,

ker je bil dolgo časa v vrtincu dogajanja. Potem ko je bil borec v partizanah, je napredoval do povelnika čete, bataljona, brigade in 7. korpusa. Nekaj časa pa je bil tudi načelnik generalštaba JLA.

Knjigo je predstavil general Lado Kocijan. O Potočarju in njegovem knjižnem delu je govoril tudi Franc Črnugelj, predsednik Društva piscev zgodovinarjev NOB Slovenije, ki je tudi napovedal skorajšnji izid nekaterih novih del. Obravnavala bodo enovjevsko tematiko.

Predstavitev knjige Staneta Potočarja se je udeležil tudi novomeški župan Franci Končilija. Rekel je, da čestita generalu, sicer dolenjskemu rojaku iz Mirne Peči, da se je teh življenjskih letih odločil napisati knjigo, s katero znova dokazuje svoj pogum in odločnost.

V Krkinem izobraževalnem središču v hotelu Metropol se je zbralo precejšnje število obiskovalcev, ki načeli nekaj vprašanj o sodobni slovenski stvarnosti. V odzivu na vprašanja iz dvorane je rekel Franc Črnugelj, da ugodno ocenjuje miselno evolucijo Spomenke Hribar. Lado Kocijan se je kratko in kritično dotaknil srbskega unitarizma, iz katerega se je srečno izluščila Slovenija. Potočar je menil, da Slovenija mora biti oborožena, če hoče biti samostojna. Tolarja, ki ga moramo dati za obrambo, nam naj ne bo škoda.

L. M.

ZVESTOBA - Stan Potočar je ob predstavitev nanizal tudi nekaj svojih pogledov na čas, ki ga Slovenija preživila danes. Izrazil je pripravljenost, da kot upokojeni general pomaga Sloveniji na vojaškem področju, vendar samo v primeru, če bi ga mlada država vprašala za nasvete. Franc Črnugelj je dejal, da Društvo piscev zgodovinarjev NOB načrtovani knjigami brezkompromisno posega v čas 2. svetovne vojne, vendar na način, ki vsekakor pomeni prispevek k spravi. (Foto: L. M.)

SVETILA V BELI KRAJINI

METLIKA - Ob 80-letnici prof. Jožeta Dularja, znanega in priljubljenega slovenskega pisatelja in zasluznega muzealca, je Belokranjski muzej v Metliki, katerega ustanovitelj in dolgoletni ravnatelj je bil Dular, v lepi in bogato opremljeni knjižnici izdal Dularjevo razpravo Svetila v Beli krajini, ki je bila leta 1977 objavljena v zborniku Traditiones. Izid Dularjeve razprave, ki je izšla kot druga knjiga v zbirki Belokranjska dediščina, so omogočili poleg Belokranjskega muzeja še Belokranjsko muzejsko društvo ter vse tri belokranjske občine - Črnomelj, Metlika in Semič. Lepo darilo slavljencu in prav tako lep prispevek k osvetlitvi in poznavanju slovenske ljudske dediščine.

A. B.

RAVELOV RECITAL PRIHAJA V KRŠKO

KRŠKO - Velika dvorana Kulturnega doma Krško bo prihodnji petek, 10. marca, ob 19. uri imeli v gosteh Ravelov melodramski recital v soorganizaciji Cankarjevega doma in TV Slovenija. Na glasbeno scenko večeru z nazivom Maurice bo z izvedbo znamenitih Ravelovih skladb nastopil klavirski mojster Aleksander Madzar, ki dela v Bruslju, poleg njega pa še dva mlada pianista - Maja Fürst in Martin Smerdel. Tekst je izbrala in prevedla gledališka igralka ljubljanske Drame Lenča Ferencak, ki je hkrati scenaristka in tudi izvajalka Ravelovih zapisov. Vstopnina za odrasle je 700 in za mladino 400 tolarjev.

DRAMATIČNA STOVČA - Šentjančani so zadnjikrat postavili na oder igro "Svet brez sovrašča" daljnega leta 1989. Letos po novem letu pa je dramska sekacija pri DPM Šentjanču pod vodstvom neutrudne učiteljice Anice Groznik spet pričela z vajami. Po več kot 100 urah vaj je ansambel z dučatom igralcem in osmerico programsko-tehničnega osebja prejšnjo soboto v domačem kraju uprizoril dokaj zahtevno dramo Franca Ksaverja Maška Pri Hrastovih. Dogajanje je postavljeno v večjo štajersko vas konec prejšnjega stoletja in se ob utapljanju v brezno greha naposlед zaključi katastrofalno tudi za glavne akterje. Tudi ob nedeljski reprizi si je v Šentjanču ogledalo pretrstivo dramo približno dvesto ljudi, in ker so mnogi ostali pred vratu nabito polne dvorane, so Šentjančanci obljubili ponovitev prvo nedeljo v aprilu. V soboto bodo ob 18. uri gostovali v Boštanju, v nedeljo ob 19. v Mokronugu, v četrtek, 9. marca, pa v Krmelu. Na posnetku: prizor iz drame Pri Hrastovih. (Foto: P. Perc)

BRESTANIČANI SO PELI NA KOROŠKEM

BRESTANICA, CELOVEC -

Brestanični pevski zbori so sredi februarja gostovali na avstrijskem Koroškem.

Otroški in mladinski pevski

zbor pod vodstvom Stanke Macur sta

pela 16. februarja v Celovcu, starejši

pevci, moški pevski zbor in ženski

oktet iz Brestanice pa so nastopili

in pozneje v Bilčovsu.

A. B.

PROSLAVILI BODO 145-LETNICO - Pihalni orkester iz Kapel pri Brežicah velja za najstarejšo vaško godbo na Slovenskem. Iz zapiskov o godbi je razbrati, da so pri njenem nastanku sodelovali predvsem mali kmetje in kajžarji, ki so na prelomu mizunitev sklenili, da bodo častivljubni jubilej proslavili v petek, 21. in v soboto, 22. julija. Takrat bodo povabili v gospodarstvo dirigenta Francija Arha. Rok pa ne držijo krizem tudi tisti, ki zbirajo denar, da bodo Kapelčani privedeti lahko izpeljali. (Foto: M. Vesel)

145 let

DOMA HRANIL OROŽJE - V sredo, 22. februarja, so krški policisti opravili hišno preiskavo pri Radu J. z Gorice pri Krškem. Našli so doma narejeno lovsko puško - šibrenico, v cevi pa je bil tudi naboj, ki ga je izdelal Rado sam. Doma je imel še samokres italijanske proizvodnje, kal. 6,35 mm. Lastnik orožja bo predlagan sodniku za prekrke.

OB REKI NAŠLI OROŽJE - V sredo so policiisti ob Savi blizu Jesenice na Dolenjskem našli predelano lovsko puško, ki je sestavljena iz kopita z udarnim mehanizmom in 60 cm dolge cevi. V cevi je bil izstreljen tulec. Poleg puške je bila kovinska palica, dolga 70 cm. Lastnik puške policiisti še isčijo.

OB AVTOMATSKO PUŠKO IN STRELIVO - V torek, 21. februarja, so policiisti pri J. K. iz Belo krajine zasegли avtomatsko vojaško puško in 30 kosov vojaškega streliva. Zoper osumljenega bodo policiisti napisali kazensko ovadbo zaradi kaznivega dejanja nedovoljene posesti orožja ali razstrelilnih snovi.

OTROCI UKRADLI OBLAČILA - Stirje otroci iz Novega mesta so 14. februarja v dveh trgovinah s tektinimi blagom v Novem mestu ukradli 3 moške puloverje in moško strajco. Predmete v vrednosti 12.000 tolarjev so skrili pod bando in jih odnesli iz trgovine.

IZ AVTOMOBILA V GARAŽI - VZEL AVTORADIO - V petek, 24. februarja, je prišel neznanec v skupno garažo v Ulici Danila Bučarja v Novem mestu ter iz osebnega avtomobila ukrajal avtoradio. Lastnika P. E. je s tem oskodoval za 35.000 tolarjev.

VLOMIL V HIŠO - V noči na 26. februar je neznan storilec v Velikem Gabru vломil v stanovanjsko hišo ter ukradel zlatatino. Lastnika A. Š. je s tem oskodoval za 50.000 tolarjev. Policiisti storilec še isčijo.

IZ LOKALA VZEL CIGARETE, DENAR IN HARMONIKO - Neznanec je 27. februarja med polnočjo in 9.30 prišel v gostinski lokal Keglišče na Senovem. Iz nezakljenjene omare je pri točilnem pultu vzel 10 zavitkov raznih znakov cigaret, iz nezakljenjene blagajne pa vzel 3.000 tolarjev. Odnesel je tudi kovček s harmoniko in odšel neznano kam.

V SKLADIŠČE PO BRUSILNI IN VRTALNI STROJ - Neznanec je med 24. in 27. februarjem prišel do gradbišča Doma upokojencev v Krškem. V skladisju je odstranil dve deski in okno ter skozi odprtino vstopil v skladisje. Odnesel je brusilni in vrtalni stroj ter tako GIP Pionir Krško oskodoval za 30.000 tolarjev.

NEPRAVILNOSTI PRI ŠTEVILKI ŠASIIJE - V ponedeljek, 27. februarja, ob 14.30 so na mejnem prehodu Slovenska vas ustavili 42-letnega Alfonza B. iz Kamnika, ki se je pripeljal z audijem 80. Ugotovili so nepravilnosti pri številki šasije, zato je bilo vozilo zasezeno, nadaljnji postopek pa so prevzeli kriminalisti.

NEPREVIDNO KURJENJE ODPADKOV

MALI GABER - V torek, 14. februarja, je 40-letni A. P. iz Malega Gabra pospravljal okoli hiše in nato kup vej in smeti začgal. Zaradi vetra je ogenj zajel seno v gospodarskem poslopu, požar pa se je zelo hitro razširil na celo poslopu. Zgorelo je ostrešje, spodnji prostori, drva in deske. Zaradi požara je okoli 1.000.000 tolarjev škoda.

KRONIKA NEŠREČ

ZADELA PEŠKO - V torek, 21. februarja, je ob 16. uri na parkirnem prostoru v Brezini (občina Brežice) voznila avtomobil, 32-letna Branka O. iz Novega mesta, vzvratno obračala vozilo. Ob manevriranju je z vozilom zadeila 84-letnega Antonija C. iz Brezine in jo hudo poškodovala. Na vozilu je škoda za okoli 10.000 tolarjev.

IZZA TOVORNJAKA STOPILA NA CESTO - V sredo, 22. februarja, ob 11.15 je 39-letni Ž. P. iz Črnomlja vozil osebni avto iz Gradca proti Semiču. Ko je pripeljal v Stransko vas, je opazil, da na levi polovici vozišča stoji tovornjak, ki odvaja odpadke. Ko je bil vzpored-

Razprodaje pogosto zavajajo kupce

Od 278 prodajal po Sloveniji so tržni inšpektorji odkrili nepravilnosti odkrili kar v 40 odstotkih - Kršenje dobrih poslovnih običajev in zakona o varstvu konkurence

LJUBLJANA - Tržni inšpektorat Republike Slovenije se je odločil, da letos opravi enotno kontrolo posezonskih razprodaj blaga po vsej državi, ki je potekala med 10. in 24. januarjem. Ugotovil je več kršitev določb dobrih poslovnih običajev pri razprodajah in zakona o varstvu konkurence pri občasnih prodajah blaga po znižanih cenah.

Tržni inšpektorji so opravili preglede v 278 prodajalnih po Sloveniji, na nepravilnosti pa so naleteli v 111 trgovinah. Ugotovili so, da imajo nekateri trgovci označeno tudi do 40 ali 50 odstotno znižanje, pri kontroli pa so ugotovili, da je v najvišjem odstotku znižanih le nekaj kosov blaga

ali celo nobeno čeprav bi morala vsaj četrtina vrednosti blaga na razprodaji dosegati zgornjo mejo. Ponekod blago v razprodaji ni doseglo niti spodnje meje znižanja, določene v odstotku. Zelo pomanjkljive so tudi same objave razprodaj.

Nekateri trgovske družbe, ki imajo po celi državi več prodajal, so pojasnile, da te določajo odstotek znižanja na splošno, ne za vsako prodajalno posebej, zato ni nujno, da je v

V DRUG AVTO

SMOLENJA VAS - V soboto, 25. februarja, je ob 9.25 24-letni A. G. s Tolstega Vrha vozil osebni avto iz Šentjerneja proti Novemu mestu. Ko je pripeljal v Smolenjko vas, je dohitel osebni avto, ker pa je po spolzkom in mokrem vozišču zaviral, da bi preprečil trčenje z vozilom pred seboj, ga je zaneslo na levi pas v trenutku, ko je nasproti z osebnim vozilom pripeljal 34-letni A. K. iz Novega mesta. Ta je kljub zaviranju trčil v A. G., ki se je hudo, sopotnik v drugem avtomobilu 66-letni A. K. pa lažje poškodoval. Škode je za 160.000 tolarjev.

ZAŽGALA AVTO

STRANSKA VAS - 36-letna I. B. iz Stranske vasi je hotela v torek, 21. februarja, prodati neregistriran osebni avto Z-750 na avtovpadu Ljubljana v Prečni, vendar ji ga niso vzelii. To jo je tako razjezilo, da je avto zapeljala v gozd v Češki vasi in ga zažgala. Na srečo so gasilci pravčasno ukrepali, da se požar ni razširil.

Marjanov rally po Sevnici končala policija

Epilog divjanja vinsko "navdahnjenega"

SEVNICA - Patrulja sevnike policijske postaje je v petek, 17. februarja, ob 14.45 zatolila voznika opel kadett z rdečo barvo pri prometnem prekriku, ko je ogrožal prometno varnost drugih udeležencev cestnega prometa v mestu. Voznik je z omenjenim osebnim avtom, na katerem so bile nameščene registrske tablice preizkušnja, pridivjal iz smeri železniške postaje, v neposredni bližini avtobusne postaje pa je nekajkrat močno zaviral, s pomočjo ročne zavore opla na mestu obrnil in odpeljal v križišču Prešernove in Kvedrove ceste po Prešernovi, nato pa s svoje dirkaške sposobnosti razkazoval še v smeri Šmarske ceste. Pri tem je močno izsiljeval prednost pred neznamenim voznikom rdečega "jugeca". Sevniki policiisti so naposlед novopečenega rally voznika izsledili v trenutku, ko je z dvermi sopotnikoma začuščal vozilo in se že napotil proti hotelu Ajdovec. Policist je od voznika zahteval dokumente, toda nesojeni oponašalec značega sevnikega avtomobilista Sama Valanta je samozavestno odgovoril policistu, da ni storil nobenega prekrška in zato ne bo pokazal nobenih dokumentov. Policisti so nameravali z vzvijšenim mlajšim gospodčicom opraviti razgovor, a je ta to močnost odločno odklonil in nadaljeval pot proti hotelu. Policist je kršitelja skušal zadržati, a se je iztrgal, tako da je policist uspel zadržati ga še z uporabo strokovnega prijema. Pri tem se je živahn kršitelj na moč upiral, zato so ga policiisti vklenili in odpeljali na policijsko postajo. Tam so ugotovili, da imajo v rokah 34-letnega Marjana G. iz Škocv. Zaradi bojazni, da bi v vinjenem stanju nadaljeval s kršitvami, so ga pridržali do iztreznitve.

T. G.

posamezni prodajalni ena četrtnina vrednosti blaga, ki je na razprodaji, znižana za največji odstotek. To seveda ne drži, saj dobri poslovni običaji določajo, da mora biti odstotek znižanja določen za vsako prodajalno posebej. Zakon o trgovini pa določa, da mora trgovec na drobno prodajati blago vsem potrošnikom pod enakimi pogoji.

Razprodaje so med potrošniki privljujene, marsikdo z nakupom raje počaka na ta čas, vendar pa nepravilnosti prizadenejo predvsem njihove interese. Opravljena kontrola razprodaj je pokazala, da so kršitve dobrih poslovnih običajev oziroma zakona o varstvu konkurence pri razprodajah pogoste in da so potrošniki velikokrat zavedeni prav z objektivnimi odstotki znižanja cen blaga.

T. G.

Kočevska stranpotna

"LASTNINA" AVTOMOBILSKA KOLESNA - 21. februarja ob 22.40 sta policiisti med obhodom opazila na parkirišču pri državničnem domu Kočevje avto brez koles na desni strani. V okolici sta našla kolesi in dva mlada občana, ki sta priznala, da sta namenala sneti z avta še ostali dve kolesi, a sta bila pregnana. En storilec je bil celo mladoleten.

DVA MILIJONA ŠKODE - 22. februarja okoli 17. ure je zagnjelo v Operarski ulici 7 v Kočevju. Gasilci so požar kmalu pogasili, policiisti pa ugotovili, da je požar prišel v otroški sobi, kjer je pogorela vsa oprema in drugo in da je škoda za okoli 2 milijona tolarjev.

TRČIL V VOJAŠKI AVTOBUS - 27. februarja ob 6.45 je prišel na magistralni cesti med Livoldom in Štalcerji do prometne nesreče, zaradi katere je nastalo za okoli 700.000 tolarjev škode. J. R. je vozil z osebnim avtom iz smeri Livolda proti Kočevju, v Štalcerparku pa ga je na spolzki cesti zaneslo na levo stran ceste, kjer je prav takrat nasproti pravilno pripeljal vojaški avtobus. Pri trčenju k sreči ni bil nikje poškodovan.

9 VINJENIH - V prometni akciji v počastitev Pusta so kočevski policiisti kontrolirali 185 voznikov. Med njimi so odkrili 6 vinjenih, ki bodo skupaj s še sedmimi drugimi kršitelji romali k sodnemu za prekrške.

P. P.

Blokada zakona proti mučenju živali

Gre za zakon etike

Kakšni ljubitelji živali smo Slovenci, je javnost lahko spoznala, če je spremljala razpravo poslanec v Državnem zboru 30. januarja, ko so obravnavali zakon proti mučenju živali. Osnutek, ki smo ga avtorji skupaj s slovenskimi društvami proti mučenju živali po več sta urah trdrega dela pripravili za sprejem v parlamentu, postaja vse bolj reven. Jelinc in Dobrjevec, ki sta iznenaša prisa do našega osnutka pre Matjaža Urleba iz ljubljanskega društva proti mučenju živali, sta naš odlično pripravljeni osnutek zakona pošteno oklestila. V državnem zboru sta ga vložila 19 dni pred našim. Iz zmazka, ki je sedaj v skupščinskih klopih, je razvidno, da se v zakon vtipkajo tudi druge stoke: živinorejci, eksperimentatorji na živalih... Pričakovati smemo torej še napad lovev, klavnic in vseh, ki si življenje podrejajo. Tretjo veliko napako pa je napravil Školjč, ki je že tako osnovan na osnutku zakona dal v predhodno obravnavo odbor za kmetijstvo in gozdarstvo, čeprav mu je Leo Šešerko že septembra predlagal, naj osnutek obravnavo odbor za okolje in infrastrukturo ali odbor za kulturo.

Edino prepričljivo je poslancem osnutek zakona predstavil dr. Šešerko. V našem predlogu zakona gre za civilizacijski zakon, za zakon etike. Živali same se ne morejo braniti pred mučitelji, zato je prav, da se zanje zavzemamo varstveniki živali. Naš osnutek zakona je preučila tudi Svetovna zveza za varstvo živali. Ravnanje z živimi bitji je v svetu (tudi v Evropi, kamor silimo tudi mi) predvsem stvar etike, vesti in srčne kulture, ne pa gospodarske dejavnosti.

LEA EVA MÜLLER

Ljubljana

V ROKAH MU JE EKSPLODIRAL DETONATOR

STRAŽA - Januarja je 16-letni P. V. iz Straže med skalami pri zidanici v okolici Ljubnje našel eksplodiran električni detonator s priključenima električnima žicama, ki so ga delavci GG Novo mesto rabili pred osmimi leti pri miniranju. P. V. je detonator skril in ga 12. februarja prinesel domov, ne da bi starši vedeli. Naslednj dan je odšel z detonatorjem v kuričino stanovanjske hiše, in ker je videl žice, je sklepal, da detonator deluje na električno energijo. Žici, ki vodiči iz detonatorja, je zvezal z obema poloma na baterijski vložek 4,5 volta. Po nekaj sekundah mu je detonator v rokah eksplodiral in ga hudo poškodoval. Poleg opeklina ima poškodovan levo roko, palec so mu delno amputirali, hudo poškodovan ima levo oko in je na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

T. GAZVODA

Eno leto zapora za roparski napad

Roma iz Dobruške vasi avgusta 1993 napadla mimo vozečega, mu vzela 7.000 mark in poškodovala avto - Eno leto zapora za Milana in pogojna kazen za Rajko

NOVO MESTO - Tudi v Sloveniji se vse pogosteje pojavljajo hujša kriminalna dejanja, v katerih so žrtve povsem nedolžni ljudje. Da tudi vožnja v večernih urah mimo romskega naselja ni varna, je avgusta 1993 spoznal tudi občan L. iz okolice Novega mesta, ko sta ga napadla zakonca Brajdč (mogoče je bil zraven še kdo), ki so jima v pomedeljek sodili na novomeškem okrožnem sodišču.

37-LETNI MILAN IN 34-LETNA RAJKO BRAJDČ - V soboto, 25. februarja, ob 1. uri so bili krški policiisti obveščeni, da na cesti Zapuže - Boštanj gori osebni avtomobil. Policiisti so se takoj odpravili na kraj nezgode. 28-letni voznik osebnega avtomobila znamke Austin Tomaž Š. je že med vožnjo opazil, da je prišlo do požara na prednjem delu vozila. Vozilo je ustavil in poskušal ogenj pogasiti, ven darilo mu to ni uspelo, tako da je vozilo že pred prihodom gasilcev v celoti zgorjelo.

PODOSETI URNI - 37-letni Milan in 34-letna Rajko Brajdč iz Dobruške vasi sta bila obtožena, da sta avgusta 1993 nekaj

po pol deseti uri zvečer napadla občana L. iz okolice Novega mesta, ki se je ravno takrat peljal mimo romskega naselja. Na cesti je najprej stopila Rajka. Ker je mahala z rokami, je L. nič hudega sluteč, ustavil. Vprašala ga je, ali ima kakšno cigaro. Ker je ni imel, se je pozanima, "ali ima mogoče kaksen dinarček". V tem trenutku je nekdo skočil za avto in močno udaril po zadnjem koncu. Šofer avtomobila je poskušal speljati, vendar ga je pri tem zaneslo v levo, v jarek. Kot je povedal na ob-

zadju, da je Rajko zavajal, da je v smeri Šentjerneja napadnil. V tem trenutku je nekdo skočil za avto in močno udaril po zadnjem koncu. Šofer avtomobila je poskušal speljati, vendar ga je pri tem zaneslo v levo, v jarek. Kot je povedal na ob-

zadju, da je Rajko zavajal, da je v smeri Šentjerneja napadnil. V tem trenutku je nekdo skočil za avto in močno udaril po zadnjem koncu. Šofer avtomobila je poskušal speljati, vendar ga je pri tem zanes

GIMNASTIKA - Na občinskem osnovnošolskem prvenstvu v športni gimnastiki, ki ga je pripravil novomeški Partizan pod vodstvom nenadomesitljive Ruzije Kovačič, so bili najuspešnejši mladi telovadci iz Dolenjskih Toplic in Žužemberka. Med deklamacijami od 1. do 4. razreda je zmagal Sabina Avguštin iz Dolenjskih Toplic, med ekipami pa osnovna šola Center nad Žužemberkom in Šmihelom. Pri enako starini dečkih je bil najboljši David Kuhelj iz Žužemberka, med ekipami pa njegova šola. Največ tekmovalk je nastopilo v kategoriji od 5. do 8. razreda. Med posameznicami je največ telovadnega znanja in spretnosti pokazala Tina Markovič iz Dolenjskih Toplic, med ekipami pa njena šola, ki je zmagalna nad Žužemberkom in Šmihelom. Med dečki je zmagal Žužemberčan Aleš Markovič, med šolami pa Žužemberk. Od srednjih šol so se tekmovalci udeležile le gimnazijke, zmaga pa je Suzana Svašnik.

ŠAH - Na državnem prvenstvu za mlade žahiste v Kranju so se dolenski in posavski šahisti odlično odrezali. Darja Kapš, ki je zmagalna v vseh partijah, in Tadej Kobe sta postala državna prvaka v kategoriji do 14. leta, enak uspeh pa je v kategoriji do 12. leta dosegla Sonja Mukavec. Vsi trije Starotrušani so v svojih kategorijah uvrstili na svetovno prvenstvo, medtem ko je Darjan brat Mario osvojil drugo mesto in bo odpotoval na Evropsko prvenstvo. Vidneje uvrstitev so dosegli še: Krčani Sanja Žnidrič (6. mesto), Mirela Ahmatovič (8.), Anže Urbanč (5.), Gorazd Novak (5.), Mario Vilč (4.), Tomaž Tomažin (6.) in Gašper Arh (7.), Sevičanka Mojca Grilc (5.), Mirnopečan Jernej Udovč (7.) in Grosupeljčanka Ana Srebrnič (4. mesto).

NI POMAGALO - Košarkarji Maribora so na vsak način poskušali zauzeti novomeške strelce, vendar jim to ni uspelo. Na sliki: Vipavca (II) med metom ovirata dva Mariborčana, akcijo pa spremljata Bajc (9) in Smodiš (levo). (Foto: I. V.)

VLAĐKA OB NASLOV

BREŽICE, NOVO MESTO - Na dvoranskem državnem prvenstvu je moralna brežiška atletinja Vladka Lopatič naslov državne prvakinje in državni rekord prepustila Kseniji Predikaku. Novomeščan Matjaž Zupančič in Riko Resnik sta si razdelila tretje mesto v skoku ob palici, kjer je bila tretja tudi Brežičanka Levarjeva. V Kopru so se na zimskem državnem prvenstvu pomorili metalci, ki pa jih je po treh disciplinah pregnal močan dež, tako da bodo tekmovanje dokončali čez 14. dan, nekaj medalj pa so lahko podelili že sedaj. Brežičanka Novakova je bila druga v metu kladiča, Novomeščan Grabič pa pri mladincih tretji v metu kroglice.

DIRKALIŠČE DO KONCA NOVEMBRA - Kolesarsko dirkališče v Češči vasi bo zgrajeno najkasneje do konca letosnjega novembra. Tako so na novinarski konferenci v Ljubljani zatrili organizatorji mladinskega svetovnega kolesarskega prvenstva. Po besedah organizacijskega direktorja Jožeta Majesa, predsednika organizacijskega odbora Lojzeta Peterleta in sekretarja gradbenega odbora Marjana Zupanca so zbrali polovico od 1,4 milijona nemških mark, kolikor naj bi objekt stal. Včeraj so tudi podpisali pogodbe s pokrovitelji: SKB banko, ljubljanskim BTC-jem, Adrio Airwaysom, Gorenjskim tiskom in Gradisom, predstavili pa so tudi maskoto prvenstva - jurčka na kolesu. (J. Božič)

Olimpija v Soboti zagodla Pionirju

Pionir je doma brez težav premagal Ljutomer, s katerim se je zamenjal na tretjem mestu - Možnosti za play off ni več, ker je Olimpija zmagala v Murski Soboti

NOVO MESTO - Pred predzadnjim krogom rednega dela tekmovanja v prvi odbojkarski ligi so novomeški odbojkarji še imeli možnost, da si kljub vsemu prav na koncu priborijo drugo mesto in s tem uvrstitev v play off, po odigranih tekma 18. kroga pa niti teoretično ne morejo osvojiti več kot 3. mesto, na katerem so sedaj. Sami so sicer svoj del načrta docela izpolnili, saj so doma s 3:0 premagali do tedaj tretjevršene Ljutomerčane, njihove načrte pa je pokopal drugovršena ljubljanska Olimpija, ki je Vigrosu Pomurju v Murski Soboti prizadejala drugi poraz v sezoni in si tako s 4 točkami prednosti pred Pionirjem krog pred koncem rednega dela tudi teoretično zagotovila drugo mesto.

Sobotna tekma med domaćim Pionirjem in Ljutomerom je pokazala, da razmerje med tem dnevna ekipa nima niti približno tako, kakršno je bilo na začetku sezone, in kot kaže, nujen izenačeni položaj na prvenstveni lestvici.

SAM V BLOKU - Ljutomerčan Danilo Berlot ni mogel blokirati udarca Povšiča, katerega akcijo budno spremljajo Brulc, Babnik, Dolja in Petkovič. (Foto: I. Vidmar)

Streznitev na začetku konca

KRŠKI INTERIER JE PRVO TEKMO KONČnice prvenstva izgubil - V Novem mestu na koncu trening domaćih

Vučkovič 18, Petrov 14, Smodiš 12 in Župevec 12. I. V.

KRŠKO - Košarkarji krškega Interiera so že na prvi tekmi razigravanja za uvrstitev v A-1 ligo morali ugotoviti, da so moštva z repa prvoligaške lestvice močna in da bodo še kako trd oreh, saj so prvo tekmo - v soboto so se doma pomerili s Kraškim zidarjem - izgubili, vendar klub temu porazu niše niti izgubljenega, saj bodo od osmih moštov - 4 pruvrščena iz A-2 in 4 zadnjevrščena iz A-1 lige - v naslednji sezoni v A-1 ligi igrali 4, med katera pa Krški Interier brez dvoma sodi.

V soboto je po 4 minutah srečanja Kraški zidar vodil z 8:2, šest minut kasneje pa Interier s 17:11. Malo kasneje so domaći dosegli najvišje vodstvo (28:18), a so se jih gostje do polčasa približali na 35:33. Na začetku drugega polčasa je Kraški zidar izenačil in povedel. V 31. minutu so gostje vodili s 55:45, tedaj pa je domaći trener Đurić vzel minutno odmora, ki se je Krčanom obrestoval, saj so v nadaljevanju dosegli delni izid 12:0 in ponovno pristi v vodstvo. Po tem so vsi pričakovali, da bodo Krčani mirno pripeljali tekmo do konca in zmagali, vendar so jih gostje še enkrat presenetili z bojevitostjo in Krčane premagali s 67:62. Točke za domaći ekipo so dosegli: Stevens 14, Samar 12, Ademi 11 in Zatuško 9.

Novomeščani, ki se naprej s točko prednosti pred Zagorjem in Celjem vodijo med moštvi B lige, ki se potegujejo za uvrstitev v A-2 ligo, tokrat na domaćem igrišču niso imeli težav, saj so sicer borbeno ekipo Maribora dotokli že v prvem polčasu, ko so vodili s 53:25. Večji del drugega polčasa je bila igra precej enakovredna, zadnje minute pa je trener Seničar izkoristil za dober trening svoje ekipe, ki je na koncu igrala, kot da je izid izenačen, posledica tega pa je bila zmaga domaćih s 109:73. Nujne točke za domaće so dosegli Bajc 30.

OBČINSKO PRVENSTVO

BREŽICE - Brežiška športna zveza bo v soboto, 4. marca, ob 8.30 v telovadnicu brežiške osnovne šole pripravila občinsko rekreativno prvenstvo v namiznem tenisu, prijavite pa se lahko neposredno pred tekmovalanjem.

MALI NOGOMET V RIBNICI

RIBNICA - V Ribnici bo 4. in 5. marca tradicionalni nočni turnir v malinem nogometu. Prijavljena znaša 8.000 tolarjev. Žrebani bo danes, v četrtek, ob 19. uri v Športnem centru. Ekipi, ki se ne bodo prijavile do žrebjanja, ne bodo upoštevane pri žrebjanju. Informacije po telefonu 800-596 (Šakič).

M. G.

ROKOMETNE NOVICE

DOBDOVA, TREBNJE, KRŠKO - Rokometni AFP-ja iz Dobove se v končni prvenstvu prve lige potegujejo za čim boljšo uvrstitev v skupini od 5. do 8. mesta. V soboto so zgubili povratno tekmo prvega kroga. V Ljubljani jih je s 23:16 premagal Sloven, o finalisti te skupine pa bo odločala tretja tekma, ki jo bodo igrali v Dobovi. Zahodnemu drugoligašu trebnjskemu Akropolu je z zmago doma nad Preddvorom s 23:22 tudi po 17. tekmi uspelo ohraniti prednost petih točk pred drugovrščeno Izolo. Črnomelj, ki je sedaj deseti, je doma z 22:15 premagal Kamnik. Tudi v vzhodni skupini je na vrhu moštvo z našega konca: Krški Interier je v gosteh s 23:20 premagal Krog in ima klub tekmi manj pred drugovrščeno Pomurko 3 točke prednosti. Sevnška Lisec je doma z 28:22 premagala Celje in je tretja, Brežice pa so doma s 16:23 izgubile z Radečem Papirjem in so z vsemi dvema točkama predzadnje.

Drugi niz je Pionir začel silovito in po nekaj minutah vodil z 8:0. V nadaljevanju niza so se Ljutomerčani sicer nekoliko opomogli, a klub temu je bil niz hitro končan, izid na koncu pa 15:8 za Pionir. Tudi začetek tretjega niza je Pionir kraljeval na igrišču in vodil s 4:0 in 7:1, potem pa so domaći odbojkarji dosegli edino krizo na srečanju. Medtem ko so Ljutomerčani osvojili 12 točk, so Novomeščani dobili le eno in izid 8:13 je napovedoval, da bo niz zarne izgubljen. Tekmo je odločil Dolja, ki je s štirimi neurbanljivimi servisi dosegel Ljutomerčane, ki so ostali pri 13 točkah. Zasluge za zmago imajo vsi igralci, ki so tokrat stopili na igrišču, še posebej pa velja omemiti Dolja, ki je odlično tolkel in serviral, ter Bojana Bulca, ki se je izkazal predvsem v bloku.

V zadnjem krogu rednega dela prvenstva se bo Pionir v Ljubljani srečal z Olimpijo. Čeprav tekma praktično ne odloča o ničemer več, razen o trenutnem tretjem ali četrtem mestu Pionirja, kar pa ni pomembno, saj se bo o dokončni razvrstitvi odločalo v nadaljevanju prvenstva. Novomeščani v Ljubljano ne bi smeli oditi vdani in usodo, temveč bi veljalo Olimpijo premagati in s tem dokazati, da Novomeščki odbojkari sodi višje, kot pa je njen položaj na lestvici. I. V.

NAMIZNI TENIS ZA REKREATIVE

NOVO MESTO - Rekreativci novomeškega namiznoteniskega kluba bodo v soboto, 4. marca, v novomeški športni dvorani pripravili rekreativni turnir, na katerega vabijo vsa ljubitelje igre z belo žogico, ne glede na to, kako znajo vihteti loparke. Prijavite se lahko pred začetkom turnirja, ki se bo začel ob 8. uri, s sabo pa prinesite 500 tolarjev, kolikor znaša prijavnina.

Namesto zmage Gaju le točka

Kočevski nogometni so vodili s 3:0, potem pa jih je najslabše moštvo v ligi dohitelo

KOČEVJE - Čeprav imajo samo tri točke, se nogometniški zmagali s 10:9. Na začetku drugega polčasa je Kraški zidar izenačil in povedel. Tekma je bila odigrana v nemogočih pogojih, ves čas je namreč močno dežavalno v snežilu. To pa Kočevcem ne more biti v tolažbu, saj je neverjetno, kako so pri vodstvu s 3:1 in zastreljani enajstmetrovki (Struna) v drugem polčasu tako slabo nadaljevali tekmo.

V drugem kolu Gaj gostuje pri Izoli. Izolčani so v "rasulu", Kočevci pa bi lahko presenetili, saj bodo igrali z najboljšimi igralci. V moštvu bosta tudi Vujevič in Sabotin.

M. GLAVONJIĆ

Kočevci so začeli podjetno. Gavran je že v prvi minutu kaznal neurejene vrste gostov in po podaji Cvetanovskega iz bližine porinil žogo v mrežo. Na drugem zadetku ni bilo treba dolgo čakati. Vnoveč je žogo lepo podal Cvetanovski, gneči se je najbolj znašel Struna. V priravni tretjega zadetka je sodelovalo več igralcev. Jakša je z desne strani lepo priprjal Gavran, ki je v padcu z glavo premagal gestučega vratarja. Prvi zadetek gostov gre na "dušo" vratarja Vidmarja in obrambe, še večje

MALI NOGOMET V RIBNICI

RIBNICA - V Ribnici bo 4. in 5. marca tradicionalni nočni turnir v malinem nogometu. Prijavljena znaša 8.000 tolarjev. Žrebani bo danes, v četrtek, ob 19. uri v Športnem centru. Ekipi, ki se ne bodo prijavile do žrebjanja, ne bodo upoštevane pri žrebjanju. Informacije po telefonu 800-596 (Šakič).

ROKOMETNE NOVICE

DOBDOVA, TREBNJE, KRŠKO - Rokometni AFP-ja iz Dobove se v končni prvenstvu prve lige potegujejo za čim boljšo uvrstitev v skupini od 5. do 8. mesta. V soboto so zgubili povratno tekmo prvega kroga. V Ljubljani jih je s 23:16 premagal Sloven, o finalisti te skupine pa bo odločala tretja tekma, ki jo bodo igrali v Dobovi. Zahodnemu drugoligašu trebnjskemu Akropolu je z zmago doma nad Preddvorom s 23:22 tudi po 17. tekmi uspelo ohraniti prednost petih točk pred drugovrščeno Izolo. Črnomelj, ki je sedaj deseti, je doma z 22:15 premagal Kamnik. Tudi v vzhodni skupini je na vrhu moštvo z našega konca: Krški Interier je v gosteh s 23:20 premagal Krog in ima klub tekmi manj pred drugovrščeno Pomurko 3 točke prednosti. Sevnška Lisec je doma z 28:22 premagala Celje in je tretja, Brežice pa so doma s 16:23 izgubile z Radečem Papirjem in so z vsemi dvema točkama predzadnje.

KEGLJAŠKI NOVICI

KRŠKO - Na kegljišču hotela Sremič se je končalo prvenstvo OKS Novo mesto, zmagala pa je Angelca Dalmacija, ki je podrla 802 keglje in s tem s presestljivo veliko prednostjo premagala Slavko Okorn (761) in Mileno Weber.

Odbojkarji so na pravi poti

in bi mu prav prišlo nekaj časa za počitek.

Razglabljeni o vzrokih, zakaj Pionir ne bo končal sezone v play offu, nima smisla. Da tja sodi, je s svojimi igrami proti ekipam z vrha lestvice pogosto dokazal, a v trenutku, ko je bil nasprotnik (na primer Viševi Pomurje v prvem delu sezone) že premagal, svojega dela niso dokončali, temveč so nasprotniku dovolili, da je dobil zagon, s katerim je Pionir premagal. Play off Pionirjev odbojkarjev ni usel iz rok na koncu rednega dela prvenstva, temveč so priloznost zapravili na začetku, vendar to zanje ne sme biti tragedija. Svoj cilj so oziroma prav gotovo bodo dosegli, predvsem pa veliko obeta dejstvo, da so obudili delo z najmlajšimi in da se ponovno prebuja odbojko v Žužemberku, kamor se je preselila Pionirjeva druga ekipa in da vodil v kader leta v leta v Novo mesto prihajali novi talenti. To je edini porok za to, da bomo v tem koncu Dolenske še naprej lahko gledali dobro odbojko.

I. VIDMAR

Zmagoslavje Krke v Rovinju

Novomeški kolesarji zrežirali dirke za Veliko nagrado Rovinja - Boštjanu Mervarju kolo Eddy Merckx

ROVINJ - V soboto se je s prevlado Novomeščan končala serija štirih dirk za Veliko nagrado Rovinja, na kateri je sodelovalo preko 130 kolesarjev iz 10-ih držav. Na zadnji, živelnih in napetih preizkušnj, ki je odločala o skupni zmagi in dobitku 5.000 DEM vrednega kolesa podjetja znamenega belgijskega šampiona Eddyja Merckxa, so se člani pomerili na 155 km dolgi, razgibani progi od Rovinja, preko Vodnjana, Pazina, Motovuna, Poreča, Vrsarja nazaj v Rovinj.

ZMAGA HODNIKA

NOVO MESTO - Na prvem lokostrelskem tekmovanju v streljanju na tridimenzionalne tarče za "Camo pokal" je na Bledu nastopilo 130 tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Italije, med njimi pa so bili tudi novomeški lokostrelci, ki so klub dežju in močni konkurenčni dosegli lep uspeh. Pri močnih instinktivno je Tomaz Hodnik zmagal, v isti disciplini pri mladincih pa je iz tekla Petra Ilar druga. V disciplini slog 3D je bil Marjan Ilar šesti, Jaka Kavčič pa sedmi. Lokostrelce čaka letos še 13 tekovanj za Camo pokal in šest tekem za alpski pokal, naslednje leto pa bo pri nas v Gozdu Martuljku svetovno prvenstvo v disciplini Arrowhead, na katerem kanjo

Novo mesto, 2. marca 1995

Si Slovenija lahko privošči Ruglja?

Dr. Janez Rugelj, doma iz Brezovice pri Mirni, ko to pišemo, gladovno stavka že 27. dan. Zadnji mesec je prisilil vso slovensko javnost, da je začela resneje razmišljati o alkoholizmu in zdravljenju odvisnosti od alkohola. Da je zdravljenje alkoholika dolg in zahteven proces, pri katerem pa morata poleg terapevta zelo resno sodelovati tudi pacient in vsa njegova družina, je dr. Janez Rugelj spoznal že kmalu potem, ko se je z alkoholiki začel poklicno ukvarjati. Razvil je izvirno metodo, s katero je imel že leta 1971, ko je delal na Škofljici, nadpovprečne rezultate.

Čeprav uspešnosti pri zdravljenju alkoholizma dr. Janezu Rugelu ne more nihče oporekat, pa imata on sam in njegova metoda predvsem med zdravniki precej nasprotnikov, ki so dosegli, da mu je častno razsodišče Zdravniške zbornice Slovenije odvelo pravico do zdravniškega dela. To pa je bilo dovolj, da se je dr. Rugelj, ki ni videl druge legalne poti, s katero bi dosegel, da se popravijo krivice, ki jih mora trpeti že 25 let, odločil, da bo do poprave krivice poizkusil priti z gladovno stavko.

Kaj pravzaprav očitajo dr. Ruglu? Temelji spora med tradicionalno oziroma uradno psihiatrijo in dr. Rugljem so stari toliko, kolikor je stara Rugljeva metoda zdravljenja alkoholikov. Dr. Rugelj si je tako imenovan socialno-andragoško metodo privoščil nekaj stvari, ki jih tradicionalisti med psihiatrimi in zdravniki nikakor ne morejo sprejeti. Dr. Rugelj jih namreč izhaja s stališča, da je zdravljenje alkoholizma lahko uspešno le, če so izpolnjeni določeni pogoji. Alkoholik se mora za zdravljenje trdno odločiti sam in mora biti pripravljen storiti vse, kar bo terapeut od njega zahteval. Poleg tega se mora v proces zdravljenja vključiti celo družina. Dr. Rugelj trdi, da se alkoholika brez žene ne da rešiti. Moški in ženska sta eno, človek sam pa je le polovično bitje. Če moški nima žene, je bil po Rugljevu mnenju tako nesposoben, da je ni mogel dobiti, ali pa tako zoprn, da jo je izgubil.

Tako kot je za uspešnost zdravljenja debelosti (hujšanja) pomembno, da pacient spremeni prehrambene navade in del prostega časa posveti telesni aktivnosti, je pri zdravljenju alkoholizma spremembu življenjskih navad še toliko bolj pomembna. Dr. Rugelj s svojo socialno-andragoško metodo ne zdravi le alkoholika, temveč celo družino. Izhaja namreč iz podmene, da je alkoholik psihološko labilno in šibko bitje, ki si sam ne more pomagati. V bistvu alkoholika poleg terapevta zdravita predvsem družina in skupina, pred katero se mora alkoholik odkriti do obist - predstaviti svoje življenje, nastajanje odvisnosti od alkohola, spremenjene odnose do družinskih članov, izgube zaradi alkoholizma itd. Nasprotniki te metode očitajo Ruglu, da v seansah odkrivanja duše vključuje tudi otroke, ki morajo poslušati tudi najbolj intimne izpovedi svojih očetov in mater. Ker je dr. Rugelj v svoji zadnji knjigi zapisal precej intimno izpoved enega izmed svojih pacientov, ki ga je imenoval s pravim imenom in priimkom, mu očitajo kršenje človekovih pravic.

Dr. Rugelj zagovarja stališče, da le vsestransko aktiviranje ljudi daje rezultate. Njegovi pacienti se morajo aktivirati na telosnem, intelektualnem, socialnem in duhovnem področju. Primarna je telesna aktivnost in takoj naj bi njegovi pacienti natrenirali svoje telo toliko, da so sposobni preteči maraton. Predvsem tek in planinarenje sta na telesnem področju temelja njegovega zdravljenja. Poleg tega naj bi se njegovi pacienti vključili v delo društev, brali leposlovje, se dodatno izobraževali, napredovali v službi oziroma si pridobili nazaj položaj, ki so ga imeli, predno so ga izgubili zaradi alkoholizma. Kdor tega ni pripravljen storiti, se pri dr. Rugelu ne more zdraviti. Poleg tega mora njegov pacient najprej opraviti neke vrste poizkusno zdravljenje. Če je pri tem uspešen, se lahko vključi v pravo zdravljenje.

V Rugljeve roke je prišlo približno šest tisoč pacientov in kakšnih 20 tisoč njihovih svojcev. V programu zdravljenja jih je

sodelovalo približno tisoč, osnovno zdravljenje pa je končalo 200 alkoholikov; v zadnjih 15 letih se je pijači vrnili le eden. Tudi to, da dr. Rugelj izbira svoje paciente med tistimi, ki so za to, da bi se odvrali pitja alkohola, izredno motivirani, imajo živiljenjske sopotnike, ki so pri zdravljenju pripravljeni sodelovati in so izpolnjujejo vse ostale pogoje. To, da dr. Rugelj združi le tiste, pri katerih je največja možnost za uspeh zdravljenja, je eden izmed očitkov, zaradi katerih so njegovi nasprotniki dosegli odvzem zdravniške licence.

Gladovna stavka

Vse skupaj naj bi se začelo, ko je Rugljev nekdaj pacient (imenuje ga Obsedenec; preganja ga in mu na vse načine grozi že nekaj let), proti njemu vložil tožbo. Dr. Rugelj so potem brez dokaznega postopka izključili iz Zdravniškega društva. Zdravniška zbornica pa mu je odvzela licenco. Scenarij za Rugljevo odstranitev naj bi po njegovih besedah napravil minister dr. Voljč osebno, o čemer naj bi imel dr. Rugelj tudi dokaze. Njegovih argumentov, da je nedolžen, ni upošteval nihče, zato se je odločil za gladovno stavko, ki je po njegovih besedah najbolj zakonita in najbolj etična oblika upora, saj stavkajoči s svojim početjem ne ogroža življenja in imetja drugih, zastavlja le svoje življenje, ali bodo njegove zahteve uslišane pa je stvar tistih, proti katerim je stavka uperjena. V nasprotnem primeru Rugelj zahteva, naj ga pustijo v miru umreti. Prepoveduje tudi to, da bi ga, ko bo padel v komo, prisilno hranili ali oživljali, kar je v nasprotju z malteško deklaracijo, ki zdravniku prepušča presojo o tem, kaj je v trenutku, ko stavkajoči izgubi razsodnost ali ko že pade v komo, dobro za pacienta in kako mu lahko najbolj učinkovito pomaga. S tem je svojo usodo položil v roke tistim, ki mu lahko omogočijo, da bo po svoji metodi lahko zdravil naprej pod pogoji, pod kakršnimi delajo ostali zdravniki. Od ministra dr. Voljča med drugim zahteva, da razveljavlja odločitev častnega razsodišča Zdravniške zbornice, mu omogoči nadaljnje delo in mu priskrbí naslednika.

Odgovor ministra

Minister dr. Voljč je, odkar dr. Rugelj gladovno stavka, v precej kočljivem položaju. Dr. Rugelj od njega namreč zahteva stvari, ki pa naj bi jih minister v demokratični in pravni državi ne mogel uredit oziroma za urejanje le teh nima pristnosti. Zdravniško društvo in zdravniška zbornica sta namreč organa, ki delujeta neodvisno od državne uprave, na čelu katere je minister dr. Voljč, ki je na novinarski konferenci prejšnji teden pojasnil svoj pogled na zadevo. Povedal je, da mu je javnost naprila polno odgovornost za Rugljevo življenje in da to komajda še prenaša. "Če dr. Rugelj umre, mi ga boste obesili na dušo, če pa bi za njegovo rešitev kršil zakonitost in

prekoračil svoja pooblastila, mi boste očitali to. V vsakem primeru boste zahtevali, naj

alkoholizem v Sloveniji

Alko naš vsakdanji

Pogled v gostinske lokale ni nič kaj obetajoč. Točenje alkoholnih pijač je vsespološno razširjeno. Ni pomembno, ali alkohol naroči mladoletnik ali že vinjena oseba. Ali naroči pijačo dopoldne, pozno ponoči ali zgozdaj zjutraj, ko lokal zapuščajo najbolj vztrajni ljubitelji šankov. Število uživalcev alkoholnih pijač pri nas še vedno narašča.

Sodoben način življenja ne prinaša le številnih prijetnih trenutkov, ampak vse pogosteje odkriva tudi temnejšo plat človekovega bivanja: odtujevanje, nenehen boj za obstanek, ki nekateri porine v neuspeh in nezadolžovstvo. Mnogi mladi ob bolečem soočenju z realnostjo ostajajo sami, zaprti vase, nekateri se celo umaknijo v svet nasiha in drog. V Sloveniji sta alkoholizem in samomorilnost družbenega pojava, ki sta med razdaljnimi najbolj razširjena. Alkoholizem pa je pravzaprav počasno ubijanje.

Slovenci pijemo vedno več

Podatkov, koliko Slovencev je odvisnih od alkohola, ni, o tem lahko le posredno sklepamo iz drugih informacij. Ena izmed ocen iz leta 1991 pravi, da je v Sloveniji odvisnih 10 odstotkov ljudi. Po nekaterih podatkih v Sloveniji porabimo 10 litrov čistega alkohola na prebivalca. Pri tem so upoštevali registriranost prodaje. Ker je naša država ena redkih, kjer je žganjekuha nekontrolirana, je resničnost te trditve vprašljiva. Tudi večji del vinske proizvodnje ni zajet, kot tudi ne poraba v industrijskih namenih in turistična poraba. Tako tak podatek ne pove dosti, bolj zgovorna pa so opozorila zdravnikov, ki ugotavljajo da umrljivost zaradi ciroze jeter raste.

Slovenci smo zmotno prepričani o blagodejnih učinkih alkohola. Kot pravi doc. dr. Slavko V. Žiherl, ki je bil 10 let vodja Centra za zdravljenje alkoholikov Univerzitetne psihiatriske klinike, pri nas kroži kar 1035 zmot o alkoholu, v nekaterih je sicer kanček resnice, preveliko prizeganje nanje pa ima lahko hude posledice. Res je na primer, da je refošk dober zoper anemijo. Količina potrebnega železa, ki bi ga nadomestili že z eno ali dvema tabletama, pa ustrezna količini železa, ki je v 5 do 8 litrih vina. Torej bi bili lahko že temeljito pijani, ko bi ustregli naši potrebi po železu.

Včasih so veljali Francozi za ideal kulturnega pitja vina, vendar kasnejše ugotovitve kažejo, da je odstotek Francov, umrlih zaradi ciroze jeter, ravno v Franciji med najvišjimi v Evropi. Torej tudi kulturno pitje ne varuje pred nevarnostmi, ki so zaradi spodbujanja nekaterih centrov možgan zakriti. Tako alkohol, ki možgane destimulira in dezinhibira njihove celice, sproža veselje, peganja strah, daje samozavest in premaga potrost.

Tudi mladim alkohol ni neznanka

V 200.000 slovenskih družinah je vsaj eden od članov alkoholik. Tudi število mla-

odstopim." je dejal novinarjem, o tem, ali namerava odstopiti ali ne, ni hotel dajati izjav. Dr. Voljč je na kratko predstavil problematiko dr. Ruglja, ki se na tak ali drugačen način bori za obstoj svoje ordinacije in metode zdravljenja že precej dolgo časa. Tudi gladovna stavka pri dr. Ruglu ni nič novega. Prvič je gladovno stavkal leta 1985 v Avstriji, ko so ga nameravali upokojiti, pa je dal odpoved in s tem ustavil postopek. Njegovim zahtevam je takratni minster Borut Miklavčič ugodil z dokumentom, ki je dr. Ruglu našel prostor v Zavodu za zdravstveno in socialno varnost, ki pa v svoji dejavnosti sicer ni imel zdravljenja alkoholikov. Ta status je dr. Rugelj izgubil 1. januarja letos, saj Inštitut za varovanje zdravja RS, ki je nasledni prej omenjenega zavoda, tudi nima v svoji dejavnosti omenjanega zdravljenja alkoholikov. Čeprav je dr. Rugelj izpolnil že 54 let delovne dobe - nekaj let ima beneficiranih, ker je daleč v vojski - a želi delati vsaj še tako dolgo, dokler ne vzgoji primernega naslednika. Ker novi zakon dopušča zasebno zdravniško prakso do 75 let starosti, bi dr. Rugelj še lahko delal, zato si je že pripravil prostore za zasebno ambulanto, ki jih je posebna komisija pregledala in odobrila primernost, medtem ko Zdravniška zbornica noče dati koncesije, proti njej pa je minister dr. Voljč, ki se na vse kriplje trudi, da bi ohranil Rugljevo življenje, brez moči.

Gladovna stavka dr. Janeza Ruglja ni "blef". Mož, ki je v življenju uresničil svoje načrte, ve, kaj hoče. Za gladovno stako se je odločil, ker je prepričan, da se mu že 25 let godi krvica, in hoče temu narediti konec. Ministr Voljč je dejal: "Dokler moje zadeve ne bodo urejene, boste hodili za mojim pogrebom." Mož iz Brezovice misli resno, minister pa se je še prejšnji teden spraševal, če si Slovenija sploh lahko privošči Ruglja.

IGOR VIDMAR

Alkohol je pravzaprav naš vsakdanji spremjevalec: aperitiv na obisku, kozarec vina ob hrani, tudi nazdravljamo pravzaprav vedno z alkoholno pijačo, saj se z njo pomočjo lažje sprostimo. Imamo srečo (ali bolje rečeno nesrečo), da naš cestni zakon dovoljuje določen odstotek alkohola v krvi, s katerim lahko še vozimo. Vendar, kdo pa ve, koliko sme spiti, da ne bo prekoračil 0,5 promila? Že pri 0,3 promila alkohola v krvi se pri manj izkušenih pivcih lastnosti spremenijo in se nevarnost pri vožnji poveča.

Če smo na primer zvečer pijačo pridno nalivali in bi balonček opolnoci pokazal 2 promila, bi zjutraj, ko bi ob 7. uri peljali otroke v šolo, pokazal 1,5 promila, zaradi česar bi nas po ležišču še vedno lahko označili kot "definitivno pijano osebo". Tudi ko balonček pokaže mejo 0,5 promila, potrebuje telo kar 4 ure, da ta alkohol izloči.

Inštitut za sodno medicino medicinske fakultete je opravil raziskave o vplivu alkohola na prometne nesreče. Ugotovili so, da število hudi prometnih nesreč zaradi vpliva alkohola pri moških narašča, pri ženskah je trend negativen. Večina prometnih nesreč zaradi vinjenosti se je pripetila zvečer ali ponoči, pri ženskah pa tudi v zgodnjih jutrijnih urah. Zaradi vinjenosti je nesrečo povzročilo največ voznikov, starih od 25 do 34 let.

Kako pomagati mladostniku, ki pije

Ali bo mladostnik začel piti, je odvisno tako od njegovih osebnih lastnosti kot okolja. Če bo v alkoholu videl možnost, da z njim premaga boleča spoznanja o sebi, premaga strah in tesnobo v navezovanju stikov z drugimi, rešuje depresivna razpoloženja, če vidi, da mu pričara smisel življenja, se lahko zgodidi, da bo zaradi pretiranega pitja alkohola izgubil samospoštovanje in se počasi sam uničil.

Zato je v prvi vrsti dolžnost staršev, da o alkoholu spregovorijo s pravo mero, ne s popolnim odklanjanjem. Otron mora spoznati, da je alkohol v družbi prisoten, da je spremjevalec v življenju, ne pa nujen. Seveda so tu še šola, družbeno okolje in vrstniki. Je pa v mladostniškem obdobju že prepozno za začetek oblikovanja njegovega odnosa do alkohola. Treba je začeti zgodaj, z lastnim zgledom od otrokovega rojstva dalje.

TANJA GAZVODA

FOTO: M. MARKELJ

Padel pod težo maliganov

Stvaritelj Zvitorepca, Lakotnika in Trdonje

Najbrž ga ni Slovence, ki bi ne poznal Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika. Ti trije junaki slovenskega stripa so izredno priljubljeni, čeprav že dolgo ne prihajajo med bralce z novimi dogodivščinami, ampak založbe le ponatiskujo stare. Prav to dokazuje, da so stalnica in ne utrinek na slovenskem nebu. Za njihovega očeta Mikija Mustra so najlepši dokaz, da je ravnal prav, ko je svoj življenski cilj začrnil z njimi in vztrajal pri njem. To pa ni bilo lahko, saj so pionirji slovenskega stripa in risanega filma nametali veliko polen pod noge, zaustavili pa ga niso. Ta čas, ko zaokrožuje število svojih let na sedemdeset in se v Dolenjski galeriji prvič predstavlja javnosti s pregledno razstavo, je lahko zadovoljen: njegovo mesto v slovenskem stripu in risanem filmu je jasno prepoznavno in trajno postavljen.

- Razstava v Novem mestu je v bistvu vaša prva večja samostojna razstava, kar se sliši nekoliko nenavadno, če pomislimo na to, da ste po izobrazbi akademski kipar, kot ustvarjalec stripov in animiranih filmov pa sploh najbolj znano slovensko ime. Kaj vam pomeni ta razstava?

"Zelo sem vesel, da je razstava sploh postavljena. Moje dosedanje izkušnje so namreč slabe. Zdi se mi, da je vse moje življenje pri nas strip veljal za manjvredno zvrst ustvarjanja. Name so običajno zaradi ukvarjanja s stripom in risanim filmom gledali kot na črno ovo med kolegi akademskimi slikarji in kiparji. Sicer pa sem kipar po naključju, saj tega nisem želel, ampak sem že od mladih nog naprej hotel delati stripe in risane filme. Ne morem torej reči, da sem od kiparstva zašel v strip, ampak da sem prišel na svoje pravo področje. Šele zdaj, na stara leta, vidim, da je strip dobil svoje место tudi v Sloveniji. To po svoje dokazuje novomeška razstava. Odziv nanjo je, kot lahko sodim po prvem tednu, precejšen, obisk pa je tudi zelo lep."

- Kljub temu da niste svoje ustvarjalnosti razvijali v kiparstvu, pa le niste hodili tako zelo daleč od njega. Površen premislek pravi, da kiparstvo ter strip in filmska risanca nima nič skupnega, vi pa menite drugače.

"Da. Strip in animirani film imata s kiparstvom skoraj da več skupnega kot s slikarstvom. Slikarja ne zanima figura v gibku, kipar pa modelira figuro v prostoru, oblikuje jo z vseh strani. Slikarja zanima barvana površina, kiparja pa forma. V risanem filmu in stripu se figure gibljejo, obračajo, oblikovati jih je treba prostorsk, z vseh strani, tudi od zadaj. To pa je bolj kiparsko. Jaz tega seveda nisem vedel, ko sem se vpisal na akademijo, dokler ni prof. Boris Kalin, ko si je v prvem letniku ogledal moje risbe, preselil, da bom kipar. No, končal sem kiparstvo, a postal risar stripov in animiranih filmov, čeprav je bilo takrat to silno težko. Danes je v Evropi kar nekaj dobroj šol za risani film in strip, takrat pa cela Evropa ni premogla niti enega studia za strip ali risani film."

- Risani film in strip sta doma v Ameriki. od tam je tudi vaš zgodnjii vzornik Walt Disney. Menda ste ga celo hoteli obiskati. Do obiska ni prišlo, ste pa postali naš, slovenski Disney. So vas Disneyjevi filmi navdušili za strip in risanke?

"Disney je bil moj ideal vse od otroštva, ko sem v kinu prvič videl njegovo risanko Sneguljčica. Zasvojil me je, vendar pa tudi če sem si še tako želel, po njegovem nisem mogel delati. Pred vojno in med vojno Slo-

FOTO: M. MARKELJ

venja ni poznala stripa, po vojni, ko se je strip širil po svetu, pa je bil pri nas prepovedan. Vendar smo ga vseeno začeli delati, kljub vsem težavam s papirjem in drugim materialom ter kljub splošni usmerjenosti, ki stripu sploh ni bila naklonjena. Prvi strip je izšel v časopisu PPP (Poletove podobe in pesmi). V njem so objavili prvi pet Zvitorepčevih dogodivščin, potem pa sem risal Zvitorepca za TT (Tedenški tribuno), kjer je strip izhajal 21 let. Za Slovenskega poročevalca, kjer sem bil zaposlen kot novinar, sem ilustriral slike.

- Pravite, da vzdružje ni bilo naklonjeno stripu. Ali ste doživljali kakšne pritiske zaradi svojega ukvarjanja z njim?

"O seveda! Moji kolegi in drugi so me napadali, češ je to kič, da gre za nazadnjaško, zahodnjaško stvar, ki kvare mladino in odvaja otroke od branja. Pritiski, tudi politični, so bili tako močni, da je bil strip enkrat prekinjen, vendar so ga morali zaradi pritožb bralcev nadaljevati.

Zvitorepčeve dogodivščine je namreč bilo staro in mledo. To je bilo pravzaprav edino, kar ni bilo politika. Tudi v TT-ju, ki naj bi bil časopis za razvedrilo, je bilo tri četrte politike in socialistične samohvale. A če človeka od jutra do večera bombardirajo z uspehi socializma, ima tega kmalu dosti. Zadnja stran TT-ja z Zvitorepcem je bila le nekaj drugega, ponujala je razvedrilo, zato so bili bralci na moji in Zvitorepčevi strani."

- Veliko ljubezni in zavzetosti je moral biti v vas, da ste kljub vsemu vztrajali pri izbranem cilju. Kaj vam je bilo v podporo?

"Oral sem ledino in rinil z glavo skozi zid. Loteval sem se stvari, ki je bila prepovedana, a nisem mogel drugače. Od malega sem si želel delati prav to in tega mi nista mogli preprečiti ne politika ne stroka. Delal sem po svoje. Spodbudno pa je delovalo, da je bilo moje delo všeč veliko ljudem. To mi je bilo napomembnejše. Nisem hotel delati za ozek krog kritikov, ampak sem ves čas imel pred seboj široke mase in širok okus. Mislim, da sem ga dobro zadel. O tem me prepričuje tudi to, da še zdaj, po toliko letih, Zvitorepca radi berejo. Vsi moji stripi so bili večkrat ponatisnjeni, vse naklade pa so otroci kar razgrabili. Danes Zvitorepec ni edini strip na slovenskem trgu. Konkurenca je huda, otrokom so na voljo svetovno znani stripi od Asteriksa naprej, pa vendar je Zvitorepec še vedno zelo priljubljen."

- Kaj mislite, zakaj vaši junaki Zvitorepec, Trdonja in Lakotnik še zdaj navdušujejo?

"Zvitorepčeve dogodivščine so vsi radi brali, od najmlajših do starejših, od šestega do osmedeseteleta. Znanci mi pravijo, da bi anketa dokazala, da skoraj vsak Slovenec, če že me pozna mojega imena, pa vsaj ve za Zvitorepca. Na srečanjih, ki sem jih imel nekaj dni po otvoritvi razstave z otroki iz novomeških šol, so mi mnogi povedali, da so vse moje stripe večkrat prebrali, nekateri

so jih znali tako rekoč na pamet. Nekaj mi jih je zatrdirlo, da je Zvitorepec najboljši od vseh stripov, kar jih poznajo. Veste pa, koliko jih je danes na voljo! Vse to nekaj pomeni. Če poskusim odgovoriti na vprašanje, zakaj so otroci še danes navdušeni nad njimi, se mi zdi, da je najboljši odgovor tale: moji stripi so nekaj domačega, slovenskega. V njih ni nebotičnikov, super modernih raket in podobnega. Če sem že v strip vpeljal raketo, jo je Lakotnik sam zbil iz starih desk in sodov. To je tisto, o čemer otroci sanjarijo, da bi sami kaj naredili. Ob mojih stripih se sprošča fatalija!"

- Zanimivo je, da so vaši trije junaki živali po podobi, vendar delujejo kot ljudje.

"Tako je. Ko sem začel delati stripe, so bili vsi liki živalski. Potem sem sčasoma ohranil kot živalske like samo Zvitorepca, Lakotnika in Trdonjo, ostali liki pa so človeški. In vendar se ni nikoli zgodilo, da bi mi kdo očital, zakaj mešam ljudi in živali, kako da se Lakotnik, torej volk, zanima za lepotičke, da se moji trije junaki družijo z ljudmi, da žive z njimi, občujejo z njimi, da skrata žive človeško življenje v človeškem svetu. Ljudje najbrž tega sploh opazili niso. Otroci imajo sploh zelo radi počlovečene živalske figure. Od malega so njihove igrače medvedki, mucke, račke in druge živali. Medvedek je pojem otroške igračke, v resnici pa je to kar huda zverina."

- Ste junake in zgodbe sami ustvarili ali ste imeli kakšne sodelavce, ki so za vas pravljali zgodbe, vi ste pa jih prenašali v strip?

"Pri risanju sem bil popolnoma prepričen samemu sebi. Izmišljal sem si zgodbe, pisal besedilo, oblikoval like. Moji stripi so v celoti avtorsko delo."

- Ker ste tudi ustvarjalec risanih filmov, je pravzaprav čudno, da se vaši priljubljeni stripni preselili na filmski trak. Kako to, da ni risanki z dogodivščinami Zvitorepca in njegovih dveh prijateljev?

"Žal mi ni nikoli uspelo, da bi naredil risane filme iz svojih stripov, čeprav jih je veliko primernih in, mislim, da bi bili tudi komercialno uspešni. Trideset let sem to dopovedoval našim filmarjem, a niso pokazali pravega zanimanja. Takrat so bili časi in ljudje tak, da se nihče ni preveč gnal. Hodilo se je v službo, prejemalo plače, kakšne večje podjetnosti pa ni bilo. Danes je drugače, danes je zanimanje za filmanje mojih stripov, vendar jaz nisem več tisto, kar sem bil. Nič več ne morem vsega sam narediti. Malo sem izklopil pa tudi motivacije in več take, da bi se zdaj šelhko zakopal v delo kot včasih, ko sem delal dobesedno dnevne in noči. Pripravljen sem odstopiti pravice za snemanje, jaz bi obdržal le supervizijo, da bi teklo po mojih zasnovah. Pripravljen sem tudi predelati strip v filmski scenarij, več pa ne morem organizacijo in posel bi moral prevezeti drugi."

- Željni ste bili dela pri risanih filmih in polni ustvarjalnih moči. Jih ni bilo mogoče izkoristiti doma?

"Doma nisem mogel delati, kar sem želel. Kazalo je sicer, da bo šlo, ko smo pri Viba filmu ustanovili studio za risani film in naredili prvo slovensko risanko in nato še dve. Vendar je kmalu vse propadlo. Ni bilo ne pravega zanimanja ne denarja za nadaljevanje. Naredil sem še nekaj reklamnih filmov, a vse to je bilo zame premalo. Želel sem si kak večji projekt, serijsko risanko, zgodbic za otroke. Zanimivo je, da je moja in slovenska prva risanka Puščica doživelila hude odsodbe kritikov. V časopisih so piali, da ne bi smeli dovoliti, da pri nas delamo takе nekvalitetne risane filme, ker s tem upada ugled jugoslovanskemu risanemu filmu v svetu. Priznam, da Puščica ni bila boljša risanka, od takrat uspešnih zagrebških risanih filmov, vendar bi lahko pohvalil vsaj voljo, da je nastal prvi slovenski risani film. Če se nekaj poskus, se ne sme takoj pohoditi in uničiti! Prav po slovensko je to: če kdo kaj narediti, ga je treba zatolči."

- V Nemčiji ste delali skoraj 20 let, naredili več sto kratkih risank po Mordillovih karikaturah, nekaj serij, skupaj za skoraj 10 ur risanih filmov. Leta 1990 ste prenehali z delom in Nemčiji in se vrnili domov. Kaj načaja zdaj?

"Bi sem že utrujen in potreben počitka. Tudi družinskega življenja nisem veliko užil, saj sem precej časa prebil v Nemčiji, žena s sinom pa v Ljubljani. Zdaj pravzaprav še uživam v družinskem krogu, vendar ne lenjam. Prevajam Zvitorepca v tuje jezike, prerisujem manj kvalitetne stripe in pravljam barvni strip o Martinu Krpanu. Če bo šlo po sreči, bo nastal tudi risani film o Krpanu. Torej delam, vendar ne več na kratek rok, ne marjam več pritiskov. Tega sem imel v življenju več kot dovolj. Res je, da mi je bilo delo v užitek. Jemal sem ga kot hob, ne kot delo."

MILAN MARKELJ

drugačno begunstvo

Preteklosti ni več, je samo še prihodnost

Ko pišemo o beguncih, ki so pobegnili pred vojnimi grozotami v Bosni in Hercegovini, so to pretežno zgodbe, polne pretresljivih spominov. Le malo je v njih optimizma, upanja. Pa vendar vsi, ki so ušli iz bosansko-hercegovskega pekla, ne čakajo le, kako bodo drugi reševali njihove težave. Nekateri so se z vzhodno mero dobre volje z vso zagnanostjo spoprijeli z novim življenjem.

Takšna je tudi družina Šiširak, ki si je potem, ko je po večkratnih poskusih spoznala, da v Mostaru, kjer si je spleta družinsko gnezdo, ne bo moč živeti, poiskala in uredila nov dom v Metliki. Čeprav se danes, skoraj tri leta potem, ko je Olivera Šiširak s sinom Damironom prvič prišla v to prijazno belokranjsko mesto, kakor mušma pravi, zdi se tako enostavno, pa takrat ni bilo tako. Olivera ali Olija, kakor jo kličijo številni znanci, je konec aprila leta 1992 z Damironom sedlna na zadnji avtobus, ki je takrat odpeljal iz že mesec dni obleganega Mostarja. V žepu sta imela vozovnici do Frankfurtu. A do tja nista prišla nikoli. Njuno potovanje se je končalo v Ljubljani. Metličanka Vida Kraševčev, kje bila deset let v Mostaru sosed Šiširakovih, jima je nameč v zadnjem trenutku svetovala, naj gresta skupaj z Vidinom hčerkino in njenim prijateljico v Metliko, saj bo vojna v Mostaru tako in tako trajala le kakšen teden ali dva. "Bila sem podučena, kako v Sloveniji preganjajo begunce in naj ob prihodu v to državo nikomur ne povem, kdo v resnici sem. Toda že ob prihodu na ljubljansko avtobusno postajo sem se prepričala, da to ne drži, in prvič, kisem ga dobila o takratnem mojem pribičališču, danes pa lahko rečem o novi domovini, je bil zelo dober," se spomini Olija.

Srečni, ker niso nikomur v breme

Teden ali dva sta se spremenila v dva meseca, ki sta ju Olija in Damir prezrevela pri Kraševčevih. Ko so slovenski mediji poročali, da se je Mostar otesel srbske okupacije, sta začela Šiširakovata pripravljati kovčke. "Čeprav me je mož Mehmed, ki je postal v Mostaru, po telefonu opozarjal, naj se ne vračam, ker v resnici v našem mestu ni miru, sva se s sinom podala na trnovi pot z avtobusom. A v mestu, ki sem ga imela vedno tako rado, sem prespal le eno noč," pripoveduje Olija. Med

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Čez čas je Olija in Damirju uspelo dobiti stanovanje brez najemnine pri Gerbčevih, ki so jima tudi moralno veliko pomagali. Hkrati je Mehmed, ki je kot prometni inženir delal v Urbanističnem zavodu v Mostaru, vse bolj spoznaval, da postaja življenje v tem mestu iz dneva v dan nevzdržnejše. Nekajkrat je prišel v Metliko, pa podvomil, ali je storil prav, se vrnil v Hercegovino, ob zadnjem obisku februarja 1993 pa se končno odločil, da bo moral pogradi korenine v novi domovini. Predvsem pa sta se tako Olija kot Mehmed zavedala, da se bosta, kjer koli že bosta, moralna prilagoditi načinu življenja ljudi, ki ju obkrožajo. Najpomembnejše pa bo, da bosta čim prej odvrgla z ramen tovor begunstva.

Olija je že ob prvem prihodu v Metliko začela slikati. Pravzaprav je to počela že v Mostaru, čeprav od slikanja ni bila eksistencno odvisna. V Metliki pa je bilo umetniško ustvarjanje, zlasti po drugem prihodu, njen edini vir za preživetje. Zavedala se je, da se mora prilagoditi okusu Slovencev. Zato je šla v Ljudsko knjižnico in iz knjig spoznavala, kaj imajo Slovenci radi in kaj jim je bližu. Dodatni del za delo je vsem trem dajal občutek, da nikomur v Metliki niso v breme. Še vedno se čudi, kako so jimi bili vsi pripravljeni pomagati.

Sin postaja Metličan, hčerka Američanka

Maja 1993 sta Šiširakovata skupaj s črnomaljskim podjetnikom Silvrom Grdeščem in Brankom Banovcem ustanovila podjetje P+, kar je kratica za "Prijateljstvo +", kar se je imenovalo Mehmedovo podjetje v Medžugorju. Prvi otrok tega podjetja je bila galerija v starem metliškem mestnem jedru. Tako je dobila Olija primeren atelje za delo, hkrati pa tudi prodajalno. "Ves zaslužek smo vlagali posebno, ne v standard. Neverjetno, kako človek, ki izgubi vse in mora začeti znova iz nič, spremeni pogled na življenske vrednote. Za morsikatero stvar, brez katere si v Mostaru nismo nimali predstavljati življena, smo v Metliki ugotovili, da je povsem nepotrebljivo. Nekateri se čudi, kako lahko z galerijo sploh preživimo. A smo se navadili na skromno življenje in veseli smo, da je v Sloveniji

delo tako visoko cenjeno. Ne privoščimo si nikakršnega materialnega razkošja. Naše največje razkošje je druženje z novimi prijatelji, s katerimi spoznavamo tudi za nas nove navade, kot je na primer nabiranje gob. Najbolj pa smo zadovoljni, ker nismo odvisni od nikogar razen od lastnega dela," pravi v imenu Šiširakovih Mehmed, ki vodi galerijo, ki jo je tudi sam opremil. Zadovoljen je, ko se številni obiskovalci iz vse Slovenije čudijo, da ima tako majhno mesto, kot je Metlika, galerijo, kakršne se ne bira sramovala niti izbirčna Ljubljana.

Danes podjetje P+ ni več v njunem lastništvu, ampak sta postala samostojna podjetnika. Delata po dvanajst v več ur na dan, tudi ob nedeljah. Ko Oliji čas dopušča, se prepusti slikanju po svojem okusu. Takrat izlje vse, kar se ji nabira v duši. A zanimivo, čeprav ta dela niso po naročilu in - kot sama pravi - ne ravno značilna za slovenski okus, so ljudem bližu in doslej se ji ni še nobeno prav dolgo pomikalo po prodajni galeriji.

Trij Šiširak so zadovoljni, ker so skupaj in ker so doborda pognali korenine v Metliki. A klub temu je v njihovih srčih tesnoba

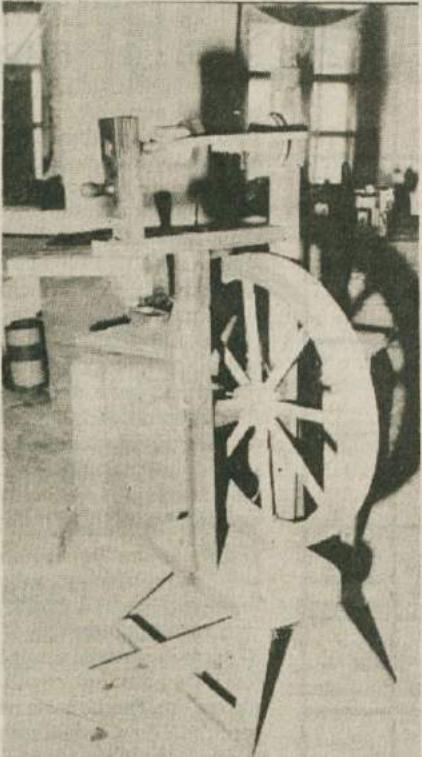

FOTO: Iz fototeka ZVNKD Novo mesto

NEME PRIČE MINULIH DNI - Dolgi zimski večeri so bili v še ne tako odmaknjenih letih namenjeni tkanju in preji. V kmečkih hišah so brneli kolovrati, med spretimi prsti predic je tekla tanka nit, ob brlenju petrolejku so starejši obujali spomine na mlada leta in pripovedovali napete, celo grozljive zgodbe. Starožitno idilo je pregnala elektrika, televizor in radio prinašata novice iz širnega sveta, za kolovrate v velikih novih hišah ni več prostora. Le redki so se ohranili na starih podstrešjih kot nema priča na neko minulo dobo človeškega življenja, kot je kolovrat (na sliki) iz Bele krajine. (Pripravila: Marinka Dražumerič iz ZVNKD Novo mesto)

In Tedenovih zapisov

Ne poznaio zeli - Zeli poznaio tod le ženske in lečniki. Možki še naj navadnejših, često še domaćih ne, n. pr. trobentici.

Ne bodo imela kajnosti - V Dobriču je v nedeljo vse jokalo. Na ajdo drže naj več in popariła jim jo je slana v čisto - krumpir je sognil, rž zmrznila, ne bodo imeli kaj jesti. Isto čuje se iz okolice - V Ajdovcu je ni vuela uima. V Straži je ajda bolj v bregu deloma ostala, deloma dala bo saj nekaj - bliže opečnice pa je šla vsa rakom žvižgat.

Mestne dekllice odhajajo v Gradec - Dvanajst mestnih dekllic služi zdaj v Gradcu - brž ko ne samih bodočih kurb. Posebno škoda je nekaterih n. pr. Koračinove, predarovite izvrstne pevke, ki je tudi v čitalnici se odlikovala. Šla je tudi hči Bizjakova tje, oče ima premoženja dosti ali je silen pijanec, zapravlja vse sam, in to jo je zapodilo v Gradec. Prežalosten je oče Skuškove hčerke, preljubezljive nježne gospodičnice.

Grdo obnašanje - Male dekllice zvirajo se često grdo celo pred ptuji ljudmi. Brez da starši in druščina kaj reko, legajo znak v taki situaciji, kakor da nalač vadijo za svoje bodoče izvrševanje dolžnosti, tičočih se ljubic in žen. Tudi govor na vsa usta, ne sprejemajo nobene opomina.

"Tudi naša fara je roženvenska, upravlja pa jo očetje dominikanci v Kontakovi ulici," je povedala mama.

"Morda poznate katerega izmed dominikancev v Žalcu? Saj so nekateri študirali v Zagrebu. Najbrž poznate očeta Zmagoslava?"

"Seveda!"

"On je moj bratanec!" je dejala sestra...

Prišel je "pojutrišni dan". Oče in mati sta bila že ob sedmih zjutraj pri vhodnih vratih bolnišnice.

"Še spančka, izvidi so v redu, lahko gre domov. Uganila sem že včeraj, da bosta zgodaj tukaj. Ta-koga ga zbudim. Vse je v redu. Lissa od rahle pljučnice je na posnetku izginila, ni nobene nevarnosti," ju je potolačila sestra.

Ko se je, že oblečen, pojavi Boštjan, veselja ni bilo ne konca ne kraja. S solzanimi očmi, ki jih je komaj prikrivala, se je sestra Lucija poslovila od novih prijateljev.

"Vem, da imate ogromno dela, ampak ko boste imeli prosti dan, nas poklicite po telefonu. Vaš obisk v našem domu nam bo v čast in radost."

Lucija je trdno obljudila in ni požrla besede. Poslej je vrsto let redno obiskovala Boštjana in njegove starše, dokler ni bila prestavljena v drug kraj. Pismeni stiki pa so kljub vsemu ostali.

X.

Boni libri sunt boni magistri
(Dobre knjige so dobri učitelji)

Medtem je Boštjan prestopil v b oddelek. Odločil se je namreč, da se bo učil angleščine. Namesto sitne in morda celo podkupljive Irme ga je sedaj učila tovarišica Mira, ženska srednjih let, pridna, uravnovešena, ki je spoštovala sleherno dijaško osebnost.

VATJA 3000 BA ANDREJA 9. PRI BABICI IN DEDKU

V mladosti sem se najbolj vesila petkovega popoldneva. Običajno sem popoldne preživel pri babici in dedku. Od naše hiše, v kateri smo stanovali prej, je bilo le deset minut hoje. Z mano je šel včasih brat ali pa moj psiček. Nikoli mi ni bilo dolgač. Z babico sva se najraje pogovarjali. Snovi za pogovor ni nikoli zmanjkalo. Včasih sva si ogledali še kakšen film na televiziji, predvsem pozimi. Babica me je vedno lepo postregla; čokolada je bila skoraj zmeraj v mojih ustih, in to ne kakršnakoli, ampak avstrijska. Babica, dedek in stric so šli pogostokrat čez našo mejo v Avstrijo, zato je bila babičina shramba dobro založena s čokoladami in ostalimi sladkarijami.

Večkrat sva odšla tudi na spre-hod ob Krki. V vročih poletnih dneh sva se najraje zadrževala pod vrbami, kjerje bilo senčno in prijetno hladno. Na poti mimo vrtu sem poleti stekla do zadnjih gredic, kjer so zorele jagode. Včasih se je zgodilo, da jih nisem našla veliko. "Ja, včeraj smo imeli obiske," je babica dejala, ko je videla moj razočaran pogled. "Uš me je obiskala," je še končala pripoved babica.

Ta Uš je bil moj bratanec. Babica je vsem štirim vnukom dala dodatno ime. Jaz sem bila Lisica, ker nisem bila vedno poštena, moj brat je bil Bradek, bratanec Uš in sestrica, od vseh najmlajša, je bila Mucka.

Vroča poletna dan sem preživel ob Krki in v njej, ki mi je bila prava osvežitev. Zelo rada sem se vozila z dedkovim čolnom, ki ga je uporabljal, kadar je lovil ribe. Če sem se s čolnom odpeljala na drugo stran Krke, sem lahko pod velikim hramom našla ostanke navadnih školjk.

Tudi ljubitelji živali so prišli na svoj račun pri tej hiši. Ob prihodu so vsakega obiskovalca najprej pozdravile lastovke. "Vsako leto pridejo iste ali pa mladiči. Sedaj imajo že dve gnezdi," se je pohvalil dedek. Vsak od nas si je izbral tudi svojega zajčka, čeprav zarje nismo skrbeli mi.

Vsi smo bili strasti kvartopirici. Pogosto smo igrali lustik, najmlajši pa tudi prašička. Vsi smo tako golufali in karte s komolcem

potiskali v krog, da nikakor nismo prišli do poraženca.

Najomenim še zgodbe, ki sta jih babica in dedek vedela zelo veliko. Če bi jih poslušali cel dan, ne bi slišali vseh. Babica je rada pripovedovala tudi resnične dogodivščine, kot je bila tista s Ciganko. Takole je pripovedovala:

"Lepega dne se je pred našimi vrati pokazala Ciganka. Najprej me je prosila kruha, ki pa ga takrat čisto zares nisem imela. Stric ga je šel ravno iskat v trgovino, pa sem jo vprašala, če bi kaj pila.

"O tudi že jena sem," je odgovorila. Hitro sem šla po vino, ki je bilo bližu vhoda. Samo obrnila sem se, in že je stala za mano. Pa sem ji rekla, naj počaka spodaj. Lahko bi me samo udarila. Ponudila sem jivino.

"Mama, dobro je bilo. A ste sami doma?" me je vprašala.

"Ne, ne. En sin je zunaj, drugi pa spi," sem se zlagala.

"Ja, kaj pa dela, da zdaj spi?"

"Policej je."

"A, policej. No mama, zdaj pa moram iti, je dejala in se podviza-la proč... Pa sem jo pretentala, a doma sem bila čisto sama," je končala pripoved babica.

Ko sem se pozno popoldne poslovila, mi je babica vedno rekla: "Pa spet kmalu pridi!" Zapopotnico sem dobila še nekaj bombonov ali pa sladoled. In ko sem se vrnila domov, sem pogostokrat razmišljala o sreči, da imam takega dedka in babico, pa tudi strica, ki me je velikokrat peljal domov, čeprav nisem imela daleč do doma.

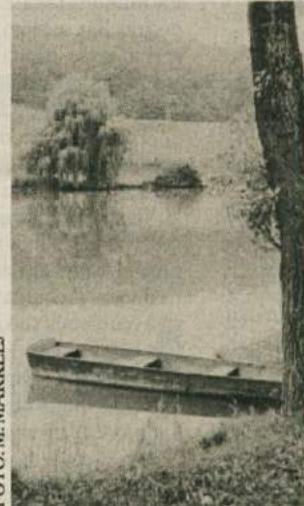

FOTO: M. MARKELJ

Branimir Žganjer Vajinega sinka imam neizmerno rada

Po vrnitvi iz bolnišnice so Boštjančka redno obiskovali njegovi šolski tovariši in zmeraj prinesli zvrhan koš smeha in radiosti. Nekega dne ga je obiskal sošolec Vlado, sin ravnateljice ljudske knjižnice z drugega konca mesta, neugnan predpribetnik, malce vihav, a drugače dobro vzgojen fant.

"Soba ti je od stropa do tal natlačena s knjigami. Ali so jih vse prebral?" se je pozanimal obiskovalec.

"Vseh še ne, dosti pa sem jih prebral."

"In te nič ne nadleguje?"

"Kako naj bi me knjige nadlegovale?"

"Nisva se razumela. Poslušaj! Vsaka knjiga, zlasti leposlovna, teh pa je tukaj največ, ima svojo vsebino, junake, stranske in glavne osebe, opisuje dogodke, ljubezen, umore, grozljive prizore, vse to pa buri živce."

"In?"

"In," je povzel Vlado, "zdaj sva pri stvari. Ko zvečer ugasneš luč, in če nisi čisto zaspan, ali se ti ne zdi, da te obiskujejo osebe iz knjig, da streljajo, se kregajo, prepričajo, druga drugo ubijajo? Lahko bi se zgodilo, da namesto v sence sovražnika ustreljo meni nič tebi nič kar tebe."

"Ali se ti blede, Vlado?"

"Še malo ne, ampak skušaj se poglobiti v takšen primer, vsaj teoretično. Videl boš, kam človeka zapelje fantazija."

"V višjih razredih osemletke so med drugimi imeli veste predmetno učiteljico, ki je učila angleščino

in hrvaščino. Če ni bila nasajena, kar je bilo redko, je bila ne le znosna, temveč tudi delavno radodarna. V dnevniku je Boštjan zapisal svoje spomine o eni ur angleščine.

"Kdo še ni napisal naloge iz angleščine za danes?" je vprašala na videz ostro.

"Največji del rok je planil kvišku."

"Prav! Boste pa drugič! Boštjan, preberi svoj sestavek!"

Boštjan je tega dne zjutraj hitel v šolo in čisto po naključju zamenjal zvezek iz angleščine z zvezkom iz zgodovine. Oba zvezka sta imela enake platnice. Vzel je zvezek iz zgodovine, obrnil stran in začel glasno prebirati, kajpak ni bral, temveč je po spominu govoril besedilo, ki ga je pustil doma.

"Vse je v redu," je spregovorila predmetna učiteljica, "toda namesto if bi lahko tukaj uporabil when. Prinesi zvezek, da ti bom popravila napako!"

Fant se ni zmedel, pač pa je po resnicu povedal, kako je zjutraj pomotoma zamenjal zvezka.

"Okoli si me hotel prinesiti. Pa ti ne bom zamerila. Dobro si se znašel."

Vsi so imeli Boštjana radi. Če sta mu oče in mati hotela karkoli kupiti, sta ga dobesedno moralna odvleči v trgovino, kajti zmeraj je razlagal: "Kavboje so pač kavboje! Moje so še v redu. Škoda je po nepotrebniem zapravljati denar."

Enkrat na leto so imeli tako imenovano prosto naloge. "Izberite poljubno temo in jo obdelajte iz vašega zornega kota!" je bilo rečeno. Boštjan je tuhtal in tehtal, opazoval in premišljeval, na koncu

KNJIŽNA POLICA

Prošel je pisani vuzev

Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba je visok živiljenjski jubilej, osemdeseti rojstni dan, ki ga je prejšnji teden slavil pesnik, pisatelj in publicist Jože Dular, počastila s knjižno izdajo njegovih izbranih zapisov. V knjigi PROSEL JE PISANI VUZEM (izšla je kot 13. knjiga Seidlrove zbirke) so ponatisnili trideset prispevkov iz belokranjske preteklosti, ki jih je Dular napisal v obdobju 40 let (od 1952 do 1992) in jih objavil na straneh Dolenjskega lista. Gre za zapis, ki govore o starih običajih, ohranjenih v Beli krajini, o starih obrteh in obrtnikih, o ohranjenih zgodovinskih izročilih pa o znanih in manj znanih osebnostih, ki jih je Dular s svojimi zapisimi potegnil z roba pozabe, za zapis o pomembni stavbi dedičini in drugih znamenitostih, ki so vredni, da se vednost o njih širi v javnost, saj se med drugim s tem graditi in krepi belokranjska in tudi širša slovenska identiteta.

Publistična dejavnost je pomemben del Dularjeve ustvarjalnosti. Ob njegova literarna dela, s katerimi je trdno zapisan v slovenski književnosti, se uvršča celo vrsta publicističnih del.

Njihova značilnost je, da so razliko od literature, ki je motivno zvečine vezana na svet ob Krki, izrazito belokranjske. Pisatelj namreč že petdeset let živi v Metliki. Službena in siceršna pota so ga pogosto vodila po deželi med Kolpo in Gorjanci in odkril je prenekateri drobec iz njenega bogatega izročila. Vestno in marljivo jih je beležil, dodatno raziskoval in preverjal. A ni ostalo le pri tem. Pisateljsko žilico mu na dala miru, pa je vse lepo spravil na papir, pri tem pa je pogosto imel mislih širok bralcev, ne samo strokovnjake. Za slednje je objavljaval v strokovnem časopisu, revijah in v samostojnih publikacijah, širši javnosti pa so bili namenjeni zapis, s katerimi je polnil kolumno v Dolenjskem listu in njegovih Prilog. V knjigi Prošel je zeleni vuzev je natisnjen izbor prav teh zapisov; knjiga je torej namenjena širokemu krogu bralcu, vsem, ki jih zanima belokranjska in še posebej metaška preteklost.

Uvodno besedo je napisal Ivan Zoran, naslovni pa je ilustriral Lucijan Reščič.

MILAN MARKELJ

Odpiranje delte

V prvem svečnju Itake, knjižne zbirke, ki jo je letos začela izdajati Založba Mihelač v Ljubljani, je tudi nova pesniška zbirka Uroša Zupana z naslovom ODPIRANJE DELTE. Knjigo je uredil Matevž Kos, opremil Jurij Kocbek, spremna beseda je izpod peresa Tee Štoka, medtem ko je razmišljanje o Zupanovi poeziji, natis-

pa se je odločil, da bo njegov sestavek imel naslov "Otroti iz središča velikega mesta". Nekaj malega je sam opazoval, nekaj malega je prevzel po očetovem pripovedovanju, ki je bil mestni otrok in prikrajšan za marsikatero radost vaških deklet in fantov. Predmetna učiteljica je spis na glas prebrala vsemu razredu:

"Neboglijeni so otroci iz središča velikega mesta, zlasti so majhni. Medtem ko se vaška otročad sproščeno podi po tratah, ledinah, po gozdovih nabira gobe, premožnejše mestne otroke odpeljejo pestunje, služkinje, dedki ali babice v park. Takšen park je bil za marsikatero Zagrebčana. Zrinjevac s tremi alejam dreves in s palčami, zgrajenimi ob koncu 19. stoletja na zahodni in vzhodni strani. Zrinjevac se daljša naprej v Strossmayerjev trg. Tam so s stavbo kemičnega inštituta služkinje ali priučene pestunje strašile porede in neporedne malčke, češ da je grad, v katerem živijo čarovnice in čarovniki. Če si poreden, te zavlečajo v notranjost, zamašijo ti usta in te v trenutku še omamljenega, vendar živega raztelesijo na drobne koščke. Tako so mestni otroci doživljali pravljice o gradovih, čarovnicah, zmajih in drugih rečeh. S sprehoščo v park se so vračali v stanovanja, v tematske hodnike in kuhinje, kjer je podnevi in ponoči gorela luč, včasih v sobo za postrežnico brez oken, zatohlo in

XI.

Iuvenes dum sumus. (Dokler smo mladi)

Ne prenašajmo
sovraštva na
mlade rodove!

Ne izničimo težko priborjene
svobode in neodvisnosti

Na 32. tradicionalnem srečanju 4. februarja v Domu Maksa Perca v Ljubljani je 220 bork in borcev dokažalo, da duhovne vrednot in moralne norme, vodilje v NOB, ostajajo nespremnenimi in bi morale veljati za vse. Na srečanju je spregovoril soborce Ivan Dolničar, predsednik ZZB Slovenije. V svojem govoru je potrdil, da smo našim vrednotam vsi zavezani in odgovorni, ne samo sebi, tudi pred slovensko skupnostjo, ki ji pripadamo, in preteklostjo, iz katere izhajamo.

Borce in borce je prizadela ugotovitev, da se v letosnjem raznamovanju vključuje tudi organizacija domobranov Nova zaveza, in to pod pokroviteljstvom rimokatoliške cerkve, ki je v letih težkih prekušenjih 1941-1945 večinsko sodelovala z italijansko in hitlerjevskimi zatralci slovenskega naroda, kar je zgodovinsko dejstvo. Borci nismo tisti, ki netijo sovraštvo, neenotnost Slovencev, ki je bila občutna že pred drugo svetovno vojno in med vojno, neenotni smo tudi danes in na žalost še bolj razdvojeni v tem večstrankarskem sistemu. Borili smo se za domovino, mnogi pošteni, zavedni Slovenci so žrtvovali zanje svoje življenje, bila jim je in je nam, živim borkam in borcem, intermirancem, izgnancem, vsem žrtvam fašističnega genocidnega nasilja, če ne še več, kot pred petdesetimi leti, tudi danes pri srcu.

Zgodovine nam ne more nihče sprememniti, preteklost prepustimo zgodovinarjem, ki so poklicno zavestni, da pravilno, nepristransko ocenijo, kaj je bilo in česa ni bilo, kakšna so zgodovinska dejstva in kaj se je dogajalo v preteklosti.

Borci se trudimo in se bomo še naprej, da se sovraštvo ne bo prenašalo na mlade. Nismo mi tisti, ki izpodkovajo temelje mirnega sožitja naroda ne glede na razlike v svetovnopravarskem pogledu, ki smo ga tudi v narodnosvobodilni borbi imeli. Željni smo miru, ki si ga v teh težkih časih, v teh strankarskih razprtijah tako želimo. Nismo in ne bomo postali v naši demokratični državi drugorazredno društvo, borili smo se za pravičnost, enakost, za nacionalni obstoje, za narodno identitetno in za samostojno Slovenijo.

SONJA ZBAČNIK-ZOFKA
Ljubljana

ZAHVALA MEDICINSKEMU OSEBUJU

Medicinskemu osebuju Očesnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto se zahvaljujem za posornost in nego v času zdravljenja. Posebna zahvala velja dr. Morelovi, dr. Kusičevi in dr. Oberčevi za pregledne, priprave in vestno in uspešno izvršen operativni poseg.

ANTON ARNŠEK
Artiče

Z avtobusom na izlet!

Z izbiro naročnikov Dolenjskega lista, ki jih bomo povabili na avtobusni izlet, smo prišli že do leta 1957. Za osmoga potnika je računalnik izbral Antona Radeščka iz Krke 22, p. Novo mesto.

Osmi sedež je že zaseden tudi v avtobusu, s katerim se bodo na izlet peljali poslušalci novomeškega radija Studio D. Tokrat je bila pri žrebanju sreča na strani Anice Može, Brinje 14, Novo mesto.

Pomagajte rešiti mojega očeta dr. Janeza Ruglja

Pismo predsedniku Slovenije Milanu Kučanu

Spoštnovi gospod Kučan! Sem hčir dr. Janeza Ruglja, ki danes gladovno stavka že osemindvajseti dan. Zakaj stavka, je dobro znano - rešite pa nikjer. Dr. Rugelj je sicer zelo vitalen, saj je skupaj s svojo skupino mnoga leta vlagal v svoje zdravje samo najboljše, vendar pa je star 64 let in je regeneracijska sposobnost njegovega organizma dosti manjša kot pri mlajših ljudeh. Zato lahko pride do kome prej, kot je meja stradanja (40 dni). Potrebno pa je upoštevati tudi psihični moment, saj je gladovna stavka, ko ima človek pred seboj tudi možni konec, nekaj povsem drugega kot pa hotenosti post, ki se lahko prekine kadarkoli. Veste, da je dr. Rugelj

NAJ SE V VSEH LJUDEH PREBUDI LJUBEZEN - 15 let je že minilo, odkar sva se z možem vključila v program dr. Ruglja kot izhod v najhujši stiski.

Od takrat je vse usmerjeno v moj osebnostni razvoj. Dolgo je bilo potrebno, da sem postopoma začela spoznavati, da je vse, kar počnem, moje in potrebno meni. V tem času se je v meni nabralo veliko izkušenj in znanja. Pred tem nisem znala pravzaprav nič razen igrati žrtev in s tem spravljati v težak položaj svoje bližnje. Zavedam se, da ne znam toliko, da bi učila druge, vendar pomagam drugim poiskati pot iz trpljenja. Vesela sem, da sem našla pot do dr. Ruglja. Danes, ko je on v živiljenjski stiski, ko noče nazaj, kot ne jaz takrat, mu ne znam in ne morem pomagati. Zato samo v mislih prosim, naj se v vseh ljudeh prebudi ljubezen, ki je dana vsakomur. Naj se ne igrajo bogovi na zemlji, kajti na semljì smo vse samo ljudje.

DARINKA ŠALEHAR Trebnje

pošten in rigorozen človek, kar zahteva od drugih, zahteva najprej od sebe, in, čeprav nam je vsem bližnjim še tako težko, ne bo popustil - iz preprostega razloga, ker je odprtum in predanim srečem prepričan v svoj prav.

Vse, kar so odgovorne osebe in ustanove do sedaj dale od sebe, so le polovične, nezadostne rešitve. Vsi prelagajo zadevo na druga ramena in si umivajo roke - v blatu! Grozna, brezčutna, brezobzirna družba smo, da se po skoraj enomesecnem mučenju dr. Ruglja in toliko drugih ljudi ne zgodi nič. Kakor je rekel moj oče na tiskovni konferenci: Če že z menoj tako delajo, ki imam izobrazbo in sem znan, kako se šele godi malemu, brezimenu človeku v naši državi!

Gospod Kučan, prosim, vzemiti si malo časa - vem, da vam ga vedno primanjkuje - in se posvetite rešitvi dr. Ruglja. Če potrebujete kakršnokoli dokumentacijo, vam jo bom takoj prekršela.

MIŠA RUGELJ-SHAKER

Lastnost genija je, da kretene oskrbuje z mislimi dvajset let prej. (Aragon)

Samo da bo mimo ta demokracija, pa da bomo spet živeli kot ljudje! (Grafit)

Zmeraj je dobro vedeti, da so ljudje nežnejši in občutljivejši, kot izgledajo. (Hoffer)

Puhloglavno spakovanje na radiu

Kako neokusni, spakedrani, vulgarni in žaljivi so pogovori v oddaji Studia D - to je treba samo slišati! - Nedopustno norčevanje iz bolnic, obolelih za rakom

Vsakomur je menda jasno, kdaj bo neka stavka zgrajena, če jo gradi še toliko pridnih delavcev, za njimi pa nekdo sproti vse poruši in uniči. V takem položaju je naš materni jezik, naša slovenščina. Naj se učitelji še tako trudijo, da bi svoje učence in dijake naučili lepe in pravilne slovenske besede, ni pravih uspehov. Cela vrsta dejavnikov deluje v prav nasprotni smeri, vasilivo pa tudi manj opazno.

Kako malo je v Novem mestu ali kje drugje trgovin, ki bi imele lepo, slovensko ime? Bolj imenitne so spakedranke, kratec ali pa tuja imena. Ne samo butik New Place, Alfa-graf, Galmet, Tradetour, Gimpex, Erro, Poli-Dej, saj na desetine podobnih imen podjetij je vsepovsod, ki povede pre malo ali celo nič o dejavnosti. Ali vsi Podgorci znajo francosko, se vpraša, ko vidis v vasi pod Gorjanci napis Discoteque, kot da že sama diskoteka ne bi bila dovolj. Le kje so meje tega samopotujevanja, ki je bolj "uspešno", kot je bilo v preteklosti s strani tujcev?

To pa na žalost še ni vse. Veliko kričo na marsikaj nosijo sredstva javnega obveščanja, ki ljudi iz ure v uro bombardirajo z izrazi, ki so daleč od slovenščine in celo od bontona. Pri tem mislim predvsem na nekatere lokalne radijske postaje ali, točneje, nekatere njihove oddaje, ki strežejo slabemu okusu poslušalcov. Vpliv radia na ljudi je zelo močan. Logika mnogih je takša: če tako govorijo na radiu, potem je to gotovo pravilno. Resnica je na žalost precej drugačna.

Že dalj časa poteka ob ponedeljkih in petkih zvečer po 20. uri kontaktna oddaja na Studiu D. Videti je, da je kar popularna, saj se oglašajo številni poslušalci iz velikega dela Slovenije. Vodja jim izpoljuje glasbene želje, vmes so reklame, mali oglasi in veliko hrupne glasbe tudi. Toda kakšni so pogovori voditelja, to je treba slišati! Vsebina prazna, pogosto neokusna, jezik pa daleč pod ravnijo, spakedran, poln vulgarnih izrazov, ki jih sicer slišimo med mladino, na radiu pa so nedopustni. Jezik je vendar ena največjih vrednot vsakega naroda. To ni le tehnično sredstvo sporazumevanja, je tudi stvar spoštovanja in etike!

Uporaba jezika zahteva veliko znanja, posebno če gre za oddajo, na kateri se nismo pogrešali pripraviti vnaprej. To pa se ne pomeni, da lahko rečeš tisto, kar ti trenutno pride na misel. Ko se kdo vključi v oddajo, ga čaka lep, slovenski dober večer, ob slovesu pa sledi deset in deset "čaojev", za vsako najmanjšo stvar med oddajo je okejev se in še, pa Bog, stari (čeprav je fantič star sedem let). Sicer pa za vzorec še nekaj stavkov iz množice besedičenj:

Ko boš moj komad zaščilov...

Ajde, da probamo...

Kiro musko pa maš?

To čujem po naglasaku, da nisi iz Ljubljane...

Bote sigurno najdl...

Imajo copate, rukzake, zvezke no ter našošpaš...

Poglej se u špegu, Ester...

Madona, je dobra, tale Jerneja...

Za Dragota moramo dans en nadimek najdt...

Bolj ko je slovensko govoru, manj ga je razumela!)

Malo glasbe pa malo telefončki, pa malo pice, pa reklamce, pa tako naprej...

Takih cvetkov je nešteto v vsaki oddaji. In se oglašajo najstnici z načenjem jokavim otočnim in zafrkljivim glasom, jim vodja oddaje daje nasvete v njihovih težavah (Upam, da kira posluša. Nekateri se pri svojih letih že ločile...), objublja neka srečanja v diskoteki tej in tej itd. Za to ni škoda programskega časa, kadar pa je na sprednu kakšna pametna

oddaja, pogosto slišimo: čas je potekel, končati moramo...

Pred nekaj tedni sta nastopila dva sodelavca, Kekec in Rožle, v skrajno neokusnem prizoru. Po podatkih zdruštvene službe zboleli vsko leto okrog 700 žena v Sloveniji za rakom na dojki. In rak je presneto resno obolenje. Onadva pa sta na dolgo in

široko duhovičila, kako raka ozdraviti: če je napadel desno stran, je treba ujeti ribo in jo nastaviti na levo in riba bo raka požrla. To je nedopustno norčevanje iz bolnic in zdravniških igricam s posledicami, da resor za srednje šolstvo na ministru za šolstvo in šport še danes ni zaseden, in to celo z izgovorom,

da to odgovorno strokovno mesto pripada krščanskim demokratom... Pri vsem tem pa je stanje v šolstvu še naprej kritično in močno zaostalo v razvoju in za zahtevami časa. Vsi vemo, da se nahajamo v hudi gospodarski in razvojni krizi, ko socialna varnost ljudi tudi zaradi neustreznega vrednotenja šolstva opazno nazaduje: Zato pozivamo vladu in državni zbor, naj nemudoma imenujemo državnega sekretarja za srednje šolstvo z vsaj tremi pomočniki (dva od njih za poklicno in strokovno šolstvo in enega za gimnazije) in tako omogočijo ustrezni priznani strokovnjakom, odgovornim za reformo srednjega šolstva, premostiti razvojni zaostanek, ne pa da prepuščamo mladim rod slajoči se v breznu puhlih in ideoloških razprtij oblaščiteljnežev.

ZAPOSTAVLJENO (SREDNJE) ŠOLSTVO

V tako pomembnem obdobju, ko se koliko smernice in cilji vzgoje in izobraževanja z nastopajočo šolsko zakonodajo in šolske reforme nasploh, smo v Sloveniji priča jokavim oblastnim igricam s posledicami, da resor za srednje šolstvo na ministru za šolstvo in šport še danes ni zaseden, in to celo z izgovorom, da to odgovorno strokovno mesto pripada krščanskim demokratom... Pri vsem tem pa je stanje v šolstvu še naprej kritično in močno zaostalo v razvoju in za zahtevami časa. Vsi vemo, da se nahajamo v hudi gospodarski in razvojni krizi, ko socialna varnost ljudi tudi zaradi neustreznega vrednotenja šolstva opazno nazaduje: Zato pozivamo vladu in državni zbor, naj nemudoma imenujemo državnega sekretarja za srednje šolstvo z vsaj tremi pomočniki (dva od njih za poklicno in strokovno šolstvo in enega za gimnazije) in tako omogočijo ustrezni priznani strokovnjakom, odgovornim za reformo srednjega šolstva, premostiti razvojni zaostanek, ne pa da prepuščamo mladim rod slajoči se v breznu puhlih in ideoloških razprtij oblaščiteljnežev.

LETNA KONFERENCA UPOKOJENCEV DOLENJSKE TOPLICE

DOLENJSKE TOPLICE - Kljub zelo slabemu vremenu je bila letna konferenca upokojencev Topliške doline v dvorani združilišča doma zelo dobro obiskana. Organizacija upokojencev pod roškimi gozdovi se je dejavno vključila v sedanje družbene tokove kot nestrankarska organizacija. Z enominutnim molkom smo počastili vse umrle člane, kajti smrt neusmiljeno kosil med ljudmi, ki so po vojni z nečloveškimi napori pomagali graditi, kar je bilo uničenega. V pogovoru je bilo poučarjeno geslo, naj poslanici v parlamentu dejanje tako učinkovito kot delavci za strojem, drugače ne bomo prišli v Evropo. Predstavnica Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je podrobno razložila več zahtev in pravice iz tega naslova. Na konferenci smo ugotovili, da so dosedanji odbor in poverjeniki v celoti izpolnili svoje poslanstvo. Vlekla se je misel, da upokojenci nismo bili nikoli socialni podpiranci, saj je tukaj povprečna delovna doba 35 let. Država naj vendar že dokončno določi pravice delavnikov in vojaških invalidov, ki jih je dolžna spoštovati po mednarodnih predpisih in evropski konvenciji.

T. VIRANT

Krka upošteva mednarodne norme

Trditve o mučenju živali, neprimerni vzgoji in nepotrebnih poskusih niso resnične

Tako kot vsi sodobni proizvajalci zdravil v svetu in pri nas je tudi Krka pri svojem znanstveno-raziskovalnem delu ter zagotavljanju in kontroli kakovosti dolžna izvajati predpisane poskuse na poskusnih živalih.

Svet za mednarodne organizacije medicinskih znanosti (Council for International Organizations of Medical Sciences) je zahteval, da je treba določena zdravila pred uporabo na ljudeh preizkusiti na živilih. Ta zahteva je vragljena v zakonodaji vseh razvijenih držav, tudi slovensko.

V tem namenoma Krka sodobno urejeno farmo pod strokovnim veterinarskim vodstvom. V njej je organizirana vzreja psov pasme beagle, ki jih farmacevtske industrije po vsem svetu uporablja kot poskusne živali. Peski so narejeni po mednarodnih predpisih in pogojih, ki jih predpisuje Evropska konvencija za zaščito vretenčarjev, ki se jih uporablja za

eksperimentalne in druge znanstvene namene. S psi ravnamo v skladu z veterinarskimi in kinološkimi normami.

Vsi poskusi so protokolirani in so

• Že eno leto se v Pismih bralcev občasno pojavljajo prispevki, ki Krko obtožujejo mučenja živali. Nismo se in se ne želimo spuščati v polemiko s pisci člankov. Prepričani pa smo, da razumete prizadetost celotnega kolektiva Krke ob blatenju našega podjetja. V zadnjem času se je na nas obrnilo tudi več dobrotnejših bralcev teh pisem in nas prosilo, naj javno reagiramo. Ker pričakujemo

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljene informacije, s katero sta pribredata posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesozazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Semiški župan zavaja javnost

Dol. list št. 8, 23. februarja

Gospodu direktorju moram odgovoriti na njegovo obdoževanje, da zavajam javnost, saj v Semiču ni potrebe, da se javnost zavaja, ker je zdravstvo v Semiču v veliki krizi. Pa po vrsti k trditvam Antona Marenčiča, direktorja Zdravstvenega doma v Črnomelju:

Na radiu Sraka sem odgovarjal na vprašanje, kdaj boljše zdravstvo v Semiču. Moj odgovor je bil, da v občini Črnomelj in Semič deluje 11,5 (enajst celih in pol zdravnika), to se lahko tudi preveri, ker je razgovor posnet. Torej, gospod direktor, malo boljši posluh! Irdite, da je 7 zdravnikov splošne prakse, ostali specialisti - tudi ti so zdravniki. Ko sem pismeno vztrajal, sem zahteval "v Semiču dva zdravnika", vendar sem imel to številko tudi v vidu.

V Semiču je Iskra, kolektiv s 1.500 zaposlenimi, v katerem je med zaposlenimi večina žensk. Ali ne smatrate, da bi ta populacija bila upravičena vsaj en dan do ženskega specialista, da se jim ne bi bilo treba voziti na pregled v glavnem v Novo mesto. Ravnato je tudi z drugimi zdravniki specialisti. V Semiču je 3.850 prebivalcev. Po podatkih statističnega urada je v Sloveniji povprečje na 1.700 ljudi en zdravnik. V Semiču delata dva zdravnika, vendar vsak le po 3 ure na dan. Kako so te ure razpolojene, vi dobro veste, tudi veste, da se v veliki meri že ob 7. ali pol 8. uri zjutraj zdravstvene knjižnice ne jemljo več. Vsi tisti bolniki, ki ne pridejo na vrsto, seveda, če imajo avto, morajo v Črnomelj. Ce si hujte bolan, si moraš prevzeti sam priskrbiti, zato je v Črnomelju gneča še večja.

Gospod direktor, ali ste se že kdaj vprašali, zakaj je tako velik drenj v Črnomelskem Zdravstvenem domu? Naj vam pomagam, morda boste dojeti:

Na Vinici je prek 2.000 prebivalcev. Po vašem mišljenju tudi njim ne pripada cel zdravnik, temveč le po nekaj ur na teden. In ker seveda ni rednega zdravnika, je tudi v vinškega, starotrskega in adleščkega konca, ki ima tudi nad tisoč prebivalcev, neizbično pot v Črnomelj. Ali ne bi bilo bolje, ko bi šel raskri zdravnik v te kraje, namesto da mora nekaj deset bolnikov vsak dan v Črnomelskem zdravstvenem domu. Verjetno se bodo v Črnomelju pogodbje svetnik in župan kdaj razšli v mišljenju z vami in zahtevali nekoliko drugačno organiziranost zdravstva.

V strokovnost zdravnikov se ne spuščam, vendar naj povem, da se danes v Semiču nimamo polno zaposlenega rednega zdravnika. Iskra ne mešajte v to, saj kolektiv s 1.500 delavci mora imeti svojega polno zaposlenega zdravnika, posebno, če je dejel bolniškega staža zelo velik!

Že vrsto let zahtevam, naj se stanje izboljša, vendar ste imeli vedno vr-

sto izgovorov, na koncu z obrazložitvijo: "Ko bo ta ali drug zdravnik končal prakso, porgodiško ali kaj drugega, bo bolje." Žal se do danes to še ni zgodilo.

Dolžan sem organizirati okroglo mizo v Semiču, tudi se dogovarjam z Zavodom za zdravstveno varstvo Novo mesto kot tudi z gospodom Kosirjem iz Ljubljane, da bodo sodelovali pri reševanju problema. Vendar še v marcu.

Veste, merila, ki so predpisana, so priporočilo, dela pa se v resnicni nekoli drugače. Pri nas je pravilo: če greš k zozobodnemu, moraš čakati mesec, v pravilih pa piše - po tolmačenju g. Kosirja - da moraš priti, če te boli zob, na vrsto v 14 dneh.

Ker je stanje v zdravstvu takšno, kot je, odrhajo zdravniki, predvsem zozobodniki, že sedaj v privatno prakso in kmalu bodo vsi delati privatno s koncesijo svetnikov in županov. Tudi zdravniki splošne prakse bodo začeli privatno in trdim, da bo vsaj takrat v Semiču, kot tudi na Viniči in še kje, delal cel zdravnik.

Upal sem, da boste vi kot odgovorni direktor smatrali za potrebno, da obiščete novo občino in se tako skupaj dogovorimo za dobro sodelovanje. A do obiska ni prišlo. Naj povem - za primerjavo: Ministrstvo za zdravstvo se je srečalo z vsemi županji pa tudi direktor Zavoda za zdravstveno varstvo nas je obiskal in obljubil pomoč v naših težavah. Vi pa ste sami sebi dovolj. S tem, ko pišeš v časopisu o zdravstvu v Semiču, pa se razmene v semiškem zdravstvu do danes niso nič spremenile.

Zelim vam več delovnih uspehov v korist zdravstva.

Ivan Bukovec
župan občine Semič

Sevniški paberki

Dol. list št. 8, 23. februarja

Ne poznam vseh vaših novinarjev, je pa eden med njimi, ki si dovoli pisati v Sevniške paberke, pa temu ni kos.

Sevniški paberki v DL z dne 23. februarja z naslovom "Vzgoja in omika" so že tak primer. Če želite biti novinar duhovit in šaljiv, naj piše v kotičke za šale, da bomo pisanci tako tudi ocenjevali. Pisanci se v drugem delu očitno nanaša na naš vrtec, kjer smo baje morali odslovniti otroka, ki je lunal v skodelice za čaj in Klofut, sekretar sekretariata za kulturo, šport in mladino Robert Judež. Vse prisotne je pozdravil predsednik društva Jože Peršič in podal poročilo o delu raznih sekcij društva v preteklem letu, ki je bilo leto proslav ob 80-letnici novomeškega društva.

Zahtevamo, da se nepodpisani novinar javno opraviči in pojasniti razloge in izvor takega pisanja. Na dovolimo, da na takšen način ruši ugled našega zavoda, ki ga je težko pridobiti in se kako lahko izgubiti. Naj mi bo dovoljeno pripomniti, naj novinarji isčejo pozitivne, lepe, prijazne dogodke, ki bodo pomagali, da bodo ljudje lažje živeli v teh časih, ko jih pestijo nezačasnost, težko materialno stanje v družinah in druge težave. Agresivnost rodi agresivnost in tega so polni časopisi, televizija. S podrobним opisovanjem agresivnih dejanj bodo nekateri doobili še dodatne ideje.

Že več let ni nihče prisel v vrtec, da bi videl naše prizadevanje za vedno kvalitetnejše delo z otroki, s starši; da bi videl, kje še živi optimizem, veselje, sproščenost in skrb za vedro otroštvo.

Novinarji se raje naslavajo ob aferah, grozovitostih, nenormalnem bogatjenju delčka naše družbe. Postaja nas strah za danes in za jutra.

Hermina Simončič
ravnateljica VVZ "Ciciban"
Sevinc

Snežnikova ekonombska srhljivka

Ob 150 strani dolgem zapisniku: "Če je goljufala prejšnja vodilna garnitura podjetja Snežnik iz Kočevske Reke, kdo mi lahko zagotovi, da ne goljufa tudi zdajšnja?"

Agencija za plačilni promet je pregledala poslovanje podjetja Snežnik iz Kočevske Reke. Na 150 straneh dolgem zapisniku je razvidno, da gre za pravcat ekonomsko srhljivko. Nič manj pretresljive scene pa so se dogajale tudi na področju medsebojnih cloveških odnosov.

Po odprtju bivšega zaprtega območja Kočevske Reke je podjetje Snežnik pod svoje pokroviteljstvo prevzela Republika Slovenija in naставila novega direktorja. Temu je v treh letih uspelo razprodati skoraj polovico podjetja. Da so se znotraj podjetja dogajale čudne stvari, je vedela večina delavcev in krajanov, nihče pa ni vedel, v kolikšni meri je

bilo poslovanje zakonito in komu so bila namenjena sredstva od prodanih nepremičnin. Da živimo v državi, kjer se pod pokroviteljstvom vulgarne liberalizma vse bolj in bolj goljufa in krade, kjer izginjajo moralne in druge pozitivne vrednote, vem že dolgo. Ne zamerim toliko bivšemu vodstvu Snežnika, kjer so ob glasenu zagotavljanju brillantne prihodnosti na veliko goljufali in kradli, bolj zamerim naši vladni v parlamentu, ki dovoljujeta takia početja in po odkritju goljufije tatove premestijo na še boljša delovna mesta. Menim, da je tovrstno delo od strani vladne stranke načrtovano in dobro pripravljeno. Njihove namerne so prepoznavne in jasne: na po-

membna in odločilna mesta nameščajo svoje ljudi z željo, da čim več poslastnijo (pokrajejo) in tako utrdijo svojo ekonomsko moč in politično nadladje.

Ministrstvo za finance sprašujem naslednje: Kje je denar od prodanih hiš in celih vasi na področju Kočevske Reke? Morda s tem denarjem graditi nova stanovanja, naselja, nove ceste ali pa z njim pomagajo ljudem v stiski? Zakaj so posamezne hiše in cele vasi prodajali le bogatim tujem v domačinom? Če je goljufala prejšnja vodilna garnitura na Snežniku, kdo mi lahko zagotovi, da ne goljufa tudi zdajšnja?

Minister Kacin je javno povedal, da je bila prejšnjemu direktorju Snežnika zagotovljena osnovna neto mesečna plača v višini 5.500 nemških mark, zrazeni pa še razne nagrade, udeležba pri dobjiku, povrtni stroškov za delo na domu, poravnave računov za telefon, osebne računalniške in komunikacijske opreme, povrtni stroškov za eno službeno obliko letno, za osebno higieno in reklamacijo in tako naprej in tako naprej. Ob tem me zanimata, kolikšno plačo in vse druge dohodke prejema zdajšnji direktor Snežnika in seveda tudi minister Jelko Kacin.

Zvonimir Volk
Stalcerji 4
Kočevska Reka

Dohodnina

Je šel z dežele ata v mesto peš. Pod noge vzel je cesto. Če hujši prag zaklical je: "Adijo!" Je v mestu šel na davkarjo. Na ravno polje pride v dolino, tam naznani svojo dohodnino. Prej ko davkarjem je vse priznal, na vsem lepem ata je spoznal. Človek je naša največja vrednota. Kadar je pri njem denarna vsota za davke mu država žep obrene, sociala upokojencu drobič povne. Komu povedal ati bi v obraz, da ima v mislih tisti čas, ko je še naš Beograd, in kaj je slišal preročat. So preročovali, da država bo odmrla, pa začuda ima vse večji appetit. Nas bo prej za golega odrala. Vse gre v njen proračunsko rit.

J. MURN

LOVSKO DARILO

PREVOLE - Domačini se jezijo, ker jin divjad lomasti po njivah in veselo uživa vse, kar oni sejejo. Če divjad torzina diete, je mesni prirast v Suhu krajini kar velik in tega se Prevolečani in okoličani lahko veselijo vsaj v enem pogledu. Ko bodo imeli otvoritev ceste ali česa drugega in ko bodo imeli ob tem veselico, jin bodo lovci lahko parazirali kakšen rogat primerek na razenj ali pa vsaj kakšen lep kos za zmeniti lovski gozd. No, lahko bi. Vendar se v Suhu krajini govori, da so nekatere lovski bratovščine res tako rado dame, da pa nekatere lovski družine ne bi "Senkale" jelenja Prevolečanom in Hinčanom za nič na svetu.

Ekofrajerji imajo tudi rože

Projektno učno delo v osnovni šoli Prevole - "Moj kraj ne bo čist, dokler ne bo kontejnerjev"

Amalija Zajc

ničem pouku naredili lesene koške za smeti.

Kot se spodobi za mladost, so šolarji tudi smetem skušali odkriti lepo stran. O odpadkih so napisali igrico "Košek, smet in smetka" ter pesmi, iz nekaterih vrst odpadnih materialov pa so naredili likovne izdelke in celo ritmična glasbla.

Splačalo se je biti udeleženec omenjenega projektnega učnega dela: udeležba je prinesla šolarjem čokolado in laskav naslov "ekofrajer", kot nam je zaupala Amalija Zajc.

Uspešno zaključeno projektno učno delo potrjuje besede, ki jih je ob neki priložnosti izrekel prevolski šolski ravnatelj Jože Hribar: "Če je na šoli stalen kader, se da veliko narediti."

Da ravnateljeve besede ne bodo delovalo samo kot plaho upanje, povejmo, da je Amalija Zajc v zadnjih dneh zaključila še en projekt. Učenecem je pod jenim mentorstvom uspelo "siljenje čebulic in hitrejšemu cvetenju" in v prevolski šoli so bujno zasveteli cveteli tulipani, hiaciante in narcise, čeprav je za cesto še ležal sneg.

M. LUZAR

Novomeški planinci ne spijo

Več kot dva tisoč članov - Skrb za Gorjance in Gospodčino - Načrtujejo petdeset izletov

NOVO MESTO - V Dolenski galeriji je v torki, 21. februarja, ob 18. uri sta v gasilskem domu v Dobličah predaval zakonca, zdravnika dr. Sonja in dr. Jože Steklasa, o ledvičnih boleznih in krčnih žilah. Predavanje se je udeležilo veliko krajanov, ki so ju na koncu zasuli z vprašanjem. Oba sta zelo potprežljivo in strokovno odgovarjala, za kar se jima naš odbor iskreno zahvaljuje. Odgovorala sta se honorarju in potnim stroškom. Ta denar bo Območna organizacija Rdečega križa Črnomelj nakazala na žiro račun Sklada za ledvične bolezni.

Tudi novomeški invalidi so lani izvedli tri izlete po dolenskih gričih. V letošnjem letu si je društvo zadalo nalogu zgradi rastlinsko čistilno napravo na Gorjancih. Nadaljevali bodo z urejanjem planinskih poti in s čistilnimi akcijami. Načrtujejo, da bodo organizirali 50 izletov na domače in tuje gore. Za dolgoletno delo v društvu je planinska zveza Slovenije podelila tri zlate značke planinskim vodnikom. Za pestrevje na zboru je na harmoniku zaznala Ivan Hočvar in podarila srebrni pokal.

Tako so pod pokroviteljstvom zavodnice Tilde posadili lipi pri planinskem domu Gospodčina, obnovili so izvir pri koči, ki je tudi z odkom občine Novo mesto leta 1992 zavarovan kot zgodovinski spomenik, celotno območje Gorjancev pa predstavlja pomembno zaledje pitne vode za novomeško kotlino za naslednjih tisoč let. V zavodnici Tilde so pripravili razstavo ob 80-letnici društva, pri Gospodčini pa priredili proslavo ob tej obližnici, ter razvili svoj prapor. Odsek za varstvo

JOŽE HARTMAN

okolja je okoli koč in izvira očistil nešnago, markacisti so obnovili najbolj obiskane poti na Gorjancih in Kočevskem Rogu. Alpinisti so prepelazili okoli 150 smeri po slovenskih in tujih hribih. Kot novost ima društvo že dve leti tudi kemijsko skupino, ki vsako leto raziskuje nekaj dnev in gorah. Z 25-imi vodniki so lansko leto v gore odpeljali 2895 planincev in planinicev.

Tudi novomeški invalidi so lani izvedli tri izlete po dolenskih gričih. V letošnjem letu si je društvo zadalo nalogu zgradi rastlinsko čistilno napravo na Gorjancih. Nadaljevali bodo z urejanjem planinskih poti in s čistilnimi akcijami. Načrtujejo, da bodo organizirali 50 izletov na domače in tuje gore. Za dolgoletno delo v društvu je planinska zveza Slovenije podelila tri zlate značke planinskim vodnikom. Za pestrevje na zboru je na harmoniku zaznala Ivan Hočvar in podarila srebrni pokal.

Tako so pod pokroviteljstvom zavodnice Tilde posadili lipi pri planinskem domu Gospodčina, obnovili so izvir pri koči, ki je tudi z odkom občine Novo mesto leta 1992 zavarovan kot zgodovinski spomenik, celotno območje Gorjancev pa predstavlja pomembno zaledje pitne vode za novomeško kotlino za naslednjih tisoč let. V zavodnici Tilde so pripravili razstavo ob 80-letnici društva, pri Gospodčini pa priredili proslavo ob tej obližnici, ter razvili svoj prapor. Odsek za varstvo

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 2. III.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 20 TELETEKST
- 8.00 POČITNIŠKI PROGRAM RISANKA
- 8.20 GENERALKA, mladinski film
- 8.50 MEDVEDOV GODRNJAVAČEK 1/6
- 9.00 NA ROŽNIKU
- 9.15 DENJEVO JAJCE, avstral. drama
- 9.55 OTROCI GLASBE
- 10.15 NAJHUŠI DAN V ŽIVLJENJU, avstral. niz.
- 10.45 TEDENSKI IZBOR ARHIV ŽEMLJE, amer. poljudnoznanstvena serija, 3/14
- 11.15 PO DOMAČE
- 13.00 POROČILA
- 13.05 VIDEOSTRANI
- 15.30 ONSTRAN PERJA, ponov. nem. drame
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponov.
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM ŽIVI ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- 19.13 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 IZZIV NIAGARSKIH SLAPOV, 2/6
- 21.00 TEDNIK
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.20 ŽARIŠČE
- 22.40 POSLOVNA BORZA
- 22.55 SOVA VECEN SANJAČ, amer. niz., 9/27
- 23.25 UMOR, KI GAJE NAPISALA, amer. niz., 12/21

SLOVENIJA 2

- 12.35 - 0.55 Teletekst
- 12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.00 Kinoteka: Zbogom, draga (amer. film - ČB) - 16.35 Tedenski izbor: V vrtincu - 17.20 Sova (ponov.): Ena leto v Provansi (amer. niz., 7/12); 17.55 Umor, ki ga je napisala, amer. niz., 11/21 - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Tok tok, oddaja za mladostnike - 20.05 Večerni gost - 21.05 Deset velikih pisateljev (angl. niz.) - 22.05 Oči kritike - 23.05 Božja jeza (nem. film)

KANAL A

- 7.00 Video strani - 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 373, dela amer. nadalj.) - 11.05 Benny Hill (ponov. 26. dela angl. niz.) - 11.35 TV prodaja - 11.50 CMT - 15.55 TV prodaja - 16.05 Video igralica (oddaja o računalniških igričah) - 16.35 Dance session (ponov. oddajo s plesu) - 17.15 Unpat (ponov. oddajo o akt. dog.) - 18.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 18.45 TV prodaja - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (374, del amer. niz.) - 20.00 Pred poroto (32. del. amer. niz.) - 20.25 Poročila - 20.30 Kdo je ubil njene moža (amer. krim. film) - 22.00 Kino, kino, kino (ponov. oddajo o filmu) - 23.00 Magnetoskop (ponov.) - 0.00 CMT

HTV 1

- 7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Emperatriz - 12.50 Tetovirani (franc. film) - 14.30 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Južna Amerika: Izziv belih Kordijerov 1/6 - 17.10 Cena denarja - 17.45 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Krvoketečka - 21.30 Ekran brez okvira - 22.30 TV razstava - 22.40 Moč denarja - 22.50 Sliko na sliko - 23.20 Danski film - 1.05 Poročila - 1.10 Sanje brez meja

HTV 2

- 16.10 Video strani - 16.35 Udobna vožnja "Full Stretch" (serijski film, 5/6) - 17.25 "The Windsors" (dok. oddaja) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Narava (dok. oddaja) - 21.05 Jeeves in Wooster" (hum. serija 7/11) - 22.00 Udobna vožnja (6/6) - 22.50 Nocoj z vami (zabavnoglas. oddaja)

PETEK, 3. III.

SLOVENIJA 1

- 7.45 - 1.40 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 8.00 POČITNIŠKI PROGRAM RISANKA
- 8.20 URŠINE LJUBEZNI, mladinski film
- 8.50 RISANKA
- 9.30 ZABAVNOGLASENA ODDAJA
- 9.50 NAJHUŠI DAN V ŽIVLJENJU, avstral. niz.
- 10.20 ZLATI CEKIN, zabavnoglas. oddaja
- 11.55 TEDENSKI IZBOR ROKA ROCKA
- 11.45 OSUPLJIVI SVET NICOLASA HULOTA
- 13.00 POROČILA
- 13.55 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
- 14.55 ZADNJI PLES, ponov. šved. filma
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponov.
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER HUGO, TV igrica
- 19.13 RISANKA
- 20.05 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 21.40 TURISTIČNA ODDAJA
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 SOVA DAVOV SVET, amer. niz., 18/24
- 23.10 UMOR, JE NAPISALA, amer. na-niz., 13/21
- 0.00 NOĆNI GROBAR, angl. film

KANAL A

- 7.00 Video strani - 9.05 Alice v čudežni deželi (ponov. risanke) - 10.00 Teden na borzi (ponov.) - 10.10 Kino, kino (ponov. oddajo o filmu) - 11.10 Dance session (ponov. oddajo s plesu) - 18.05 Burleska Charlie Chaplin - 18.30 Tristana (ponov. film) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (11. del avstral. niz.) - 21.30 Izgubljena deklika (amer. drama) - 23.00 Vreme - 23.05 Posnetek koncerta - 0.30 CMT

HTV 1

- 8.40 TV spored - 8.45 TV koledar - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Emperatriz (serijski film) - 12.50 Me je kdo ikal? (zabavnoglasbena oddaja) - 13.35 Briliantina (oddaja za mladino) - 14.45 Prizma (multimedialni program) - 15.30 Poročila - 15.45 Beverly Hills (serijski film 2/30) - 16.30 Film - 18.30 Dokumentarna oddaja - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Naključni turist (amer. film) - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Umreli za...

HTV 2

- 17.40 TV koledar - 17.50 Kulturni mozaik - 18.50 V avtobusu (humor. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Tom (humor. serija) - 20.40 Cro pop Rock - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Umreli za...

SLOVENIJA 2

- 12.35 - 0.00 Teletekst
- 12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.40 Tedenski izbor: Ptuj - mesto starih obrazov, 16.30 Osni dan - 17.25 Sova (ponov.): Včen sanjac (amer. niz., 9/27); 17.55 Umor, ki ga je napisala (amer. niz., 12/21) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej me! - 20.05 Neprimeren ženska (amer. nadalj., 4/4) - 21.45 Koncert simfonikov

KANAL A

- 10.05 TV prodaja - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 374, dela amer. nadalj.) - 11.05 Pred poroto (ponov. 32. dela amer. niz.) - 11.30 Ameriški deset (ponov. glasbena oddaja) - 12.15 CMT - 16.20 TV prodaja - 16.30 Kdo je ubil njene moža (ponov.) - 18.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 18.45 TV prodaja - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (375, del amer. nadalj.) - 20.00 Zločini stoletja (8. del amer. niz.) - 20.25 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Tristana (franc. špan. drama) - 22.15 Učna leta (1. del amer. niz.) - 22.45 Zgodba o igri (1. del. amer. niz.) - 23.15 Pozitiv + (ponov. glasbena oddaja) - 0.00 CMT - 0.30 Eročni film

HTV 1

- 7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.50 Vrnitev Pink Panterja (angl. film) - 14.40 Šolski program - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Hrvatska književnost - 17.45 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Človek vere in upanja - 21.00 Dobri ljudje - 22.30 Sliko na sliko - 23.10 Dedična (angl. film) - 0.45 Poročila - 1.50 Sanje brez mej

HTV 2

- 17.20 TV koledar - 17.35 Udobna vožnja (6/6) - 18.25 Resna glasba - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Me je kdo ikal? (zabavnoglasbena oddaja) - 20.55 Sto let film: Rojstvo naroda (amer. film); Film-video-film

SOBOTA, 4. III.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 1.30 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.45 TEDENSKI IZBOR: RADOVEDNI TAČEK
- 8.55 SRCE IGRAČA, mlad. gled. igra 3/3
- 9.20 UCIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 9. oddaja
- 9.35 SPOMINJAM SE, SPOTOVANJA PO KANADI
- 10.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 10.55 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 11.30 KEKEC, slov. film (ČB)
- 13.00 POROČILA
- 13.05 VEČERNI GOST, ponov.
- 14.20 TEDENSKI IZBOR TEDNIK, ponov.
- 15.15 POGLEJ IN ZADENI
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponov.
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OSUPLJIVI SVET NICOLASA HULOTA, franc. dok. nadalj., 2/3
- 18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
- 18.45 HUGO, TV igrica
- 19.05 RISANKA
- 19.17 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.50 UTRIP
- 20.10 TEATER PARADIŽNIK
- 21.25 NA ŠTIRIH KOLESIH, amer. dok. oddaja, 8/12
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA

- UMOR, JE NAPISALA, amer. niz., 14/21
- 22.30 IMMACULATE CONCEPTION, anglo-pakistanski film
- 7.35 - 3.00 Teletekst
- 7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Orgle na Slovenskem; 10.20 Izziv Niagarskih slapov (2/6) - 11.25 Sova (ponov.): Sova (ponov.): Davov svet (amer. niz., 18/24); 11.50 Umor, je napisala (amer. niz., 13/21) - 15.55 Športna sobota - 19.00 Podarim-dobim - 19.05 Karaoke (razvedrila oddaja) - 20.10 Doktor Živago (amer. film) - 23.15 Sobotna noč

KANAL A

- 7.00 Video strani - 9.05 Alice v čudežni deželi (ponov. risanke) - 10.00 Teden na borzi (ponov.) - 10.10 Kino, kino (ponov. oddajo o filmu) - 11.10 Dance session (ponov. oddajo s plesu) - 18.05 Burleska Charlie Chaplin - 18.30 Tristana (ponov. film) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (11. del avstral. niz.) - 21.30 Izgubljena deklika (amer. drama) - 23.00 Vreme - 23.05 Posnetek koncerta - 0.30 CMT
- 17.40 TV spored - 17.50 Kulturni mozaik - 18.50 V avtobusu (humor. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Tom (humor. serija) - 20.40 Cro pop Rock - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Umreli za...
- 10.05 TV spored - 10.15 Luč svetlobe (ponov. 375, dela) - 11.05 Zločini stoletja (ponov.) - 11.35 Poglej me! - 17.00 Sova (ponov.): Poirot Agathe Christie (angl. niz., 3/4) - 18.40 Športni poslovni utrip (amer. poslovna oddaja) - 19.10 Podarim-dobim - 19.15 Sedma sreča - 20.05 Vedeči, znati, misliti - 21.10 Doktor Finlay (škotska nadalj., 3/6) - 22.05 Studio City - 23.00 Izza odra
- 17.40 TV koledar - 17.50 Kulturni mozaik - 18.50 V avtobusu (humor. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Tom (humor. serija) - 20.40 Cro pop Rock - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Državnik novega kova; Umreli za...

NEDELJA, 5. III.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 0.25 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 7.50 OTROŠKI PROGRAM ŽIVI ŽAV, ponov.
- 8.40 ŽEPNI NOŽ, nizoz. nadalj. 2/7
- 9.00 NEDELJNSKA MAŠA, prenos iz ljubljanske stolnice
- 10.00 VRTILJK, ponov. mehiške nadalj., 2/18
- 10.20 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: KOLARIJ IN KOVACI
- 10.50 SLOVENSKI LJUDSKI PLES: Koroška
- 11.30 OBZORIE DUHA
- 12.00 BIBLIA, 8. oddaja, ponov.
- 12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 NEPRIMEREN ŽENSKA, amer. nadalj., 4/4
- 14.10 BOSA V PARKU, amer. film
- 15.55 ZLATE GOSLI, avstral. niz., 4/4
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponov.
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 18.53 HUGO, TV igrica
- 19.05 RISANKA
- 19.18 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.52 ZRCALO TEDNA
- 20.10 PRESODITE
- 21.15 KAMNITI SVET, dok. oddaja, 3/4
- 21.45 ŠČEPEC ŠIRNEGA SVETA, ponov. ang. dok. nadalj.
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.35 SOVA:
- POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. niz., 3/4

SLOVENIJA 2

- Opomba: 10.50 do 12.30 Saalbach: SP v alpskem smučanju (2); 16.00 do 1

DOLENJSKI LIST

Da bini na Dolenjskem vsi zvedeli za vas,
oglašujte v Dolenjskem listu!

Tel: 068/323-610
Fax: 068/322-898

kobra
mobitel

68310 ŠENTJERNEJ, tel.: 068/ 42-118

Iščemo sodelavce za zastopanje in prodajo investicijske in biro opreme.

Zanimivo in kreativno delovno mesto je za nedoločen čas. Zaželeno je, da ste doma iz enega od regijskih središč. Tehnična ali ekonomska izobrazba vam bo v pomoč. Cenjene ponudbe s kratkim opisom vaših izkušenj pošljite v osmih dneh pod šifro »investicije«.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

TRGOVINA Be-Com

od petka, 3. 3. 1995, tudi v vašem mestu.
Trgovina z izdelki BETI in KOMETA.
Otvoritev bo ob 10. uri na Glavnem trgu 14
(Dom obrtnikov).

Kvaliteta priznana, cene ugodne!

Vabljeni!

PETROL

TRGOVINA

TOE BREŽICE, Tovarniška 2
obvešča cenjene kupce, da bo zaradi
nujnih del bencinski servis v Metliki v
času od 3. marca do 3. aprila 1995 zaprt.

Prosimo za razumevanje.

ETERNA

Posoda za vse čase !

LASTNIKI GOZDOV, KMETJE!

Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, bukve, topole debeline od 8 cm naprej, žamanje brez lubja ter bukova drva!

Vse informacije na tel. (0608) 22-840.

KRKA

ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

ŠOFERJA OSEBNEGA AVTOMOBILA v vodstvu družbe

Zaposlili bomo mlajšega kandidata
— ki ima izkušnje kot poklicni voznik oz. voznik osebnega avtomobila
— je zanesljiv, točen, prijazen, diskreten in komunikativen in ima USTREZNO STROKOVNO USPOSOBLJENOST:
— IV. stopnjo strokovne izobrazbe za poklic voznika avtomehanika
— pogovorno obvlada nemški jezik, zaželeno je tudi znanje italijanščine.

Kandidate, ki v tem delu vidijo izvir, vabimo, da pisne prijave z dokazili in sliko pošljete v kadrovsko službo podjetja na naslov: KRKA, TOVARNA ZDRAVIL, Šmarješka cesta 6, 68000 Novo mesto. Na istem naslovu lahko dobijo tudi vse informacije.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostežba, Šmihel
od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 19.30: trgovina Čukel, Ul. Slavka Gruma
od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 19. ure: samopostežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 17. ure: trgovina Brčar, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 16. ure: market Perko, Stopiče
od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentperter
od 8. do 18. ure: Urška, Uršna selo
• Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market
• Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
• Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
• Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostežba Blagovnica
• Mima: od 7.30 do 11. ure: Grič
• Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostežba Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
• Semič: od 7.30 do 10.30: Market

Svet Doma počitka Metlika

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA DOMA

Za direktorja doma je lahko imenovan, kdor poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- končana VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe v skladu z 69. členom Zakona o socialnem varstvu (UR. LIST RS, št. 54/92) ali strokovne izobrazbe ekonomske smeri
- najmanj pet let delovnih izkušenj
- strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva
- predložitev programa dela doma.

Mandat traja štiri leta.

Čas prijave je 15 dni po objavi.

Kandidati bodo obveščeni v roku 30 dni po preteklu roka objave.

Vloge je treba dostaviti z navedeno dokumentacijo na Dom počitka Metlika, Mestni trg 16, Metlika, z oznako "za razpis direktorja".

Standard Konfekcija, d.o.o., Novo mesto - v stečaju

objavlja javno prodajo z zbiranjem ponudb celotne stečajne mase, in sicer konfekcijskih oblačil, perila, zaves, pletenin, galanterijskega blaga, čistilnih sredstev, kozmetike, posode in gospodinjskih potrebščin kot celote za najnižjo ponujeno ceno 24.196.000,00 SIT. Podrobnejše informacije glede izklicne cene, načina in pogojev prodaje je mogoče dobiti pri stečajni upraviteljici ge. Cveti Matjašič na tel. (068) 23-936 od 7. do 10. ure vsak dan, ogled stečajne mase pa je možen po predhodnem dogovoru s stečajno upraviteljico. Rok za zbiranje ponudb je 8 dni po objavi v časopisu Dolenjski list.

CPI Kovinarska, Krško, d.o.o.

CKŽ 137, 68270 Krško

DIREKTOR PODJETJA

objavlja
prosti delovni mesti

1. vodje pravno-kadrovske službe, 1 delavec

2. pravnega referenta - pripravnika, 1 delavec

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. visoka strokovna izobrazba (VII. stopnja) pravne smeri - diplomirani pravnik
2. pravosodni izpit (zaželeno)
3. leta ustreznih delovnih izkušenj
4. vodilne sposobnosti
5. visoka strokovna izobrazba (VII. stopnja) pravne smeri - diplomirani pravnik

Delovno razmerje bomo z izbranim kandidatom sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim rokom.

Rok za prijave, ki jih je potrebno skupaj z dokazili in krajšim življenjepisom dostaviti v zaprti ovojnici ter z oznako "Prijava na razpis", je 8 (osem) dni po objavi v javnih glasilih.

O izbiro bodo kandidati obveščeni v nadaljnjem roku 15 dni.

Delovno mesto je prosto - takoj!

TURISTIČNO DRUŠTVO KOČEVJE

TZO 69

61330 KOČEVJE

razpisuje

prosta dela

tajnika in blagajnika Turističnega društva Kočevje

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- višja ali visoka izobrazba etnološke, ekonomske ali upravne smeri
- aktivno znanje enega tujega jezika.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave naj kandidati pošljete v 8 dneh po objavi na naslov: Turistično društvo Kočevje, TZO 69, 61330 Kočevje, s pripisom "za razpisno komisijo".

VIZIJA - EDINA DRUŽBA ZA CERTIFIKATE
NA DOLENJSKEM, V POSAVJU, BELI KRAJINI
IN NA KOČEVSKEM, KI JO VODIJO DOMAČI LJUDJE

VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto v tej številki Dolenjskega lista in nekaterih naslednjih objavlja odgovore na nekatere vprašanja v zvezi s certifikati in delovanjem pooblaščenih investicijskih družb oz. skladov. Vse bralce vabimo, da nam pokličete na telefonsko številko (068) 323-260, nam pišete ali osebno pride na naše vpisno mesto na sedežu in na vseh predstavnih Zavarovalnice Tilie in poskušali vam bomo odgovoriti na vaša vprašanja.

Do kdaj lahko državljeni Republike Slovenije vložijo svoje lastniške certifikate?

Zaradi počasnega lastninjenja slovenskih podjetij je ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj sprejelo sklep o podaljšanju veljavnosti certifikatov, ki jih imajo državljeni Republike Slovenije. Vsi tisti, ki certifikate še niso vložili, lahko to storijo najkasneje do 31.12.1995, kar pomeni, da je veljavnost lastniških certifikatov podaljšana za šest mesecev. Menimo, da je ta ukrep pravilen in potreben, saj je lastninjenje podjetij, ki imajo družbeni kapital, osnovni namen lastniškega preoblikovanja.

Glede na zgoraj omenjeno podaljšanje veljavnosti lastniških certifikatov, je tudi VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto dala na agencijo za trg vrednostnih papirjev vlogo za pridobitev dovoljenja za ustanovitev še ene pooblaščene investicijske družbe oz. sklada. Nov sklad se bo imenoval DPB VIZIJA 1, pooblaščena investicijska družba, d.d., Novo mesto. Ime je podobno, kot ga je imela prva pooblaščena investicijska družba, edina razlika je le v tem, da ima na koncu imena številko 1. Za tako ime smo se odločili predvsem zato, ker namerovamo obe pooblaščeni investicijski družbi zdržiti in tako formirati močnejši in konkurenčnejši sklad.

Razpisanega bo imel za 4.000.000.000 tolarjev osnovnega kapitala in vsi tisti, ki se še niso odločili in vložili lastniške certifikate, bodo svoj certifikat lahko vložili DPB VIZIJA 1, pooblaščeno investicijsko družbo, d.d., Novo mesto. Do kdaj bodo pooblaščene investicijske družbe lahko zamenjale certifikate za delnice slovenskih podjetij?

Sklad Republike Slovenije za razvoj bo organiziral 2. javno dražbo v sredo, 8. marca 1995. Na tej javni dražbi bodo prodajali pakete delnic okoli 160 slovenskih podjetij. Prodajale se bodo delnice naslednjih podjetij: Lek Ljubljana, Droga Portorož, Kolinska Ljubljana, Kemofarmacija Ljubljana, Merkur Kranj, Zlatarna Celje in še vrsta drugih. S področja Dolenjske, Posavje, Bele krajine in Kočevja bodo na 2. javni dražbi naprodaj delnice naslednjih podjetij: Trimo Trebnje, Transport Krško, Trikon Kočevje, Radio Studio D, Lesokov Brezice, Kostak Krško, Komet Metlika, IGM Strešnik Dobruška vas in Gramiz Kočevje. Tudi DPB VIZIJA, pooblaščena investicijska družba, d.d., Novo mesto bo sodelovala na tej javni dražbi in poskušala kupiti delnice podjetij, ki so za nas zanimiva oz. pomembna v skladu z investicijsko politiko, ki smo si jo zastavili na začetku.

PIONIR MKO, d.d., NOVO MESTO

Kočevarjeva ulica 1

68000 NOVO MESTO

Direktor PIONIRJA MKO v skladu z določili 31. člena Statuta PIONIRJA MKO, d.d., razpisuje prosto delovno mesto:

trgovskega poslovodje

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poizkusnim delom

Pogoji za zasedbo: trgovski poslovodja, V. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe tehnične ali ekonomske smeri

Prijave s kratkim življenjepisom in dosedanjimi delovnimi izkušnjami prejemamo 8 dni po objavi na naslov: PIONIR MKO, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Kočevarjeva ulica 1, 68000 Novo mesto.

Informacije na telefon: (068) 323-826 ali 322-271

GREGORJEV KMETIJSKI SEJEM

PRI AGROSERVISU V NOVEM MESTU
od 10. do 12. marca 1995 med 9. in 19. uro.

VSE ZA KMETOVANJE, VRTIČKARSTVO,
ČEBELARJENJE IN GOZDARSTVO!

Vabljeni!

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Direktor podjetja SUGROS, d.o.o.

objavlja prosto delovno mesto:

PRODAJALCA (2 delavca)

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

- IV. stopnja strokovne izobrazbe trgovske smeri
- ustrezne delovne izkušnje pri prodaji živilskega in neživilskega blaga
- tečaj higienškega minimuma
- 60 dni poizkusnega dela

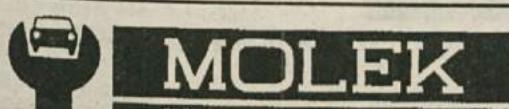
Kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev postati najkasneje v 8 dneh po objavi na naslov:

SUGROS, d.o.o., Trgovsko podjetje, Cesta v Trnovlje 10 a, Celje

O odločitvi bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbi.

KONKURENČNA PONUDBA ZA OBČANE IN OBRTNIKE

Želite z družino na zimske počitnice?
Bi radi kupili nov avto?
Morda pa potrebujete pri svojem delu boljšo opremo?
Imate kakšne druge želje ali pa potrebujete gotovino?
S pomočjo SKB banke vam bo uspel! Znali smo namreč obrestne mere za kratkoročna in dolgoročna posojila občanom in obrtnikom.
Podrobnejše informacije dobite v vseh enotah SKB banke in na zelenem telefonu: 080 15 15.

SERVISNO PRODAJNI CENTER GRADAC

AUTOSERVIS • AVTODELI • AVTOVLEKA • RENTA-CAR

Izid žrebanja med našimi kupci avtomobilov ŠKODA:

1. Marjetka Sever — Marentičeva 30, Metlika
2. Jože Špehar — Deskova vas 13, Stari trg ob Kolpi
3. Anton Ogulin — Osojnik 24, Semič
4. Ervin Kajs — Ragovska 22, Novo mesto
5. Anton Brodarč — Podzemelj 2, Gradac
6. Nada Leščanec — Rakovec 1, Metlika
7. Milka Kočar — Mestne njive 3, Novo mesto

Vsi izžrebani dobijo za nagrado objekt in ogled AVTOBILSKEGA SJEJMA v Zenevi od 9. — 12. 3. 1995.

PRODAJA VOZIL: Partizanski trg 5, Metlika
tel.: 068-58-242, 58-352

TESNILA
Tovarna motornih tesnil, d.o.o.
Velika Loka

vabi k sodelovanju

— dipl. ing. strojništva za delo na razvojnem področju

Pogoji:

- visoka šola, strojna smer
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika (ANGLEŠINA ali NEMŠCINA)
- poznavanje računalniških programov
- Posebni pogoj: .
- 3-mesečno poskusno delo

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovská služba TESNILA TMT, d.o.o., Velika Loka. Rok prijave je 15 dni. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v začetku leta.

HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA
Agraria Brežice

razpisuje delovno mesto za nedoločen čas

VODE — RAČUNOVODJE
HRANILNO-KREDITNE SLUŽBE

Razpisni pogoji so:
— višja izobrazba ekonomske ali pravne smeri in najmanj 2 leti delovnih izkušenj
— srednja izobrazba ustrezone smeri in 6 let delovnih izkušenj.

Kandidati morajo imeti delovne izkušnje iz vodenja in računovodstva. Prošnje lahko oddajo v roku 8 dni po objavi v Dolenjskem listu, to je vključno do 9. 3. 1995, na sedežu HKS AB, p.o., Pod obzidjem 39, 68250 Brežice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po poteku razpisnega roka.

Mercator - Kmečka zadruga Sevnica

V zimski prodajni akciji Mercator-Kmečke zadruge Sevnica so bile izžrebane naslednje glavne nagrade:

1. nagrada: pralni stroj - izžrebana številka kupona: 001315
2. nagrada: barvni televizor - izžrebana številka kupona: 001005
3. nagrada: svinjska polovica - izžrebana številka kupona: 001412

Ostale nagrade so objavljene na vseh prodajnih mestih Mercator-Kmečke zadruge Sevnica. Nagrade lahko prevzamete na sedežu zadruge v Sevnici, na Savski cesti 20/b, v 30. dneh. Srečnim dobitnikom čestitamo!

SPM

TRADE
SENTJERNEJ d.o.o.

- autoalarmi
- autoakustika
- hišni alarmni sistemi
- oprema lokalov in diskotek
- profesionalna ozvočenja
- geo-katodna zaščita proti rji

obvešča svoje cenjene stranke in poslovne partnerje, da se odslej nahajamo na novi lokaciji:

SPM TRADE d.o.o.

Resljeva c. 4
Kostanjevica na Krki
tel: 0608/87-023

ŠKODA

• NA ZALOGI OMJENA KOLIČINA VOZIL
FAVORIT, FORMAN, PICK UP

Z UGODNIMI POPUSTI

- V PRODAJI JE NOVA ŠKODA FELICIA
- UGODNI KREDITI (R+12.5%) NA ENO DO TREH LET
- LEASING, STARO ZA NOVO
- DARILLO OB NAKUPU

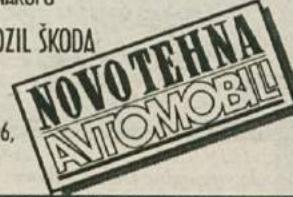
POOBLAŠČEN PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL ŠKODA

INFORMACIJE:

NOVO MESTO: NOVI TRG 6, TEL: 068 322 006

TREBNJE: POD GRADOM 9, TEL: 068 44 025

KO PRIČAKUJETE VEČ, IZBERITE KVALITETNO PONUDBO !

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Aleš PETERLIN

Novo mesto, Foersterjeva 10
(pri Novoteksu v Bršljinu)!

Posebna ponudba:

- * športne vzmeti in zračni filtri **JAMEX**
- * aluminijasta platišča **FONDOMETAL**

za vse tipe vozil

Informacije na telefon (068)323-035

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
ZAPORI LJUBLJANA, ODDELEK ZAPOROV V NOVEM MESTU
Jerebova 1, 68000 Novo mesto

objavlja za potrebe Oddelka zaporov v Novem mestu prosta delovna mesta

ŠTIRIH POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB (PAZNIKOV)
za nedoločen čas, s poskusno dobo 6 mesecev

Pogoji: srednja izobrazba V. stopnje, 2 leti delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški spol.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat izpoljevati še naslednje pogoje: da ni bil obsojen na kaznivo dejanje, zaradi katerega je neprimeren za opravljanje dela v KPD, da je državljan RS in aktivno obvlada slovenski jezik.

Delovno razmerje je za nedoločen čas, poskusno delo traja 6 mesecev.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Ministrstvo za pravosodje, Zapori Ljubljana, Oddelek zaporov v Novem mestu, Jerebova 1, 68000 Novo mesto.

POMEMBNO OBVESTILO!

SUMMIT MOTORS Ljubljana, d.o.o., generalni zastopnik za program FORD v Sloveniji obvešča cenjene stranke, da Avto-hit, d.o.o., Podbevkova 4, 68000 Novo mesto NI več pooblaščeni trgovec za:

- * prodajo vozil FORD;
- * opravljanje servisnih storitev za vozila FORD;
- * uveljavljanje garancij za vozila FORD.

Cenjene stranke prosimo, da se za omenjene storitve obrnejo na ostale pooblaščene trgovce in serviserje na področju Dolenjske.

PSC PAIČ, Krška vas, tel.: 0608/61-450; Servis Groznik, Trebnje, tel.: 068/44-701; PSC Stepan, Črnomelj, tel.: 068/52-407; AT & R, d.o.o., Sevnica, tel.: 0608/41-350.

NOVI ESCORT 1,6 CLX, ABS, AIRCO, AIRBAG
samo 31.990 DEM

FORD	DAEWOO-RACER	MITSUBISHI
Fiesta od 19.250 DEM	Base od 19.200 DEM	Colt od 22.650 DEM
Escort od 24.500 DEM	GSI od 21.900 DEM	Pajero od 46.000 DEM
Mondeo 1.834.100 DEM		Eclipse 48.000 DEM

Cene veljajo do registracije.

KREDIT R+13%, LEASING polog 22%, doba 5 let.
KVALITETNE SERVISNE STORITVE IN ORIGINALNI DELI.
Pooblaščeni prodajalec AVTO HIT Novo mesto,
Podbevkova 4, tel./fax 068/26-077 in prodajalci v Kočevju,
Trebnjem, Brežicah in Senovem.

ŠKODA

• NA ZALOGI OMJENA KOLIČINA VOZIL
FAVORIT, FORMAN, PICK UP

Z UGODNIMI POPUSTI

- V PRODAJI JE NOVA ŠKODA FELICIA
- UGODNI KREDITI (R+12.5%) NA ENO DO TREH LET
- LEASING, STARO ZA NOVO
- DARILLO OB NAKUPU

POOBLAŠČEN PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL ŠKODA

INFORMACIJE:

NOVO MESTO: NOVI TRG 6, TEL: 068 322 006

TREBNJE: POD GRADOM 9, TEL: 068 44 025

KO PRIČAKUJETE VEČ, IZBERITE KVALITETNO PONUDBO !

K sodelovanju vabimo delavke,

ki bi v manjšem

POČITNIŠKEM DOMU V PIRANU
opravljale pogodbena dela:

KUHARICE

za samostojno opravljanje in vodenje kuhinjskih del

SERVIRKE — KUHINJSKE POMOČNICE

za serviranje hrane, prodajo pijač, pomoč pri delu v kuhinji in pri pospravljanju

KUHINJSKE POMOČNICE

za pomoč pri kuhinjskih opravilih, pospravljanju sob in drugih prostorov.

Prednost pri sklenitvi pogodbe imajo delavke z izkušnjami pri podobnih delih.

Delo traja od 1. junija do 15. septembra 1995.

Kandidatke naj pisne ponudbe z opisom delovnih izkušenj pošljijo v osmih dneh po objavi na naslov:

DZS, d.d., 61000 LJUBLJANA, MALI TRG 6, KADROVSKI ODDELEK

MARUTI

800 CITY STAR
s katalizatorjem in dodatno opremo
cena do registracije: 11.390 DEM

Prodaja:
EMINENT d.o.o.

Dol. Kamenc 61, Novo mesto, tel. (068) 323-902
Kandinska 14, Novo mesto, tel. (068) 28-950
Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-378
CKZ 51, Krško, tel.: (068) 22-950.

Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov
AVTOSERVIS MURN

Ressleva 4, Novo mesto
tel.: (068) 24-791

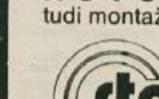
elvod trgovina
trgovina z elektro materialom

tel. 068/321-076

tel./fax: 068/324-071

- * električni kabli
- * elektroinstalacijski material
- * bela tehnika
- * rezervni deli
- * gospodinjski aparati
- * akustika
- * lestenci in svetila
- * telefonija

NOVO * Za nabavljeni elektromaterial organiziramo tudi montažo s 3% prometnim davkom.

trgovsko podjetje

NOVO MESTO d.o.o. — Ljubljanska 27 — 68000 Novo mesto

ADRIATIK
d.o.o.

GORNJEDOLENSKA VINSKA CESTA - O tej cesti, ki naj bi med drugim povezala vinorodne kraje Malkovec - Studenec - Primož, so na Zgornjih Vodah na gospodljivni domačiji Rudija Celestine pogovarjali vinogradniki ter predstavniki sevnške kmetijske svetovalne službe, sevnške kmečke zadruge in občine (na posnetku). Dogovorili so se, da bo potreben izdelati 5-letni program, ki bo terjal tudi posodobitev ceste Telče - Laze - Primož. Kdor bo vključen v ta projekt, bo imel prednosti. Za predsednika odbora, ki bo moral tudi finančno ovrednotiti sprejet program, so izbrali Ivana Pungertarja z Malkovca, člani pa so Alojz Rupar (Zavratec), Kristijan Janc (Studenec), Vlado Zgonec (Češnjice), Jože Papež (Spodnje Vodale), Janez Valant (Kaplja vas), Marjan Jamšek (Malkovec), Ida Stušek (Tržič), Matija Resnik (Rogačice), Franc Mavrič (Mala Hubajnica) in Franc Ilaš (Telče). (Foto: P. P.)

15 LUTK IN IGRIC - V črnomaljski knjižnici so otrokom precej popestrali zimske počitnice brez snega. Pripravili so frizersko, slikarsko in lutkovno delavnico. Slednja je trajala kar tri dni, saj so otroci - bilo jih je kar 15 - sami izdelovali lutke, napisali lutkovno igrico in jo na koncu še zaigrali. Tovrstna delavnica, ki je bila letos prvič, je pod mentorstvom Brede in Darka Kočevarja ter Irene Muc dobro uspela, tako pa so se mladi lutkarji pochlivali pred fotografskim objektivom s svoimi izdelki. (Foto: M.B.-J.)

izpušne cevi
tel. (068) 322-643, 322-278

86 LET TEREZIJE MODIC - Terezija izhaja iz družine Udovič v Šentjanžu, kjer je bilo 7 otrok. Osnovno šolo je obiskovala v Šentjanžu. Že kot 11-letno dekle je morala služiti po gostilnah, da si je lahko kupila obliko in najnujnejše za solo. Leta 1939 se je poročila z Ivanom, čez čas sta si kupila hišo in nekaj zemlje na Preloki. Čez 7 let se jima je rodila hčerka, po enjihih letih zakona pa ji je mož umrl. Večkrat je šla k hčerkemu v Zagreb, kjer je tudi živila in so imeli trgovino ter cvetličarno, nato pa so se preselili v Umag, kjer imajo gostilno. Lani so ji od-povedale noge, prebolela je več pljučnic, pa vendar je zelo ljubka in prijazna. Ima tudi izreden spomin. Na sliki je ob praznovanju 80. rojstnega dne. (R. Majer)

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tašči

EMILIJE PETELIN

iz Trebnjega

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v času bolezni pogosto obiskovali, osebu Doma starejših občanov Šmihel za nego in skrb. Posebna zahvala sodelavcem Pošte Trebnje, Tesnil Velika Loka in Občine Trebnje, g. kaplanu za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki ste se od pokojne v tako velikem številu poslovili.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, očka, dedek in stric

JANEZ DURINI

roj. 19.10.1929

iz Novega mesta

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem za pisno in ustno izraženo sožalje, darovano cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. dr. Bošnjaku, dr. Šuštaršičevi ter osebu Nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice. Hvala tudi Cestnemu podjetju Novo mesto ter sektorjem v Kočevju in Črnomlju za vence in izrečeno sožalje. Hvala borčevskemu govorniku za ganljive besede, g. župniku patru Urbaniču za lepo opravljen obred in odigrano Tišino. Srčna hvala vsem sosedom Glavnega trga kakor tudi sosedom z Dobličke gore za darovano cvetje in zvonjenje. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Vsi njegovi

ZAHVALA
V 84. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, prababica, tašča in teta

MARIJA - MICKA BRULC
roj. Turk
iz Stopič 21

Vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, stali ob nas v trenutkih slovesa od pokojnice, darovali cvetje in sveče ter v velikem številu pospremili pokojno na njeno zadnjo pot, izrekamo iskreno zahvalo. Zahvala gospodu proštu Lapu iz proštije Kapitelj za opravljen obred in pevcem iz Šmihela.

Žalujoči: vsi njeni
Stopič, 27. 2. 1995

V SPOMIN

28. februarja mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

PETAR GOLEŠ

iz Rosalnic 71 pri Metliki

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA
Ljubila si življenje,
ljubila si dom,
a v strašnem trpljenju
odšla si v večni dom.

V 73. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

MARIJA ERJAVEC
iz Štefana pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo ge. Lojkzi Pene, kolektivu KZ Trebnje, dr. Žnidaršiču, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Smrti ni...
le tiha, dolga noč.
V srcu bolečina,
v duši žalost neizmerna.
(A. Mežnaršič)

Mineva 5 let, odkar nas je za vedno v žalosti in brez slovesa zapustil

SLAVO AVGUŠTIN

iz Metlike

1990 - 1995

Njegova dela so ostala in nas spominjajo na našega ljubljenega, dobrega, skrbnega in nepozabnega moža, očeta in tasta. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu ter se v mislih in besedah spomnite nanj.

Njegovi: žena Zvonka, sinova Vlado z družino in Boris

OSMRTNICA

V 84. letu starosti je umrla naša upokojena sodelavka

MARIJA BRULC

iz Stopič

Od pokojnice smo se poslovili v soboto, 25. februarja, na pokopališču v Stopičah. Ostala nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, p.o. Novo mesto

ZAHVALA
Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

JANEZ KOCJAN
Stopno 10, Škocjan

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem in prijateljem za izrečeno sožalje, cvetje in vso pomoč. Zahvala Domu Impoljca, Pljučnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, pevcem, govornici, g. župniku in vsem, ki ste našega Janeza pospomili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

RADIO KRKA
MHz 106,6

Radio KRKA
Adamičeva 2, 68000 Novo mesto

AGENCIJA VSEVED
Naj bo življenje prijetnejše

ZAPOSЛИТЕV IŠČE:

- ekonomski tehnik
- prometni tehnik
- kemijski tehnik
- elektro tehnik
- trgovec
- mag. veterine
- višja upravna šola
- delo na domu (šivilstvo, pakiranje, masiranje)

Vsi, ki nudite ali iščete zaposlitve, kličite (068) 322-333, 323-222.

DOLENJSKI LIST
marketing

tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

VISOKO RENOMIRANO PODJETJE PONUJA MOŽNOST POGODBENEGA DELA!
ZAHTEVANA NAJMANJ SREDNJEŠOLSKA IZOBRAZBA.
PLAČILO PO REZULTATIH DELA!
VSE INFORMACIJE: ČRNOVELJ, RESTAVRACIJA GRAD, TOREK, 7. MARCA, OB 19. URI!

TA TEDEN VAS ZANIMA

tedenski koledar

Cetrtok, 2. marca - Neža
Petek, 3. marca - Marin
Sobota, 4. marca - Kazimir
Nedelja, 5. marca - Jadran
Ponedeljek, 6. marca - Niko
Torek, 8. marca - Tomaž, dan žena
Sreda, 9. marca - Janez

LUNINE MENE
9. marca ob 11.14 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 2. in 3.3. (ob 18. in 20. uri) ter 4. in 5.3. (ob 18. uri) akcijska komedija Maska. Od 4. do 6.3. (ob 20. uri) triler Vran. 8.3. (ob 20. uri) amer. romantična komedija Ljubezen v troje.

NOVO MESTO: Od 2. do 8.3. (ob 16., 18. in 20. uri) premiera romantične drame Frankenstein.

TREBUNJE: 3. in 4.3. (ob 19. uri) komedija Vikend pri Berniju. 5.3. (ob 18. uri) film Oko za oko.

Doren, ki v zameno za dober denar in slavo oportunistično pristane na goljufijo igro. Ker je za razliko od Stempla mlajši, lepotec, anglosaksonski belec, uglajen predavatelj iz ugledne družine literatov, intelektualcev s šarmom, postana nacionalni heroj. Vsek teden prinaša v domove milijonov reprizo ameriškega snata, s katerim se poistovetijo gledalci, ki za eno uro postanejo lepi, uglajeni izobraženi, predvsem pa slavnii in bogati. Vulgarne množice je vedno znova fascinirala fantastična možnost takojšnjega zasluzka, enciklopedično poznavanje vsega živega in neživega pa so imeli le za nujno zlo.

Ta kviz je gledal tudi Richard Gordan, parlamentarni preiskovalec, katerega zgoda je služila kot predloga za scenarij. V vlogi poštenega in deloholičnega židovskega diplomanata s Harvarda nastopa Rob Morrow (Joel Fleischman iz Severnih obzorij). "Tam nekaj smrdi," si pravi, odiše v New York, vsem teži do onemoglosti in odkrije prevaro desetletja. Ta hiša je sodelovala vnaprej povedala vprašanja in odgovore, torej manipulirala z realnostjo, saj si je umetno oz. kontrolirano povečevala napetost pred ekran in gledanost. TV je že takrat ustvarjala in odpuščala heroje.

S parlamentarno preiskavo Gordanu ni dosegel svojega pravičnega cilja: obtožbe NBC-ja. TV se je pric pokazala kot nedotakljiva.

TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

ENOOSNI TRAKTOR diesel, 14 KM, s priklicki, prodam. (0608)33-009. 1763

TRAKTOR STORE s kabino, do 4.000 DEM, kupim. (061) 83-640. 1774

TRAKTOR ZETOR, 50 KM; s prednjim pogonom, prodam. (0608)33-319. 1785

TRAKTOR URSUS 335 s kabino, 2660 ur, z dobrim motorjem, prodam za 3700 DEM. (061) 40-066. 1802

DVE traktorski priklici, dve gumi 13.6 x 28 in nemški silokombajn prodam. (0608)43-264. 1813

KOSO z grebenom Muta Lamburdini prodam. Rifelj, Črešnje 26, Otočec. 1818

420 L hladilni bazen za mleko ugodno prodam. (064)730-051. 1824

TRAKTOR URSUS C 335, letnik 1990, ugodno prodam. Lunder, Radovlja 36, Dolenske Toplice. 1856

PREŠO na kamen in mlatilnico ugodno prodam. (0608)32-169. 1883

TRAKTOR IMT 539 prodam. (061) 40-063. 1885

OBRAČALNIK 200, solidno ohranjen, prodam za 350 DEM. Rifelj, Lešnica 10, Otočec. 1896

STIHL KOSILNICE na laks FS - 26, 32, 200 SIT, FS - 44, 44, 900 SIT, drobilec Viking, 40.500 SIT, sobni termostat 1.800 SIT. Trgovina Kulovec, Uršna selo, (061) 636. 1909

TRAČNO ŽAGO in trifazni cirkular prodam, kupim pa predsetvenik, 220 cm. (061) 76-171. 1910

PREVOZNO mlatilnico s popolnim čisnjem prodam. (061) 43-898. 1917

KROŽNE BRANE Olt na 20 diskov, malo rabljene, prodam. (061) 42-311. 1920

DVE KOSILNICE BCS za 1000 in 1500 DEM ter R 4, letnik 1982, registriran do 2/96, za 1300 DEM prodam. (061) 68-209. 1922

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 730 s plugom prodam. (061) 805-109. 1925

MOLZNI STROJ, močnejši, na 2 vrta, z silamoreznico Spaizer ugodno prodam. (0608)32-453. 1928

TRAČNI OBRAČALNIK 220, nov, in bukra dva prodam. (061) 78-147. 1929

TRAKTOR TV 18 prodam. (061) 45-393. 1931

TRAKTOR Zetor 5011, letnik 1984, silokombajn SK 80, kosišnico, disk 165, ugodno prodam. Jože Selak, Dolenja vas 1, Otočec. 1939

MALO RABLJENE traktorske verige ugodno prodam. (061) 43-646. 1954

KOSILNICO BCS, starejši letnik, in matlinico s popolnim čisnjem prodam. Habjan, Vrh 18, Višnja Gora. 1956

PUHALNIK SEKAČ v večjo količino domačega žganja prodam. (061) 85-733. 1980

NAKLADALKO SIP, 17 m3, dobro ohranjen, v dvobrazni plug prodam. Angelo Mole, Gomilja 7, Mirna. 1983

TRAKTOR UNIMOG, letnik 1952, vzen, in stružnico Pireks, letnik 1963 s hidraulico vpenjalno napravo in orodji prodam. (061) 21-575. 1989

TRAKTOR Tomo Vinkovič 826, star 3 mesece, prodam. (061) 81-503. 2005

ŽIVINSKO PRIKOLICO in osvino 16, z gumami, kombiniran cirkular, šrotar, brus (3 faze), nosač silažnih bal, kiper svečo pa menjam za kravo in doplačam. (061) 62-627. 2006

TRAKTOR FIAT 300, 28 KM, malo rabljen, prodam. (061) 51-349. 2009

KOSO za kultivator Honda in moped avtomatik, skoraj nov, prodam. Šinko, Gor. Brezovica, Šentjernej. 2010

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Sveti, Martin Lizar, Milan Markelj (urednik Priloga), Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA: ob četrtih. Cena posamezne številke 120 tolarjev; naročnina za 1. polletje 3.000 tolarjev, celotna naročnina 6.000 tolarjev, upokojenci imajo 10-odstotni popust; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 12.000 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomski oglase 1.900 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.800 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 2.100 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ŽIRO RAČUN številka 52100-603-30624. Devizni račun številka 52100-620-970-25731-128-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomski propaganda, naročniška služba in fotolaboratorijski 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax (068)322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja (st. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informative proizvode iz 13. točke tarife številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.

Računalniška priprava časopisnega stava: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prejem in filmi: Grafska Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — KMETIJSKI STROJI — KUPIM — MOTORNA VOZILA — OBVESTILA — POEST — PRODAM — RAZNO — SLUŽBO DOBI — SLUŽBO IŠČE — STANOVANJA — PREKLIČI — ČESTITKE — ŽENITNE PONUDBE — ZAHVALE

FREZO, 160 M, kardan, s sklopkom, ugodno prodam. (061) 28-861. 1867

KOMPLETNO KOSO s priključki, skojarj novo, za motokultivator Labin Progres, prodam. (0608)80-134, zjutraj ali zvečer. 1869

ČRPALKO za hidrofor s trifaznim motorjem ugodno prodam. Jože Slapšek, Trebež 42, Artiče, (061) 64-533. 1870

NEMŠKI DVOBRAZDNI OBRAČALNI plug, zelo lepo orje, kombiniran, sadno grozdni miln na ročni pogon z aluminijastimi valji, ročno reporeznicco, travniške brane in bele milnske kamne, premora 80 cm, s kompletom milnskim železjem prodam. Miln lahko tudi naredim ali obnovim. (0608)82-584. 1878

GOLF D, letnik 1983, ugodno prodam. (061) 28-861. 1870

MARUTI SUZUKI 800, star 2 do 3 leta, kupim. (061) 26-282. 1870

SKODO FAVORIT LX, letnik 1993, registrirano do 22.2.1996, prodam. (061) 22-370. 1870

OSEBNI AVTO Passat 1600 L, letnik 1974, motor generalno obnovljen, neregistriran, prodam za 1700 DEM. (061) 25-706 ali 25-531. 1878

LADO KARAVAN, letnik 1989, prodam. (061) 23-512. 1884

HROŠČA 1303 S, registrirana do 12/95, prodam. (0608)22-169, dopoldan, Maj. 1886

AUDI 90, letnik 1991, dobro ohranjen, prodam. (0608)87-018 ali (068)85-802. 1886

APN 6, letnik 1988, ugodno prodam. Dušan Teropš, Črešnje 21, Otočec. 1889

R 5 GTD, letnik 1990, francoski, 72.000 km, vse opcije, ugodno prodam. (061) 22-861. 1894

ŠKODO 105 L, letnik 1986, 75.000 km, garažirano, registrirano do 7/95, prodam za 1700 DEM. (061) 321-914, po 15. ur. 1901

Z 101, letnik 1987, prodam za 2000 DEM. Zraven dam tudi motor v okvari. (061) 85-887. 1903

JUGO 45 AX, letnik 1987, registriran do 11/95, ugodno prodam. (061) 25-165. 1934

HYUNDAI I.3 LS, kovinsko siv, odlično ohranjen, nikoli karamboliran, prodam za 10.200 DEM. (061) 78-410. 1938

OPEL KADETT 13, solza, letnik 1989, ugodno prodam. Lavrč, Jakščeva 10, (Majde Šilc), Novo mesto. 1952

GOLF D, S paket, letnik 1985, nujno prodam. (061) 24-237. 1926

Z 101, letnik 1987, prodam za 2000 DEM. Zraven dam tudi motor v okvari. (061) 85-887. 1930

R 4 GTL, letnik 12/86, rdeč, prodam ali menjam za juga. (061) 52-246. 1902

R 4 GTL, letnik 1986/87 in 126 P, letnik 1988 prodam. (061) 85-734. 1908

KOMBİ IMV Renault 1600, dobro ohranjen, prodam. (061) 78-233 ali 78-091, po 18. ur. 1919

Z 101, letnik 1986, 50.000 km, prodam. (061) 26-143. 1923

GOLF D, S paket, letnik 1985, nujno prodam. (061) 24-237. 1926

Z 101, letnik 1987, prodam za 2000 DEM. Zraven dam tudi motor v okvari. (061) 85-887. 1930

JUGO 45 AX, letnik 1987, registriran do 11/95, ugodno prodam. (061) 25-165. 1934

HYUNDAI I.3 LS, kovinsko siv, odlično ohranjen, nikoli karamboliran, prodam za 10.200 DEM. (061) 78-410. 1938

OPEL KADETT 13, solza, letnik 1989, ugodno prodam. Lavrč, Jakščeva 10, (Majde Šilc), Novo mesto. 1952

GOLF 4, letnik 1986/87 in 126 P, letnik 1988 prodam. (061) 85-734. 1908

Z 101, letnik 1987, prodam za 2000 DEM. Zraven dam tudi motor v okvari. (061) 85-887. 1930

R 4 GTL, letnik 1986/87 in 126 P, letnik 1988 prodam. (061) 85-734. 1908

Z 101, letnik 1987, prodam za 2000 DEM. Zraven dam tudi motor v okvari. (061) 85-887. 1930

R

Prodam nova okna, balkonska vrata (termopan) in notranja vrata, ugodnejše kot v trgovini. Tel. 068/23-805.

7.3. bomo imeli rjave jarkice, stare 11 tednov, 20.3. bele piščance 1.30 kg, 12.4. pa purice in purane. Narocila sprejema trgovina Jelka, 68-064. 1848

JARKICE, stare 18 tednov, naročam 6.3., doba 13.3. Istočasno naročam purane, staro 6 tednov, dobava v aprili. 1904

KOSTANJEVO KOLJE prodam. 1914

SUHE smrekove plohe in polhovje olje prodam. 1915

BREJO KRAVO prodam. 1916

ŠTEDILNIK za etažno centralno in strešno opeko Strešnik prodam. 1916

KRAVO SIVKO, drugi brej, prodam. 1916

HLADILNO SKRINJO, 310 l, moško gorsko kolo in dvoje usnjene otroške čevlje št. 30 prodam. 1916

OSTREŠJE (gruš), 12x8 m, s pripadajočimi deskami in letvami ugodno prodam. 1916

GUMI VOZ, 15 col, prodam. 1916

POSTELJICO z jogijem, rabljeno, prodam. 1916

KVALITETNO mešano belo in rdeče vino, vrščanski okoliš, prodam. 1916

LAGUNA s.p., pisarniške storitve in zastopništvo, Smolenja vas 33 a, Novo mesto, s. 1.3.1995. 1916

TRGOVINA ROGELJ, Rdeči Kal, vam nudi obutev po ugodni ceni. 1916

AVTOPREVOZE do 1500 kg, doma in v tujini, opravljamo. Anton Pirkovič, Gor. Vrhpolj, 94, 1916

6 M3 bukovih drv prodam. 1916

PIČ GLAVNI CESTI v Srednjem Lipovcu - Ajdovce prodam 54 + bakovega gozda in 43 a pašnika. 1916

NIJIVO na Lešnici pri Otočcu ugodno prodam ali zamenjam za gradbeno parcelo. 1916

PARCELO za vinograd, 20 a, v Dobliški gori prodam. 1916

VIKEND v Šmarjeških Toplicah s spremajajočimi objekti, vodo, CK, elektriko, vigradom na sončni parcelei (1021 m²), prodam. 1916

PLINSKO PEČ tip Lamet ugodno prodam. 1916

PEČ za centralni kurjavo, radiotorje in cevi prodam 20 = cene, vse novo. 1916

NERABLJENO PRIKOLICO za motor-kultivator Gorenje prodam 40 = cene. 1916

CESTNO rekreativno Rogovo kolo, moško, 12 prestav, poltaboljari, prodam po ugodni ceni. 1916

RDEČE in belo vino ter jedilni krompirje prodam. 1916

ULEŽAN hlevski gnoj prodam. 1916

ZAPRAVLJIVIČKA in avstrijsko kosilnico Rotax prodam. Nemanjič, Stopiče 75, Novo mesto. 1916

NOVO mizarsko mizo (viršted) in okovan impregnirano svinjsko kad prodam. 1916

HARMONIKO, 3 - vrstno, C, Es, B, staro 3 leta, prodam. 1916

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletne opremljene, prodam po ugodni ceni. Možna dostava in montaža. Izvajam tudi vse elektroinstalacijska dela. 1916

DRUŽINSKI CERTIFIKAT v vrednosti 500.000 SIT prodam po polovicni ceni. 1916

Marijan Škrbec, Ratež 29 b, Brusnice. 1916

KOLJE za vinograd in 1500 kg dobrega sena, ročno sušenega in spravljenega, zelo ugodno prodam. Jože Kranjc, Mali Brusnice 9, 1916

KOSTANJEVO KOLJE in suho za vinograd prodam. 1916

SENKO, ročno sušeno in spravljen, prodam. 1916

HRASTOV SOD, 325 l, prodam. 1916

10 T sena in vino prodam. 1916

OGLJE, kvalitetno, leska, bukev, garber, in motor 1300 W prodam. 1916

KORUZO v storžih ali v zrnju ter pšenici, prodam. Jancs Švajger, Solska 3, Črnomelj. 1916

3 FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

HELEVIŠKI GNOJ in brejo kravo prodam. 1916

MLADO KRAVO, drugič brej 9 mesecev, prodam. 1916

NEMŠKE OVCARJE z odličnim rodovnikom, tetovirane in cepljene, prodam. 1916

FRAJTONARICO Melodija, Be, Es, As, prodam. 1916

KOBILO, staro 7 let, brejo 8 mesecev, vovo, prodam. Jože Draginc, Konec 11 a, Novo mesto. 1916

KOMPLETNA VRATA Inles, velikosti 2 x 80, zazapiranja, vezana, prodam. 1916

PRASIČKE, težke 20 do 25 kg, in 5 velikih, težih 100 kg, prodam. 1916

TELIČKO, staro 8 tednov, in bikca, starega 5 mesecev, prodam ali menjam za krvavo. 1916

KAKRŠNOKOLI DELO na domu, lahko tudi malo težje, vzamem. Jožica Renko, Slinovce 1, Kostanjevica na Krki. 1916

TRAČNO ŽAGO z hidravličnim pomikom in zapenjanjem prodam. 1916

MILOD KRAVO, drugič brej 9 mesecev, prodam. 1916

15 T sena po 10 SIT/kg in nakladalno prikolicu 20 m³ prodam. 1916

2.5 - IN 3.5 - KW termoakumulacijske peći in bojler, 80 l, prodam. 1916

TELČKO, staro 8 tednov, primož za nadaljnjo rejanje, prodam. 1916

11 HL SOD, traktorski obračalnik ter seno, ročno spravljeno, zelo ugodno prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

POENOSNI KOMPRESOR, 100-litrski rezervoar, in Z 750 prodam ali menjam za živino - teleta. 1916

1500 kg KORUZE prodam. 1916

VINO, bizeško belo in rdeče iz okolice Pišč, prodam. 1916

ZELO DOBRO OHRAJEN foto-piski stroj Canon NF 270 prodam. 1916

15 T sena po 10 SIT/kg in nakladalno prikolicu 20 m³ prodam. 1916

2.5 - IN 3.5 - KW termoakumulacijske peći in bojler, 80 l, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, Be, Es, As, prodam ali menjam za C, F, G, B, E. 1916

FRIZERSKE lijake za pranje las prodam. 1916

TEHTNICO - visečo, možnost tehtanja do 210 kg, novo, primerno za tehtanje svinj in telef in kmetijskih pridekov, prodam. 1916

10 M3 zaganega smrekovega lesa prodam. 1916

NOVE RADIATORJE 140-120-100-80 x 65, italijanske, vsak po 1 komad, prodam. 1916

BALIRANO MRVO prodam. Marjan Dolenski, Dol. Lakinice 3, Mokronog. 1916

PORTRET TEGA TEDNA

Martin Novšak

Najbolje je za kolektiv, če v njem vladajo ugodno orzaje, ko zaposleni radi prihajajo na delo, ker so z njim in sodelavci zadovoljni, ne pa le ali predvsem zaradi plače. Tako nekako raznišja po hierarhiji tretji človek krške nuklearke, direktor inženiringa NE Krško, 37-letni diplomirani inženir Martin Novšak z Loga. Ne zavrača pobud sodelavcev, še več, spodbuja jih k tvornemu sodelovanju pri odgovornem delu. Toda ko se enkrat s sodelavci demokratično dogovori, kako določene ideje udejaniti, je konec demokracije, kajti, kot pravi, dobro loči med anarhijo in demokracijo.

Motiv ga, ker marsikje obravnavajo delavce kot stroje. Meni, da primer Tama ni daleč od takega odnosa do delovne sile, pri tem pa odgovorni pozabljajo na ogromni kapital, ki se skriva v znanju teh delavcev in v industrijski tradiciji Maribora. Zdi se mu, da postaja zelo kritično, kadar je ljudski dejavnik zanemaren. Tudi Drnovškova vlada po njegovem misli predvsem in preveč na kapital.

Martinovo otroštvo je potekalo v krščanski vzgoji, kajti na Logu je bil vpliv salezijancev z Radne vedno močan. Družina Novšakovih je bila zmeraj "črna", medtem ko so bili soimenjaki v Boštjanu "rdeči." Novšak ni za skrajnost, za nikakršen fundamentalizem, marveč za strpnost med ljudmi in za človeško solidarnost. Nikoli ni bil v partiji ali kakšni drugi stranki, niti

PAVEL PERC

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Kdo bo med odsotnostjo čuval žene poslancev? Pri vodnjaku so prijazni - V Žužemberku spet poka - V Atlantis ob 11. zvečer - Kdo bo pisal točke policistom?

Še dobro, da vroča telefonska linija Dolenjskega lista v četrtek zvečer ne traja dve uri, sicer bi bila zadnja stran časopisa polna pripomb in povabil naših klicateljev in zvestih bralcev.

Ana Sašek iz Metlike je že drugi teden zapored klicala v naše uredništvo in nas pokarala, da se slabo spoznamo na zemljevid. O pogresnem Francu Nemaniju je bilo vse lepo in prav napisano, dodala pa je, da je vsi svoje življenje kot krojač živel v vasi Radovici pri Metliki, in ne v Radovici, kjer smo zapisali. Za napako se oproščamo.

Bralka iz Podbočja je vprašala, ali so slovenski poslanci res preveč zaposleni, zlasti nekateri iz Posavja, da morajo potem dušni pastirji poskrbeti tudi za telesni blagor njihovih osamljenih družic.

Sonja z Mestnih njiv nas je opomnila, da novinarji Dolenjskega lista nič ne opazimo in povhalimo prizadevanja novomeške restavracije Pri vodnjaku. Ne le to, da so malice pravovitne, osebje je nadvse prisiljeno do gostov in ob različnih priložnostih se potrdi in prostore restavracije kar seda lično uredi. Še posebej lepo in prijazno je bilo za valentinovo in za pusta. Prava škoda je, da "Ribja" ni več tako obiskana, kot je bila včasih.

Lojze Gasior iz Cerkeljje, zakaj je elektrarni v Krškem že od decembra meseca cena skodelice črne kavice

kar 250 tolarjev. Delavci je spijejo veliko, sami pa je ne smejo kuhati, čeprav bi jih lahko stala precej manj, saj 10 dkg stane le 160 tolarjev.

Krajan iz Tržiča opozarja na onesnaževanje, ki ga z odlaganjem podpadkov in starih, nerabiljenih kovinskih predmetov povzročajo prebivalci tega kraja v sevnški občini. Polovico jih placiče odvoz komunalnih podpadkov, preostali pa vozijo kar v bližino potoka Hinja, ki se nekaj deset metrov naprej izlivata v reko Mirno.

Korl iz Žužemberka je skupaj z nekaj jezjnimi občani že obupal nad zasebnim peskokopom v Žužemberku. "Na svetu krajevne skupnosti je bilo zagotovljeno, da se ne bo več vratilo, sedaj pa je spet vse preklanjano in napolnjeno z eksplozivom. Spet se bodo tresle hiše, pokalo bo in ropatalo," pove hkrati z željo, da bi rad veden, kdo je spet izdal dovoljenje.

R. B. z Mestnih njiv v Novem mestu se vedno moti prisotnost diskoteke Atlantis v mestu. Mladi se v jutranjih urah vračajo domov, razmejavajo oglasne table, prevratajo posode za smeti, prepevajo, preklinajo in še marsikaj je slišati, predvsem pa budijo pošteno državljanje. Policeje nimaj! Sprašuje se tudi, zakaj srednješolski učitelji nič ne reagirajo.

Nad policisti se jezi tudi krajec iz Gotne vasi, ki je upravljeno zamolčal svoje ime. Sprašuje se, kdo bo pisal točke policistom, ki so prav tako krvavi pod kožo. Policist z belo "petko" vozi v gotensko dolino s tako hitrostjo, da očividno zastaja dih, za načinek pa včasih prehiteva tudi čez polno črto. Policisti tudi večkrat parkirajo za rumeno črto pri trgovini; sami gredo na kozaček v bližnji bife, ta čas pa morajo pešci hoditi po cesti.

Gospod Kolenc iz Zalogi pri Škocjanu se kot lovec jezi zaradi brezbržnosti Dolenjskega veterinarskega zavoda do steklih lisic. Pred časom je javil, da je ustrelil že drugo steklo lisco, pa so mu rekli: "Kaj pa je potem?" V mesto je nihal hotel peljati, saj je tja in nazaj 40 kilometrov, zato je žival zakopal ob mlini, kako drugače se pri tem delu obnašajo veterinarji iz Kočevja, o čemer je bral v prejšnji članku Dolenjskega lista.

Starejši Novomeščančko zanima, kaj je s pevskim zborom Dušana Jereba, ki naj bi prihodnje leto slavil 50-

POL KOSOBRINA - Na fotografiji sta Tone Pelc (desno) in Marjan Papež, dva od štirih muzikantov in "kričca", da je Kosobrin sploh shodil na glasbeni poti.

Kosobrin iz Prevola

Suhokrajski narodnozabavni ansambel z lastnimi skladbami bi se rad uveljavil

PREVOLE - Na Prevolah je doma narodnozabavni ansambel Kosobrin, ki ga vodi Tone Pelc in v katerem igrajo poleg Toneta še Marjan Papež, Davorin Kastelic in Milan Zupančič. Kosobrin bi rad postal znan siršemu krogu poslušalcev ter oboževalcev in oboževalnik in led v tej smeri je prebit. Prevolski muzikant je izvajajo 4 lastne skladbe, od katerih imata dve tudi besedilo. Tekst je tak, da game obo spola, saj ima ena skladba naslov Veseli fantje in druga Prava ljubezen. Besedili in melodiji je napisal Tone, ki se take vrste ustvarjanju ne misli odpovedati. Na splošno velja, da se po Kosobrinu pretaka kri s tako močjo, ki nekako obeta.

Kosobrin je začel s glasbeno kariero pred kakimi osmimi leti, ko sta igrala Tone in Marjan. Duo je kmalu dobil tretjega člena in potem še četrtega. "Nehali ne bomo, edino če se bomo skregali," je danes njihovo geslo. Fantje raje misijo na vzpon. Za začetek bi se radi predstavili javnosti na tekmovanju ansamblom, kot je tisto na Muljavi. Pozneje pa še kje više.

Krajinski muzikanti so prišli do imena čisto po naključju. Bilo je pred leti, ko je duo Tone & Marjan vadil na Ratju. Fanta sta imela na glavi visoke planinske klobuke, Marjanu je bila poginala bradic. Ko ju je takala Marjanova mama, je rekla: "Taka sta kot Kosobrina." Krst je bil sicer nenačrtovan, ampak ime ansambla je obveljalo: Kosobrin.

M. LUZAR

NOVO MESTO - Poskusiti ni grehl - in klub malemu milijonu bifej, bistrojev, barčkov, gostišč in gostiln, kolikor jih premore dolenska metropola, se je še mladi podjetnik Mitja Zupan odločil odpreti lokal, Andreja's club imenovan. Na Bregu, točneje v Cvelbarjevi 7, kjer so se pred leti dokaj hitro zaprla vrata lokala Jabolko, Zupan svojemu gostinskemu klubu, ki ga bo odpril jutri ob 20. uri, preročuje dajšje življenje, ne nazadnje zato, ker bo skušal poslovati po klubskih pravilih.

Dolenjske jedi za debeli četrtek

"Pri Kuklju" v Velikih Laščah smo se srečali na debeli četrtek z dolensko kuhinjo in dr. Borisem Kuharjem, avtorjem knjige o dolenski kuhinji

VELIKE LAŠČE - "Že Janez Trdina je zapisal, da so tri najboljše stvari: vinska kapljica, svinjska rebra in ženska steganca," je na letošnjem otvoritvenem pustnem srečanju 23. februarja v gostilni "Pri Kuklju" v Velikih Laščah med drugim dejal dr.

• REGIJSKI FESTIVAL V LAŠČAH - Na zaključnem festivalu ljubljanske regije pod naslovom "Turizmu pomaga le lastna glava", ki bo 14. marca v Velikih Laščah, so predstavilo 12 šol, ki so izdelale najboljše projektno naloge na to temo. Med temi šolami so poleg šole Primož Trubarje iz Velikih Lašč Šola Zbora odpolancev iz Kočevja ter šola iz Vasi-Fare in Litije, ostale šole pa so izven območja širše Dolenske. Vsaka šola bo imela na razpolago za turistično predstavitev svojega območja po 10 minut. Ob tej priložnosti bodo odprli razstavo na isto temo.

Boris Kuhar, avtor prve knjige o dolenski kuhinji, ki bo v kratkem izšla.

To bo prva knjiga v okviru projekta predstavitev 30 kulinaričnih regij in zanje je zbral že okoli 1.200 do 1.500 kuhrskeih receptov domačih jedi. Najprej je dokončal prav knjigo o dolenski kuhinji, v kateri bo 120 receptov od vrhunskih do preprostih jedi, nato pa pridejo na vrsto ostale regije.

Avtor je na kratko predstavil nekaterje jedi dolenske kuhinje, s katerimi so na tistem srečanju postregli vabljenim gostom, npr. špehovka, šinka (od besede šivanje), dolenski štruklji z raznimi nadevi, dolenski

žlikrofi, svinjsko meso na razne načine, pečeni zajec, suhe slive v žganju itd. Poudaril je, da je kot Štajerje ljubljitelj boemske Dolenske in se ob tem spomnil Trubarja, Levstika in Stritarja, naših velikih književnikov, ki so bili rojeni v neposredni bližini Velikih Lašč.

Domače Kulturno-umetniško društvo Primož Trubar je za to priložnost pripravilo prijeten kulturni program. Nastopili so pevci in harmonikarja Žužkov Lojz in Zalarjev Miha, medtem ko je program povezoval Andrej Perhaj, ki je predstavil še nekatere vraže s tega območja. Seveda so go-

ste, ki so prijetno počutili ob dobri jehed in dobrini kapljici, obiskale tudi maškar.

Bilo je prijetno, zato so gostje na pobudo dr. Kuharja in tv novinarja Bulca sklenili, da se spet dobijo tu na prihodnji debeli četrtek. Za res lep in enkraten večer se je dr. Kuhar zahvalil še gostilničarki gospo Vanji in možu Peru ter KUD Primož Trubar. Prireditve so se udeležili mnogi kulturni in turistični delavci iz Ljubljane in od drugod, med njimi tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič.

J. PRIMC

DEBELI ČETRTEK V LAŠČAH - "Pri Kuklju" je dr. Boris Kuhar predstavil svojo knjigo o dolenski kuhinji, ki je v tisku, domači kulturniki so pripravili prijeten program, gostje so bili postreženi z dolenskimi jedmi, za zaključek pa so prišle na obisk še maškare. (Foto: J. Primc)

Prej prave, zdaj pomanjšane

Franc Župan z Javorovice je izdelal že devet poldruži meter dolg maket dolenskih topelarjev - Plete tudi

JAVOROVICA - Slovenske krajine si skoraj da ne moremo zamisliti brez kozolca. Ta mojstrovina ljudskega stavbarstva je nepogrešljiv del slovenske istovetnosti, zato je pogled na propadajoče stare kozolce po travnikih in ob poljih toliko bolj boleč. Res da rastejo novi, a ti so zvezne enbstavni kozolci z betonskimi stebri. Novih topelarjev, lepotcev Dolenske, skoraj ni videti. A če tisti resnični kozolci propadajo in zigzajajo, njihovi nadomestki ne. Ni malo takih spretnežev, ki so si doma sami izrezljali manjša maketo kozolca. Nekateri, kot je denimo arhitekt Bojan Hrelja, so izdelali prave makete študije slovenskih kozolcev. Franc Župan z Javorovice pa je med izdelovalci kozolcev najbrž nekaj posebnejšega. V mladosti je postavljal prave, zdaj pa izdeluje poldruži meter velike makete topelarjev.

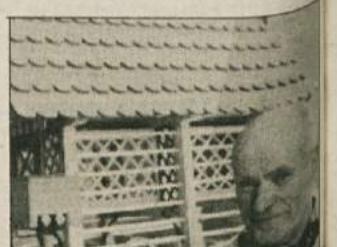
Zupan je s 66 leti starosti neutuden, njegove roke ne poznajo potčitka, čeprav ga že več kot 30 let spremila bolezni sklepov. Prestal je devet operacij, zamenjali so mu sklep v ramenu in v kolkah, berge so bile tri desetletja njegove vsakodnevne spremjevalke. Vendar se ni dal. Opravljaj je skoraj vsa dela na kmetiji, da je šestčlanska družina preživelja. Zdaj je nekoliko več prostega časa, še posebno, kadar je slabo vreme, in Franc, ki brezdeljne prenese, je začel izdelovati kozare, koše, grabilje in nazadnje še kozolce. Ne več tistih velikih, kakršne je pomagal postavljati nekdaj, še posebno po vojni, ko so na kmetijah morali zamenjati požgane in uničene, ampak njihove zmanjšane podobe. Najbolj so mu pri srcu topelarji. Doslej jih je izdelal de-

vet, a doma ima enega samega, tega ki ga je izdelal to zimo. Ostali so še sorodniki po vsej Sloveniji. "Za toplar na štiri štante je bilo treba narediti sto štihov, kot smo rekli. To je pomenilo, da je deset med delalo polnih deset dni. Takrat se je vse stesalo in žagalo ročno, saj mostnik še naločil," pripoveduje Župan. "Pomanjšan topolar, kot jih zdaj delam, pa zahteva deset štihov. Se prava je zanj potrebnih polnih deset dni, če se seveda ne je ukvarjal s ničimer drugim. A zadnjega sem delal okrogla dva meseca, vsak dan pa

malem."

Če so topelarji njegova ljubezen, ki nima praktične uporabe, pa so košare, koši, plete steklnice, grabilje in drugo, kar s prav tako spremlja in ljestvijo izdeluje, uporabi. Koliko jih je izdelal, ne ve, malo jih ni bilo. Pridne roke pa pač veliko naredijo.

M. MARKELJ

TA BO OSTAL DOMA - Franc Župan z maketo topelarja, ki je izdelal to zimo. Prejšnji so šli, tegu pa bi razdržal zase.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRIČODE ZAPISAL JOŽE DULAR

En škec (oziroma skeč)

Drugo leto po vojni sem od sindikata metliške Kmetijske zadruge prejel to vlijadno pisanje:

Tovariš Dular, ker ti to znaš, prosimo, da nam do sobote napišeš v zadružnem smislu en škec!

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Brajkovec

tajnik

Nisem napisal knjige

Sosed je naročila otrokom, naj ne kričijo, češ da moram imeti mir, ker pišem knjige.

Pa pride petelin Marko in me vpraša:

"Stric, kaj ste danes že napisali knjigo?"

"Ne, nisem jo!" mu odkrito povem.

"Dobro, bom pa jutri prišel," mi razumevajoče odgovori fantič in jo zadovoljen mahne na vrt.

"Tekoče zadeve"

Ne vem, če je bilo res, vendor moj stanovski kolega Janez Dragoš trdi, da sem govoril, da smo po sindikalnem sestanku prosvetnih delavcev v Črnomlju potem še v grajski restavraciji skoraj tri ure reševali "tekoče zadeve". Pri polnih litrih, kajpak!

Že mogoče! Če smo jih, je bilo to najbrž potrebno.

Starost v humorju